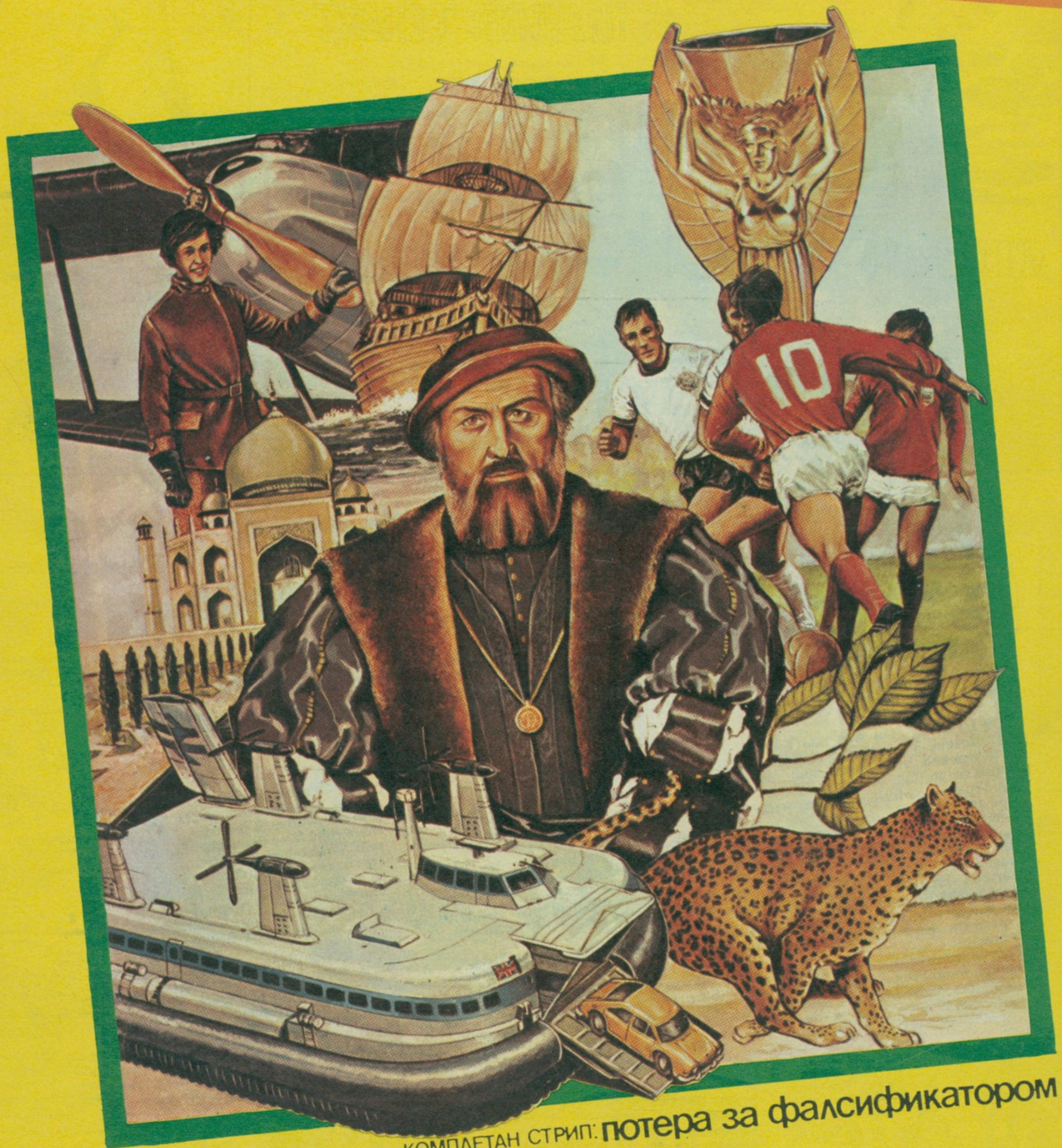
ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

8 динара

БРОЈ 1454

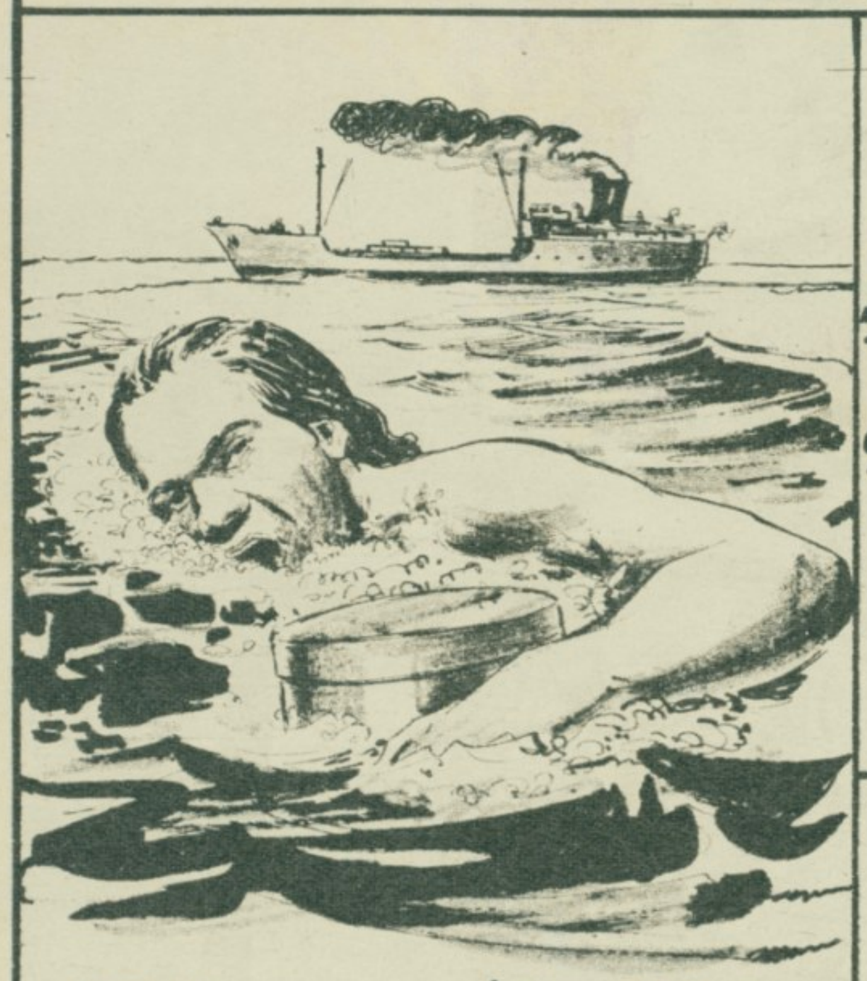
9.11.1979. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XL

КОМПЛЕТАН СТРИП: **потера за фалсификатором**

Рипли

Веровали или не!

ОСТРВО ЗВАНО КОНЗЕРВА

(У ЈУЖНОМ ПАЦИФИКУ)

ДОБИЛО ЈЕ ИМЕ ПО ОБИЧАЈУ ДА СЕ ПОШТА ДОПРЕМА НА ОСТРВО У КОНЗЕРВИ КОЈУ ЈЕ НОСИО ПЛИВАЧ.

ПЛАНИНА ТЕНАНТ

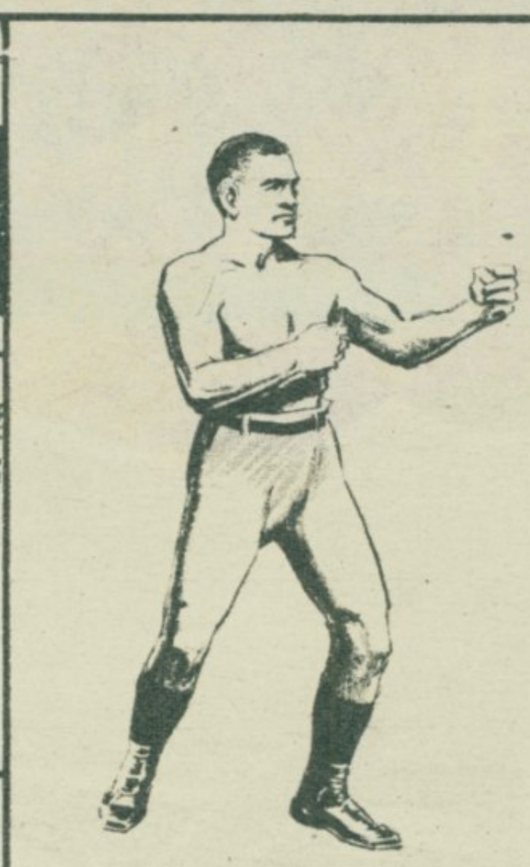
У КАНБЕРИ, (АУСТРАЛИЈА), ДОБИЛА ЈЕ ИМЕ ПО РАЗБОЈНИКУ ОБЕШЕНОМ 1828. ГОДИНЕ.

ЧАРЛС БЕКЕР

(ИЗ НЬУЈОРКА)

ОСУЂЕН НА СМРТ 1915. ГОДИНЕ ЗБОГ УБИСТВА, ЈЕДИНИ ЈЕ АМЕРИЧКИ ПОЛИЦАЈАЦ ПОГУБЉЕН НА ЕЛЕКТРИЧНОЈ СТОЛИЦИ.

ЏОН САЛИВЕН

(1858 - 1918), АМЕРИЧКИ ШАМПИОН У БОКСУ, ЗАРАДИО ЈЕ 1,221,320 ДОЛАРА У СВОЈОЈ КАРИЈЕРИ, АЛИ ОД ТОГА САМО 120,270 У РИНГУ.

© 1979 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved. 9-23

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● пошто је примећено да ђаци немачких школа стижу уморни на часове, спроведена је анкета која је показала да је основни разлог тог замора школска торба препуна књига и свезака, у просеку тешка пет килограма.

● најстарију до сада познату теоријску студију о рату и ратној вештини написао је истакнути војни мислилац древне Кине Су Цу Ву почетком 5. века пре н. е.

● лифтови у новим лондонским облакодерима добили су електричне апарате за чишћење обуће. Док се возе до свог спрата, станари ових облакодера могу да очисте обућу, уштеде време и допринесу чистоћи зграде.

● група француских математичара убацила је у компјутер податке о димензијама славне Леонардове слике Ђоконде. Апарат је израчунао да површина лика износи 4801 квадратни

сантиметар, а лице 119,11, а руке 196,86 квадратних сантиметара. Према овим подацима, компјутер је „закључио" да је загонетна лепотица била висока између 168 и 173 сантиметра.

● у Лабоку, америчком граду у држави Тексас, једној жени непушачу суд је доделио накнаду коју иначе примају незапослена лица. Иако је она сама напустила посао, оваква пресуда донета је зато што је по савету лекара морала да избегава боравак у просторијама у којима се пуши, а радила је у одељењу у којем су сви остали службеници били пушачи.

● један од првих падобранаца био је француски физичар Себастијан Ленорманд (1757-1839). Да би доказао да је скакање падобраном потпуно сигурно, он је с прозора своје лабораторије скочио справом сопствене производње. Године 1783. поновио је скок и пред члановима Лионске академије.

● године 1900. становници центра Париза уложили су протест градским властима због неподношљивог саобраћаја на улицама. Они су израчунали да у току једног часа поред њих прође просечно 20 аутомобила, 42 мотоцикла, и 150 бицикла.

● морски гњурци су најобдаренији рониоци од свих птица — могу да зароне на дубину од 50 до 60 метара и да издрже под водом до десет минута.

● у швајцарском граду Гандрија недавно је отворен јединствен музеј на свету. У њему посетилац може да види све могуће предмете и трикове којима се шверцери служе да би надмудрили царинике.

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

КРАЈ ШПАНСКЕ ИНКВИЗИЦИЈЕ

СУДИЈЕ на ТОЧКУ

Тражећи тајне просторије испод велике дворане мадридске инквизиције, десетак војника ударало је кундацима по поду. Одједном, једна мермерна плоча почела је полако да се подиже...

Било је рано пре подне кад је француски маршал Соулт, кога је Наполеон Бонапарта именовао гувернером Шпаније, наредио ађутанту да позове пуковника Луманског, команданта 9. пољског копљаничког пука.

— **Пуковниче** — рекао је чим се овај појавио на вратима — **пошто сте ме управо Ви подсетили на царски указ којим се наређује укидање инквизиције у овој земљи, одлучио сам да тај задатак поверим Вама.**

— **Будите без бриге, господине** — одговорио је крат ко Пољак и затражио од маршала да му као помоћ додели још два пука: знао је да с инквизицијом неће лако изићи на крај.

Већ истог дана, на челу обе јединице, своје и оне којом је заповедао пуковник Де Лил, Луманski се нашао пред огромном, четвртастом зградом окруженом зидом. Иза њега су вирили до зуба наоружани војници. Пришавши сасвим зиду, Луманski се обратио најближем од њих:

— **Обавести свете очеве да их позивам да се предају и отворе врата зграде инквизиције!**

Потрајало је док из каменог здања није стигао одговор. Какав, пуковнику је било јасно истог часа кад је стражар, скривен грудобраном на зиду, испалио метак и смртно ранио једног од његових војника. Очигледно, инквизиција није намеравала да се преда: сматрала је да ће у добро утврђеној згради са 400 војника моћи успешно да одоли Французима. Тим више што су се ови налазили на отвореном, без икаквог заклона.

Упркос неравноправном положају, Пољак је наредио напад. Убрзо је морао да одустане. Његови људи нису могли да се попну на зид, а и врата су одолевала. Не желећи да узалуд губи војнике, Луманski је наредио да се повуку и што пре пронађу стабла, довољно јака да би њима могао да се пробије зид. Није прошло дуго а Французи су на неколико места начинили пролазе. Тиме је битка била практично окончана.

ЗАР МЕТАК У ПРИЈАТЕЉА?

Пре него што је иједан царски војник и стигао до улаза у зграду, врата на њој су се отворила и, праћен свештеницима, појавио се велики инквизитор. Његово лице одавало је зачуђеност. Правећи се као да није чуо пушчану паљбу и сву ону буку око рушења зида, упитао је прекорно своје војнике:

— **Зар ви то, безумници, пуцате у наше пријатеље?**

И Луманском и Де Лилу било је јасно да велики инквизитор прибегава лукавству, не би ли спасао што се још спасти може. Привидно понизно и смерно понашање човека од којег је стрепео читав Мадрид, од последњег просјака до самог владара, није их обмануло. Заједно са свим присутним свештеницима, ставили су га под јаку стражу а онда су, тражећи доказе за зверства ових људи, почели са претресом. Међутим, узалуд су зграду прошли уздуж и попреко. Осим с укусом намештених дворана и соба, мермерних кипова, рељефних таваница, позлаћених столица и распећа, блиставо чистих и сјајних подова, светих слика, ни трага справама за мучење, мучионицама, на смрт и проклетство осуђеним јеретицима.

Луманski је већ посумњао да су оптужбе шпанског народа плод претеривања. Како иначе објаснити „недужну" унутрашњост ове зграде? Али, Де Лил није делио његово мишљење. Он је веровао мадридским грађанима који су говорили о страхотама што су их пре живљавали „непријатељи" вере.

— **Пуковниче, Ви сте заповедник и ја ћу извршити Ваше наређење, али Вас молим да не одустанете. Проспимо воду по мермерним подовима јер није искључено да се испод њих крију тајни подруми. А то ћемо лако сазнати ако вода почне да отиче.**

Луманski се неколико тренутака двоумио а онда одлучио да послуша Де Лила: у прошлости су се испод оваквих зграда обично правили тајни лагуми. Зато је послушао савет и није се покајао.

— **Пуковниче, дођите!** — повикао је изненада Де Лил, угледавши како вода нестаје у саставу две мермерне плоче...

СВЕТО МЕСТО — У ПОДРУМУ!

Из лица великог инквизитора нестало је и последње капи крви кад је видео како сви француски војници почињу да ударају кундацима по поду, настојећи да открију да ли се испод њега заиста налази неки празан простор. А тек кад је један од њих случајним ударцем активирао механизам који је покренуо велику плочу и степенице испод ње, овај, некад тако моћан човек, почео је да се тресе целим телом. Схвативши да ће за неколико тренутака бити откривено оно што су они тако брижљиво скривали, један од инквизитора пришао је Луманском.

— **Сине мој** — узвикнуо је — **то место је посвећено и ви га не смете оскрнавити!**

Његове речи нису зауставиле пуковника. Било посвећено или не, он је решио да испита оно што се налазило под подом. Узевши бакљу, у пратњи Де Лила и неколико војника кренуо је стрмим степеницама. Убрзо се нашао у великој дворани на чијој се средини налазио пањ, а одмах до њега столица. Ланци и негве показивали су да је била намењена оптуженима. Насупрот овој столици био је престо великог инквизитора. Око њега налазила су се седишта намењена председницима светог суда.

Из ове дворане водила су два ходника. Одлучивши се за десни, Французи су наишли на низ малих, гвоздених врата иза којих су се налазиле ћелије. У многима од њих налазили су се само костури још причвршћени оковима за зид. У другима су се распадала тела умрлих. Око њих се ширио ужасан смрад.

Једва савлађујући мучнину, Луманski је наставио да испитује ходник: следиле су ћелије у којима је још било живих. То заправо више нису били људи већ живи лешеви разног доба старости и оба пола. Покиданих и поломљених удова, ишчупаних ноктију и косе, спрженог лица и табана, лежали су наги на влажном поду. Већина од њих није била у стању ни да се помери.

Пошто је војницима наредио да их ослободе окова и обуку, Луманski је са Де Лилом прешао у ходник лево од велике дворане. Из њега се улазило у просторију која је несумњиво служила као мучионица. Справе које су у њој угледали толико су револтирале војнике да су ови одлучили да све присутне инквизиторе и њихове слуге подвргну истим оним тортурама и мукама којима су они излагали своје жртве. Луманski није био у стању да их спречи у томе. У дубини срца осећао је да то и не жели.

И КУПАЊЕ ЈЕ ЈЕРЕС

На уским, издубљеним гредама, широким једва толико да у њих може да стане људско тело, сада су се налазиле до јуче неприкосновене судије — инквизитори. Војници су их везивали ужадима чији је слободни крај био причвршћен за дрвени точак. Почели су да га окрећу. Точак је затезао конопце који су се све дубље усецали у месо, кидали тетиве и мишиће, ломили кости. Крици су се

проламали мучионицом али војници као да их нису чули.

Посматрајући овај страшан призор, Луманski није могао а да не задрхти помишљајући да је кроз ове и друге муке прошло и оних четрдесет хиљада на ломачу осуђених Шпанаца. Пожурио је да изиђе напоље и нареди да се из града донесе довољно барута да се зграда што пре дигне у ваздух. Тако ће заувек нестати ово предворје пакла, мислио је.

Хиљаде грађана Мадрида окупило се да види како, уз страховиту експлозију, нестаје здање којег су се плашили више од куге. Више нису морали да страхују због маварске крви у својим жилама ни да, како би доказали да су добри католици, оптужују сопствену децу и родитеље. Нису више морали да се уздржавају од вина и купања које је, баш као и прање руку пред јело, сматрано неопростивом јереси. Сада су могли мирно да секу ножем са оштрицом окренутом споља, да читају Библију, воде учене разговоре и да својим женама допусте да боје нокте.

На лицима свих окупљених видео се израз безграничног олакшања кад се зграда свемоћне инквизиције, пред којом је чак и папска столица понекад била немоћна, претворила у гомилу рушевина.

* * * * * * * *

Рушење зграде инквизиције у Мадриду 1809. године и њено укидање у целој земљи није означило и дефинитиван крај једне од најстрашнијих установа коју је смислио људски ум. Католички црквени суд, основан да би кажњавао и прогонио јеретике, престао је да своје затворе пуни „осумњиченима", ставља их на муке како би признали „грех" који су починили, конфискује њихову имовину и, заклањајући се апсолутизмом владара, заправо управља земљом.

Повлачење Француза и ступање на престо краља Фердинанда VII довело је до обнављања лова на „вештице" и јеретике. Јула 1814. године издат је указ који је довео до нових прогона и хапшења. Још у два маха шпанска инквизиција је разним декретима укидана и поново враћена. У име малолетне наследнице Фердинанда VII, државни суд је 1834. заувек укинуо инквизицију а сву њену имовину употребио за исплату државних дугова. Земаљског „страшног суда" више није било, али, била је то слаба утеха за потомке и рођаке оних 290 хиљада Шпанаца који су током векова осуђивани на доживотну тамницу или служење на галијама.

О. Вукадиновић

АКЦИЈА ПАРТИЗАНСКОГ ОДРЕДА

УПАД У ЗАГРЕБ

БОРЦИ СУ СЕ У МРАКУ ПОМЕШАЛИ СА ПРОЛАЗНИЦИМА, ПРИПАЉИВАЛИ ЦИГАРЕТЕ ОД ЊИХ, РАЗГОВАРАЛИ. НЕКИ СУ ПРИМЕТИЛИ ДА СУ ТО ПАРТИЗАНИ, НЕКИ НИСУ . . .

С првим зрацима првомајског јутра 1944. године Загребом се пронела неочекивана вест:

— 'Сте чули, сусед? Партизани су били у граду!!

Убрзо су се сазнале и појединости те узбудљиве акције. У град је ушло деведесет партизана. Неометано су прошетали улицама северног дела града и затим се мирно повукли на Медведницу. После неколико дана вест о овој необичној акцији објавили су Радио-Лондон и Радио-Москва.

Савладати стражу

Акцију су извели борци Загребачког партизанског одреда, тачније Први батаљон тог одреда. Двадесет седмог априла из штаба Десетог загребачког корпуса стигла је вест да је план оцењен као изводљив и да се одреду одобрава упад у Загреб.

На идеју о акцији уочи 1. маја у самом Загребу дошао је обавештајни официр одреда. Он је често одлазио у Загреб на састанке са својим везама. Једна од веза био је и домобрански официр Милосављевић, на служби у противавионској битници (батерији) на Прекрижју. На основу података преко те везе дошло се до закључка да би било могуће извршити напад на батерију у којој су се налазила четири противавионска топа, четири флака и три стотине домобранских војника. Милосављевић би, с већим бројем домобрана симпатизера, изнутра помогао акцију. Препад би уследио ноћу. Биће лако савладати стражу, а онда треба упасти у бараке и уз помоћ симпатизера разоружати војнике. На крају акције батерију би требало дићи у ваздух.

Двадесет седмог априла увече колона младића кренула је на пут. У седам сати, следећег јутра, стигли су на Краљев врх где су се утаборили. Двадесет деветог априла група је стигла на Поникве, познато загребачко летовалиште.

Обавештајни официр одреда сишао је у Врапче на уговорени састанак с Милосављевићем који га је обавестио да је све спремно за напад на батерију.

Било је пет сати после подне кад је колона кренула с Поникава према граду.

Борци су се у мраку помешали с пролазницима. Припаљивали су цигарете од њих, разговарали. Неки од пролазника приметили су да су то партизани. Неки то нису уочили. Било је већ близу поноћи када су партизани угледали батерију на Прекрижју.

Размењене лозинке

Домобрански стражар на улазу у логор шетао је само десетак корака од партизана који су, скривени у грмљу, задржавали дах. Онда је Милосављевић устао и пошао према стражару. Уследила је размена лозинки.

Милосављевић је ушао у касарну да опрезно пробуди симпатизере и да им упутства шта да раде у тренутку препада. Вратио се после пола сата — обавестио је партизане да од планиране акције мора да се одустане.

— Због 1. маја у целом Загребу влада приправно стање. Сви у касарни су будни и на својим местима. Да је таква ситуација само овде, још би се акција и могла извести, али и у суседним касарнама је исто тако.

Партизани су се полако повукли. Велика група опет је ишла Прекрижјем, Пантовчаком, Врховцем, Светим Духом. Уз пут су борци по зидовима кућа писали пароле: ЖИВЕО 1. МАЈ! ЖИВЕО ДРУГ ТИТО! ЖИВЕО ЗАГРЕБАЧКИ ПАРТИЗАНСКИ ОДРЕД!

Ујутро су, приликом повратка у базу, на имању велепоседника Предовића запленили велику залиху животних намирница. Била је то ипак мала надокнада за неизведену акцију. Али, незадовољство партизана ишчезло је кад су после неколико дана сазнали да њихова шетња Загребом није остала без одјека. Највише су јој се обрадовали становници града којима је то био први весник слободе. Проћи ће још нешто више од годину дана док партизани не буду слободно корачали Загребом.

В. Г.

ЦАР ЗАБОРАВ

Требало је зауставити Татаре и њихове хорде које без милости убијају, пале и руше све пред собом! Али, како? Уз помоћ Саса, саветују доглавници угарског краља. А он, размисливши, закључи да би вредело понушати. И тако, у периоду од 1141. до 1161. године, у подножју јужних Карпата, тамо где се данас налази град Сибију, стижу Саси. Недуго потом, тврђава и град који су подигли постају надалеко чувени: не само по успешној одбрани Трансилваније — легендарне постојбине вампира — од татарских најезда већ и по творевинама њихових занатлија од злата, сребра, коже. И но зна шта би вредне руке мајстора створиле до краја 14. века да Сибију поново није био изложен најезди. Овога пута Татаре су заменили Турци. Уместо алата, занатлије су се латиле намена и опена да би изградиле ново утврђење, довољно чврсто да одоли жестоким нападима Османлија. Тако је настао Горњи град, Сибињани га још називају и Црвени град, са својих 40 одбрамбених кула. А тај стари, пре неколико векова сазидани град, и данас постоји онанав нанав је и био. За то се побринуо пропис којим је Сибију проглашен за град-музеј и који је забранио да се у њему било шта руши. Све што је ново припада Доњем граду, савременом, индустријском Сибију са булеварима и модерним зданима.

Текст: **О. Вукадиновић**
Снимци: **Љ. Патрногић**

ГУБИЛИШТЕ И ШЕТАЛИШТЕ — Једна од најстаријих грађевина у Сибију је Степенишна кула подигнута у 13. веку у романском стилу. Кроз врата у њој доспева се на Трг Републике, некадашње вашариште и збориште, губилиште и шеталиште на којем се судило, упознавало, забављало. Ту је градски добошар „давао на знање“ ко како сме да се облачи — обичном народу и занатлијама није било дозвољено да носе одећу јарких боја — и ко је колико дана дужан да ради на подизању одбрамбених зидина.

У СУДУ ПОЗОРИШТЕ — Године 1370. Сибију је добио зграду суда, једноспратну грађевину с аркадама у којој се четири века делила правда све док 1763. године градским оцима није пало на памет да би сасвим добро могао да послужи и за приказивање позоришних комада. Непуну деценију и по касније зграда суда поново је дошла на дневни ред Градског већа, али сада да би се донела одлука да се на њеној фасади постави грб града.

ИО ПОЗИВ

ПО НАГОВОРУ МИЛИЦЕ? — Изградња евангелистичке цркве, која представља помало чудан спој шиљатих торњева, масивних стубова и једностраних фризова, завршена је 1520. године. У њој се налази грб влашког владара Мирчета Чобануеа кога је из „личних разлога“ у Сибију убио Димитрије Јакшић, рођак Милице Деспине. Милица, кћи једног од последњих српских деспота Јована Бранковића, била је супруга Нагоја Басараба, љутитог противника Мирчета Чобануа. Да ли је Димитрије Јакшић убио влашког владара по наговору своје рођаке или из неких непознатих личних побуда, ни до данас није расветљено.

ЕСНАФИ ПОДИЖУ КУЛЕ — Средњовековни Сибију био је опасан четвороструким редом бедема ојачаних бастионима и кулама о којима су се бринуле занатлије. Сваки еснаф, од 26 постојећих, био је задужен за понеку од њих. И свака је носила име еснафа чијим је новцем подигнута и одржавана. Тако су постојале Ткачка, Кожарска, Златарска, Ковачка и друге куле. Данас стоје још само три, од којих и ова на слици.

МОСТ ЛАЖОВА — Средином прошлог века и трговци и заљубљени имали су заједничку „слабост“: састанке су најрадије заказивали крај „моста лажова“. А он је, по легенди, имао необично својство да човека „утера у лаж“. Зато су на њему млади проверавали „искрену љубав“: пошто би се поставили једно наспрам другог, и то с оба краја моста, гласно су изговарали речи „Волим те!“. Под оним ко то стварно није осећао истог тренутка отварао се мост и он је нестајао у понору.

КРАЈ ЈЕДНЕ КАРИЈЕРЕ — Једна од најлепших зграда у Сибију је дворац некадашњег гувернера барона Самјуела Брукентала. Био је то човек високог образовања коме Сибију много дугује за свој културни процват, а који је, упркос заслугама, неочекивано завршио политичку каријеру. Приликом проласка цара Јосифа II, сина Марије Терезије, кроз Сибију барон је, како је то ред, приредио вечеру у његову част. Али, цар се за столом није појавио — стигао је тек кад је вечера била завршена. Шта је ова царева „заборавност“ значила Брукенталу је одмах било јасно: на „фин“ начин стављено му је до знања да више није у милости његовог величанства. У некадашњем дворцу, данашњем музеју, налази се библиотека која има око 220 хиљада књига и рукописа. У њему је изузетно драгоцена збирка слика најпознатијих фламанских, холандских, немачких, француских, италијанских и румунских сликара.

ЛОПТА ЈЕ ОКРУГЛА

ТАЈНА СОБЕ 521

— МИ ЋЕМО ДА РЕШИМО УТАКМИЦУ — УГЛАС СУ РЕКЛИ МЛАДИ РЕПРЕЗЕНТАТИВЦИ ИВИЦА ШУРЈАК И ВЛАДИМИР ПЕТРОВИЋ, МАДА НИСУ БИЛИ У ПРВОЈ ЕКИПИ . . . А ОНДА ИХ ЈЕ СЕЛЕКТОР МИЉАНИЋ ПОСЛАО НА ЗАГРЕВАЊЕ . . .

Специјалним авионом са сплитског аеродрома полетела је 17. децембра 1973. године наша фудбалска репрезентација ка Атини, где је између Грчке и Југославије требало да се одигра последња квалификациона утакмица у нашој групи. Тада нисмо ни слутили да ћемо бити сведоци и учесници једне од највећих драма у историји нашег фудбала. Југославији је била потребна победа од два гола разлике, што су многи сматрали немогућим, да би могла поново да се састане са Шпанијом, на неутралном терену. У тзв. „мајсторици" би се одлучило која ће репрезентација отићи на Светско првенство у СР Немачку 1974. године.

НЕСАНИЦА

Атински хотел „Кинг Џорџ". Поноћ између 18. и 19. децембра 1973. године. Два најмлађа репрезентативца, Ивица Шурјак и Владимир Петровић — Пижон, леже у креветима хотелске собе број 521. Мучи их несаница и време проводе у ћаскању и маштању. У једном тренутку окренули су број телефона моје собе на истом спрату и замолили да дођем.

— Професоре — рекао је Шурјак **— Влада и ја смо дуго разговарали а затим Вас позвали да Вам кажемо да ћемо сутра на стадиону Караискаки ми решити утакмицу!**

Влада Петровић — Пижон је допунио свог друга:

— Чика Војо, ми смо то одлучили и решили.

Посматрао сам их како мирно леже, док им се у очима назирао немир у очекивању одговора.

Рекао сам им да је то лепа, чак изванредна идеја и подсетио их да су у нашој историји, посебно у рату, млади људи, прожети сличним жељама и осећањима, чинили херојске подвиге. Према томе, и ова њихова жеља може да се оствари. Очи су им засветлуцале. Тада сам осетио да је дошао тренутак да их ипак вратим у стварност. Подсетио сам их да је на састанку играча и чланова штаба Миљан Миљанић већ саставио тим који ће играти, и да они нису у првој постави.

— Да, то је проблем — рече поново врло озбиљно Шурјак. **— Када би нас Чича (Миљанић) убацио да играмо макар мало у другом полувремену** — настави Влада Петровић.

Завладала је подужа тишина коју сам прекинуо речима да је време да се растанемо и да треба да спавају.

— Не — рекли су у један глас Ивица и Влада **— останите да још мало разговарамо.**

Предложио сам им да прочитамо један одломак из романа Спартак, који сам посебно припремио играчима за ову утакмицу и намерно понео у Ивицину и Владину собу. Тај део романа говорио је о борби гладијатора у арени у којој је Спартак, плавокос и леп атлета, на крају борбе остао сам против четворице робова наоружаних ножевима. Храброшћу и лукавством, Спартак је убијао једног по једног да би последњем поштедео живот. Гласањем већине присутних у арени, Спартаку је, као победнику најкрволочнијег такмичења који свет познаје, поклоњен живот уз ослобађање од ропства. Осетио сам да их је читање овог одломка необично дирнуло. Очи су засузиле а из њиховог понашања избијала је нека посебна мобилност која се ретко јавља код младих фудбалера пре овако значајне утакмице. Уз обећање да ће наш разговор, бар за једно време, остати „тајна собе 521" растали смо се читав сат после поноћи.

ДРАМА ПОЧИЊЕ

19. децембар 1973. године. На стадиону Караискаки, по лепом и сунчаном времену, пред око 20 хиљада гледалаца, наш тим је изашао у следећем саставу: **Марић, Буљан, Е. Хаџиабдић, Јерковић, Каталински, Павловић, Петковић, Караси, Бајевић, Аћимовић и Цајић. Поред неколико хиљада наших навијача на стадиону је био и шпански селектор Кубала. Веома расположен, већ је своју репрезентацију видео на светском првенству.**

Придржавајући се задатака које им је Миљанић поставио, наши играчи почели су веома сигурно утакмицу. После 20 минута, головима Бајевића и Карасија, наша репрезентација је водила са 2:0. И тада почиње драма. Из потпуно безопасне ситуације Каталински враћа лопту Марићу. Голман је није видео и она, лагано скакућући, улази у нашу мрежу! 2:1! Сви ми на стадиону, као и милиони гледалаца крај ТВ екрана, доживљавамо прави шок. После пет минута још тежи ударац. Због кошкања са противничким центархалфом, Ченчер из игре искључује Бајевића и наш тим остаје са играчем мање. Грчки фудбалери то користе, нападају у таласима и резултат је изједначен — 2:2. Драма каква се не памти. На полувремену мир наше свлачионице ремети само плач Бајевића и Каталинског. И тада Миљанове речи, одабране, топле и мудре, повраћају екипу и уливају јој нову снагу:

— Момци, горе главе! У фудбалу има и правде и неправде. Велики су они који могу да поднесу неправду, бол и многе друге тешкоће. Наставите друго полувреме у још јачем темпу. Нама Југословенима је у крви да побеђујемо када смо слабији. Верујем у вас, издржите до краја и ми ћемо успети!

Ове речи оставиле су дубок утисак на наше фудбалере. При изласку из свлачионице Миљан је сваког играча загрлио и потапшао по рамену.

УЛАЗЕ РЕЗЕРВЕ

У другом полувремену, иако са играчем мање, наша репрезентација је стално нападала, али грчки гол као да је био зачаран. После 25 минута игре, Миљанић је устао са клупе и довикнуо Шурјаку и Петровићу да се загревају. У мојој глави великом брзином се ређају питања: „Зар је могуће да ће баш Шурјак и Пижон да уђу у игру, они који су претходне ноћи о томе само маштали? Да ли су неки таласи које су ови младићи „емитовали" доспели до Миљана, па их он зато убацује у игру? Да ли ће моћи нешто значајније да учине на терену? . . .

И опет се дешава нешто необично: Драгана Цајића, капитена „Звезде" и репрезентације који је служио војни рок, замењује полетарац из клуба Петровић, а капитена „Хајдука" Јерковића његов млађи клупски друг Шурјак. Тада почињу нова изненађења. У 75. минуту из једне гужве пред грчким голом лопта је оштро, по земљи, избачена из шеснаестерца. На око 20 метара од гола на њу је налетео Ивица Шурјак и страховитим ударцем послао је под саму пречку — 3:2 за Југославију! Био је то пројектил какав се ретко виђа на фудбалским теренима.

Напади наше репрезентације настављају се несмањеном жестином. Напетост расте. Већ се играју последњи минути . . . Лопта удара у стативу грчког гола, а затим шета по гол линији . . .

Сви на стадиону Караискаки смо на ногама. Велики часовник показује да се игра последњи минут. С леве стране Хаџиабдић набацује дугу лопту која прелеће гужву од 17-18 грчких и наших играча и долази до Владимира Петровића. Пижон је главом добацује до Карасија, а овај волеј ударцем у последњим секундама постиже четврти гол! 4:2 за нас! Судија Ченчер није стигао ни до центра и већ је морао да свира крај.

Овом победом Југославија је стекла услове да на неутралном терену игра „мајсторицу" са Шпанијом. Победом од 1:0 наша репрезентација је после 12 година отишла на светско првенство.

Др Војислав Стефановић

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ

УЗБУНА! ЈАПАНЦИ

НАЈМАСОВНИЈЕ БЕКСТВО РАТНИХ ЗАРОБЉЕНИКА У ИСТОРИЈИ ОДИГРАЛО СЕ У АУСТРАЛИЈИ. ОД ПРЕКО 1000 БЕГУНАЦА У ЖИВОТУ ЈЕ ОСТАЛО ЈЕДВА СТОТИНАК. НИКО НИЈЕ ПОБЕГАО.

Увече петог августа 1944. из свог митраљеског гнезда у центру великог заробљеничког логора Ковра у Јужном Новом Галсу, у Аустралији, Бен Харди је, као и обично, посматрао како се после вечерње прозивке више од хиљаду Јапанаца враћа у бараке.

— Ко би рекао да су ти Синови Неба доскора дивљачки сејали смрт и пустош по Новој Гвинеји и пацифичким острвима? — рече двојици другова који су се сваки час чвршће увијали у крзнене кабанице, јер је август у Аустралији средина зиме. **— Погледајте само ту понизну и застрашену гомилу! Готово их жалим!**

Јапанци су нестали у бараками, а стражари су за њима забравили врата. Већина рефлектора и јаких сијалица се погасило. Над велики логор пала је зимска тишина.

Ниједан заробљеник, међутим, није мислио на сан. Размилели су се по баракама и из тајних скровишта почели да извлаче тешке батине, гвоздене шипке, маске за безбол и ножеве оштре као бријачи. Више нису личили на гомилу беспомоћних и заплашених. Док су с оружјем у рукама клечали и у хору шапутали шинтоистичку „Молитву умирућих“, лица су их била као из камена исклесана, а очи сијале одлучношћу. Куцнуо је час да сперу највећу љагу која може пасти на Синове Неба, да се искупе за најсрамнији грех који микадови војници могу починити. Уместо да изгину, дозволили су, мада је већина у тим тренуцима била тешко рањена, да их непријатељ зароби.

Кад се молитва завршила, зачула се кратка команда:

— Напред! Убити и погинути!

Био је то знак за почетак највећег и најкрвавијег бекства ратних заробљеника у историји.

ПРЕКО ЛЕШЕВА НА ЖИЦУ

Прво је планула једна барака. Петнаестак секунди касније истовремено су плануле и остале.

Из барака у пламену провалило је више од хиљаду заробљеника. Митраљезац Бен Харди ужаснуто је посматрао како Јапанци, урлајући и витлајући оружјем, у гомили јуре право на њега у бодљикаву ограду иза њега. На челу у три густа строја трчали су људи обучени у одела постављена сламом, комадима ћебади, хартијом, ногама заштићеним импровизованим штитницима, гломазним као код хокејаша. Харди је схватио: било је то ударно одељење задужено да пробије жичане препреке.

У том тренутку одјекнула је избезумљена команда:

— Пуцајте, проклетници! Не дајте им до жице! Светло! Светло!

Бен Харди належе на митраљез и притисну обарач. Остављајући за собом светле трагове, хиљаде зрна забијале су се у гомилу бегунаца.

Упалила су се сва светла у логору, сви рефлектори, и са свих страна запраштала је паклена пуцњава. Јапанци су падали као снопље, али су други, не застајкујући, газили преко лешева и рањеника и јурили напред.

Из гомиле се издвојила група од стотинак Јапанаца и јурнула на Хардија. Тукао је по нападачима, рушио их, али су преживели већ били на тридесетак корака. Харди је у магновењу схватио шта намеравају: докопаће се његовог митраљеза и окренути га против стражара. Харди то није могао допустити. Свестан шта га чека, прекинуо је пальбу, демонтирао затварач и свом снагом хитнуо га у мрак.

Нападачи су га прегазили ударајући га у трку ножевима, ногама, моткама, полугама. Последње што је храбри Бен Харди видео било је како два Јапанца из онеспособљеног митраљеза узалуд покушавају да отворе ватру на стражаре.

ПОТЕРА ХВАТА САМОУБИЦЕ

У силовитом, самоубилачком јуришу Јапанци су пробили троструку ограду бодљикаве жице. Испред мртвог митраљесца Хардија лежала је гомила лешева висока три четвртине метра. На главном месту продора бодљикава жица се није видела од телеса бегунаца одређених да је пробију — преко њих је у зимску аустралијску ноћ умакло око осам стотина Јапанаца. У кругу логора лежало је преко две стотине мртвих бегунаца, а стотинак се превијало у предсмртним мукама и тешким ранама.

Пола сата после почетка бекства у главном граду Канбери, 160 километара удаљеном од Ковре, зазвонио је телефон у Главном штабу. Сањиви дежурни подигао је слушалицу и одједном се сасвим расанио.

— Јапанци беже из Ковре! — јављао је промукли глас. **— Многе смо побили, али умакло их је преко осам стотина. Наоружани су, дивљи, спремни на све. Све фарме у околини су у опасности. Шаљите помоћ! Војску и авијацију!**

Десетак минута касније у ваздух су се дигле формације извиђачких авиона и ловаца. Из касарна су затутњале колоне камиона са преко хиљаду војника.

За то време страже су претраживале логор, а војници који су стигли из оближњег гарнизона кренули су кроз шуму у потеру за бегунцима.

У логору су се одигравале узбудљиве, сурове сцене. Шесторицу бегунаца који нису стигли да се пребаце преко жица, открили су војници у једној гомили дрва и позвали их на предају. Јапанци су као један појурили према бараци која је догоревала и бацили се у пламен.

ТАЈНЕ ЉУДСКЕ ПСИХЕ

КРИВ ЈЕ ОНАЈ ДРУГИ

ДВЕ ЛИЧНОСТИ ОБЈЕДИЊЕНЕ У ЈЕДНОМ ТЕЛУ ХОДАЈУ, ГОВОРЕ И ПИШУ ПОТПУНО РАЗЛИЧИТО. МЕДИЦИНСКИ СТРУЧЊАЦИ ЧАК СУ УТВРДИЛИ ДА ИМ НИ МОЖДАНИ ИМПУЛСИ НИСУ ИСТИ.

Једна необична и ретка болест одувек је збуњивала чак и највеће стручњаке психоанализе. Оболеле особе повремено губе своју личност и постају неко други, а да тога уопште нису свесне.

Домаћица из Минесоте постала је, тако, стриптизета! Међутим, сваког јутра предано се враћа кућним пословима, потпуно несвесна својих ноћних излета.

Познат је и случај једног угледног учитеља из Чикага на кога нико није сумњао да повремено постаје опасни провалник. Када се после једне краће овај, иначе миран и повучен човек, пробудио у затвору, никако није могао да се присети како је доспео овамо. На сва питања иследника само је збуњено ћутао, чврсто уверен да је посреди нека грешка.

Психијатри ову болест називају удвајањем личности. Веома је ретка — у свету је познато свега стотинак оваквих случајева — али то, наравно, не може да буде никаква утеха њеним жртвама.

ЈЕДАН СТИДЉИВ, ДРУГИ БУЧАН

Две личности у једном телу ходају, говоре и пишу потпуно другачије. Медицински стручњаци утврдили су чак да им се и мождани импулси разликују.

Разлог ових невероватно сложених промена у људској психи још није поуздано утврђен. Да би особа која у себи носи две или више личности постала „онај други“ довољан је и најмањи период.

По својим жељама и склоностима удвојене личности по правилу су различите. Једна је обично стидљива и добродушна, док је друга бучна и наметљива, а страсан пушач може да постане огорчени противник дувана.

Случај Џејн Менкинс можда је један од најинтересантнијих и најсложенијих случајева мењања личности .Тако се барзвала када се пре двадесет пет година удала за Дона Сејзмора из Херндона, у северној Вирџинији. Сада се, међутим, зове Кристина. Али, ни то није све. Између Џејн и Кристине постоји најмање још двадесетак различитих особа и имена!

Кристинин муж Дон стално мора да се прилагођава новим лицима своје жене. А то, мора се

БЕЖЕ!

Потпоручник Клеј Коберн сагнуо се над једним тешко рањеним Јапанцем који се превијао у локви крви с намером да му помогне, али га је тог часа у груди погодило сечиво.

Десетак Јапанаца извршило је харакири у тренутку кад су били поново ухваћени.

ЗАРОБЉЕНИК ЈЕ МРТАВ

До шуме у коју је утекла већина бегунаца пред подне су стигли војни одреди Један је предводио потпоручник Хари Донкастер. Кад је зашао километар у густиш, потпоручник је војницима дао вољно.

— Мало се одморите и нешто презалогајите! — рекао је. — **Касније нећемо имати времена. Ја одох мало у извидницу.**

Неколико стотина метара даље Донкастер је спазио Јапанца како шћућурен у подножју великог еукалиптуса покушава да запали ватру. Пред њим је лежао напола одран кунић.

— Предај се! — викну потпоручник и потрча према Јапанцу који је унезверено заколутао очима. — **Руке горе!**

Из Јапанчевог грла излете нељудски крик. Истог часа, пре него што је Донкастер могао да извуче револвер, из густиша се на њега баци десетак коловођких с каменицама у рукама. Минут касније Хари Донкастер био је још само гомила сломљених костију и меса.

Северним делом Новог Јужног Галса кружило је застрашујуће упозорење:

— Јапанци кољу, пале, силују! Оружје у руке!

Фармери су на брзину формирали десетине одреда „вицилантеса“ и, као некад на Дивљем западу, кренули у потрагу за бегунцима. Један одред спазио је усамљеног Јапанца и у галопу му појурио у сусрет. Не мичући се, бегунац је сачекао да гониоци стигну на десетак метара, а онда је сасвим мирно, осмехујући се, извукао нож и распорио трбух.

На прузи код Уествила машиновођа Сем Нолан је три стотине метара пред собом угледао две људске прилике како леже врата положених на шине. Нолан још није знао за бекство из Ковре. Покушао је да заустави композицију, али је било прекасно. Кад је воз најзад стао, машиновођа је потрчао назад назад и угледао два јапанска леша с одсеченим главама.

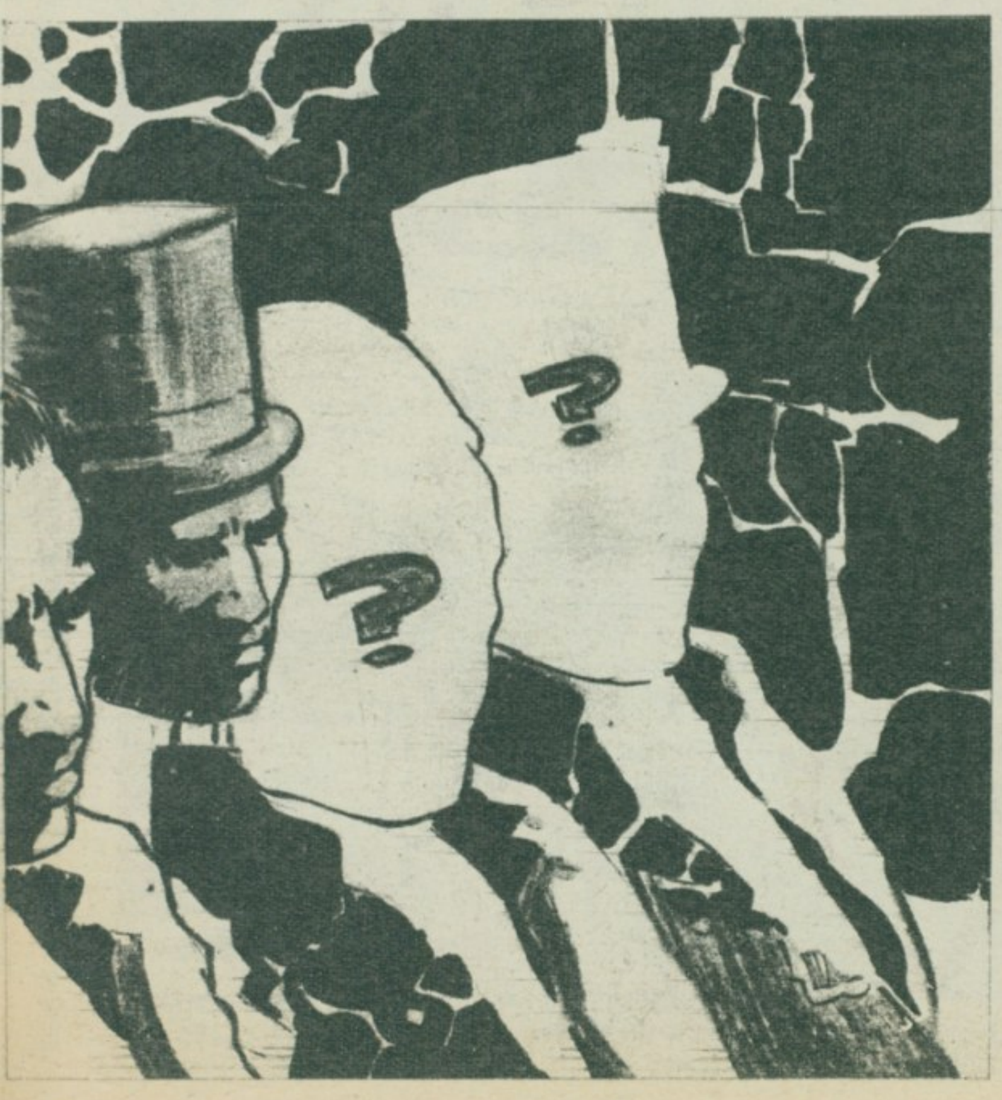
Синови Неба нису други пут учинили најсрамнији грех који може починити микадов војник. Нису се предавали. Војничке патроле и групе „вицилантеса“ свуда су наилазиле на обешене, преклане, распорене бегунце који су извршили „часно самоубиство“.

Ниједан Син Неба није успео да побегне из Аустралије. Свега стотинак је поново ухваћено. Остали су или изгинули у бекству, или су извршили самоубиства.

Аустралијанци су настојали да сакрију истину о масовном, трагичном бекству из Ковре. Булдожери су у логору ископали осам дубоких јама, а војници су у њих побацали јапанске лешеве. Затим су их полили бензином и нафтом и запалили, а кад се пламен угасио, булдожери су поново затрпали масовне гробнице.

— Зашто бих требао да оплакујем смрт мојих другова? — запитао је један поново ухваћени и тешко рањени бегунац иследника који га је саслушавао. — **Када јапански војник падне у заробљеништво, службено је мртав. Сад су моји другови сахрањени. Пре бекства су корачали и говорили, али су већ онда били мртви, као што сам сада и ја!**

А. Р.

признати, није нимало лако.

— Многи мужеви жале се на своје жене које у орманима држе толико хаљина да тешко могу све да их износе — каже Кристина .— **Мој муж се, без приговарања, помирио са најмање стотинак. Одувек сам волела да мењам гардеробу, да се шминкам на различите начине и правим нове фризуре.**

И Кристининој кћерки Тафи није лако да схвати ћуди своје мајке. Иако уме да буде изузетно пажљива и нежна, она је понекад у стању да данима уопште и не примећује своју кћерку.

Једно време била је пасионирани скупљач кашика, у другом педесетогодишња госпођа која се облачи искључиво љубичасто, а затим је, као двадесет осмогодишња девојка, готово престала да једе тврдећи да јој не прија ништа сем јагода.

Једном приликом уобразила је чак да је слепа и данима се кретала само помоћу штапа. Када су је на крају силом одвели код лекара, пре него што је успео и да је прегледа, постала је опет она стара Кристина и вид јој је поново био одличан!

УКРАДЕНО — ПОКЛОЊЕНО

Лекари тврде да људи који у себи скривају више личности не показују знаке менталног обољења, а закон одређује да се у таквим случајевима једна особа не може сматрати одговорном за понашање свога другог ја.

У Коламбусу, у држави Охајо, судија је ослободио оптужбе извесног Вилљема Милигана за кога је утврђено да је жртва удвајања личности. На суђењу је закључено да Милиган уопште није био свестан својих поступака када је напао и опљачкао четири породице у Коламбусу.

Младић је проваљивао у станове представљајући се необичним француским нагласком, као Рожер, трговачки путник, Међутим, као Артур, отмени енглески центлмен, сав украдени новац поклањао је у добротворне сврхе.

Научници верују да корене ове опасне болести треба тражити у раном детињству оболеле особе. Да би лечење било успешно, пацијента треба вратити у прошлост и помоћи му да превазиђе трауме и душевне патње које несвесно носи у себи још од детињства.

М. Ш.

АНТИЧКЕ ОЛИМПИЈАДЕ

ВАЖНО ЈЕ - ПОБЕДИТИ!

Порекло олимпијских игара није јасно утврђено. По једној легенди, основао их је грк Пелопс после трке у којој је победио краља Пизе, града у близини Олимпа.

Игре су два пута умирале, а 884. год. пре н.е. краљ Ифитос, да би зауставио ширење куге, затражио је мишљење пророчишта.

Хераклеје те услишити ако опет увеђеш надметања атлета!

Херакле је одредио стазу од 600 стопа (192,27m) названу дромос или стад за прве олимпијске игре 776. године пре н.е.

У првом надметању учествовали су само градови Пиза и Елеја. Једина дисциплина била је дромос. Победник се звао коребос.

Године 724. пре н.е. дромосу је додат диаулос; трчање на 384,54m, а на следећим играма 720, доликос - трчање на 4164,48m и петобој.

Године 688. пре н.е. прикључило се и песничење...

...а после 8 година трка двоколица...

Доцније су се игре отвориле целом хеленском свету.

Трчање, бацање копља, диска, скок удаљ и рвање! Какво надметање!

Панкратос - дисциплина за млађе од 18 година (дромос и рвање), а доцније и песничење. 520. пре н.е. прописан је и дромос са оружјем.

Све до 261. године олимпијске игре одржавале су се сваке 4. године, привлачиле су масу света, али право учествовања имали су само Хелени.

За време игара одржавани су религиозни обреди, уз обавезан престанак ратовања. Банкетима су присуствовале најугледније личности.

Игре су се одржавале у Олимпији, на десној обали реке Алфеј; на месту за култ врховном богу Зевсу.

Гле, ено Сократа!

И Платона!

Најважнија дисциплина била је трка двоколица. Одвијала се на стази од 9km - укупно 12 кругова. Удесили су били чести па чак и чеони судари.

Име победника није бележено, него само име власника четворопрега...

...тако је једном богати Алкибијад заузео истовремено 1, 2 и 3 место.

Догодило се чак да је овенчан коњ који је оборио свог возача, јер је двоколица на циљ стигла празна.

На олимпијади 720. пре н.е. једном тркачу је спао дрес... Од тада такмичари наступају потпуно наги. Традиција по којој су игрима смеле да присуствују само девојке, а не и удате жене, остала је и даље.

Победа је била велики циљ, а победник готово свето биће.

Побе-ђен јеси, али часно...

Грк се бори само за победу!

Судије су будно пазиле да се правила поштују. Догодило се и ово:

Такмичар је погинуо због неправилног ударца песницом!

Онда овенчајмо мртвог!

Тако је и учињено...

О, Зевсе, подари ми победу или смрт!

Такмичари су сањали само о победи и слави. Најпознатијима су подизани кипови...

...као милону са кротона.

Богати људи нудили су покровитељство познатим такмичарима...

Дајем 30 хиљада драхми да се бориш за мене!

Из тога су настале редовне плате које су спортистима давали градови. Једном је у Битинији избио штрајк...

Платите нам заостало свету!

Када су римљани заузели Грчку, „присвојили" су и олимпијске победнике...

...тако је на Сицилији 412. уз овације дочекано 300 грчких двоколица.

Победа на олимпијади могла је донети највише признања. Али...

То је Херминије, судија! Замисли, неписмен је!

Да, али зато је олимпијски победник!

А победник у песничењу Арменијанин Вардаски постао је владар свог краја.

Претеривање римских царева, премештање олимпијских игара у Рим, али и подмикивања...

Спортисти се баве исувише уским и жестоком делатношћу да би били корисни грађани...

...за шта је потребно бити шире образован и свеобухватније заинтересован за активности слободних људи!

...затим све већа популарност циркуса, а и критике учених људи као што је био Аристотел.

...довели су до опадања и коначног гашења олимпијских игара. Укинуо их је Теодосије 393. године и почела је петнаестовековна пауза.

ОЛИМПИЈАДЕ У ЛЕГЕНДИ И СТВАРНОСТИ

ИГРЕ УКИДАЈУ РАТ

★★★★★★★

ПОБЕДНИЦИ ОЛИМПИЈСКИХ ИГАРА У ХЕЛАДИ ДОБИЈАЛИ СУ ОД ДРЖАВЕ БЕСПЛАТНУ ХРАНУ И ОДЕЋУ И ДОЖИВОТНУ ПЕНЗИЈУ, А ПОНЕКАД ЗЛАТО И ДРАГО КАМЕЊЕ.

Прве грчке државице — градови морали су непрекидно да ратују за своју независност. Добри ратници могли су да буду само здрави, снажни, окретни и издржљиви људи. Зато су Хелени снагу тела ценили колико и снагу духа. Тако су настала витешка спортска такмичења од којих су најчувеније биле олимпијске игре.

Има много легенди о њиховом постанку. По најстаријој, основао их је херој Херакле, највећи јунак митске Грчке.

Најлепше је предање о љубави Пелопса и Хиподемије. Окрутни господар Пизе, на Пелопонезу, Еномеј плашио се пророчанства: „Умрећеш на дан венчања своје кћери"! Лепој Еномејевој кћери Хиподемији удварали су се многи младићи племенита рода. Лукави отац је сваком просцу поставио услов: трка̀ће се с њим. Еномеј ће му дати предност, па ако стигне просца, пробошће га копљем, а ако просац победи — добиће лепотицу! Многи су просци тако погубили главе.

Једног дана у Пизу стиже један од Зевсових ванбрачних синова, стасити и храбри Пелопс. Он запроси недостижну Хиподемију.

У трци је Еномеј готово сустигао Пелопса и већ је био подигао копље да га с леђа прободе, кад поглавар богова Зевс ударцем грома усмрти нападача.

Тог истог дана Пелопс се венчао с Хиподемијом. Пророчанство се испунило, а у знак захвалности свом божанском заштитнику и оцу Пелопс је у светилишту Олимпији основао надметање у Зевсову част — олимпијске игре.

Легенда која је најближа стварности приповеда да је племенити Ифитос, краљ Елиде, ходочастио у Делфе и замолио пророчицу Питију да га саветује како да у исто време спречи ратове и уништи кугу која је харала Хеладом.

— Оснуј витешке спортске игре у Олимпији за време којих ће владати „свети мир"! — саветовала му је пророчица. — Кад не буде рата, неће бити ни куге!

ЗА ЖЕНЕ ЗАБРАЊЕНО!

Прве олимпијске игре познате историји отворене су 776. године пре наше ере и отада су се одржавале сваке четврте године за време летњег солистиција, после пуног месеца, све до 394. године кад их је забранио византијски цар Теодосије.

Прве олимпијске игре имале су само једну дисциплину: трчање на 192,27 метара, колико је била дужина стазе, скакањем у Олимпији, а први победник био је Короибос из Елиса. С временом су се олимпијаде допуњавале новим дисциплинама: трчањем на дуже стазе, скакањем у даљину, бацањем диска и копља, песничањем, рвањем и панкратионом — комбинацијом песничања и рвања и, најзад, трком бојних двоколица.

Олимпијске игре брзо су постале највећа свечаност хеленског света. Када би специјални гласници широм Хеладе објавили да је настао „свети мир" на пут у Олимпију из свих крајева древне Грчке кретале су хиљаде људи. Сматрало се да онај ко не дође у Олимпију — није прави Хелен.

Игре су трајале пет дана у доба највећих врућина. Гледаоци на стадиону морали су да буду гологлави. Тај пропис стао је живота чувеног филозофа Талеса из Милета који у дубокој старости није хтео да пропусти велико надметање, али није могао да издржи вреле сунчане зраке на ћелавом темену.

Удате жене нису смеле да присуствују олимпијским играма под претњом најстрожих казни. Познати хроничар Паусаније прича да је Калипатра, мајка једног такмичара, преобучена у тренера, успела да се провуче на стадион. Кад је њен син победио у једној дисциплини, а она потрчала да га у радости загрли, открили су да је жена. Нису је бацили низ окомите литице планине Типеус, како је закон налагао, него су је помиловали, јер су јој отац и браћа били победници на ранијим олимпијским играма.

Од тада, по једнима, да би се избегли слични инциденти, и тренери и такмичари морали су на стадиону да буду потпуно наги. По другима, тркачу Оријспосу на Олимпијади 720. године п.н.е. спале су гаћице и да се то више не би догађало — прописано је да учесници убудуће буду без одеће!

ШИБЕ И ГЛОБЕ

Право учешћа на олимпијским играма имали су само слободни Хелени. Хеладонићи, судије које су водиле рачуна о правилном одвијању игара, представљале су такмичаре публици, пошто су претходно проверили да ли је сваки испунио олимпијске норме — да ли је редовно тренирао најмање десет месеци пре такмичења, да ли је Хелен, да ли познаје правила игара. Историчар Херодот прича да је и Александар Македонски, кад је као такмичар дошао у Олимпију, морао доказивати своје хеленско порекло.

Прекршиоци олимпијских правила били су строго кажњавани. Агонотети — врховне судије — кажњавале су шибама тркаче који су „побегли" на старту, варали на жребу, одбили да се боре, или покушали да подмите противнике. У првом столећу олимпијских игара забележен је само један такав случај.

Уколико је прекршај био тежи, такмичар, његова породица и његов град моли су да плате већу глобу. Од тако сакупљеног новца у Олимпији су подизане статуе боговима и победницима игара, у прва четири века олимпијских игара било је подигнуто само осам кипова.

ШТА ЋЕ БЕДЕМИ?

Награде на првим играма биле су круне окићене гранчицама свете маслине посвећене Зевсу чији је 13 метара високи кип од слоноваче и злата, дело бесмртног Фидије, једно од „седам светских чуда" старог века, красио храм у Олимпији. У позније време победници су добијали и троножац од драгоцених метала. То је било све.

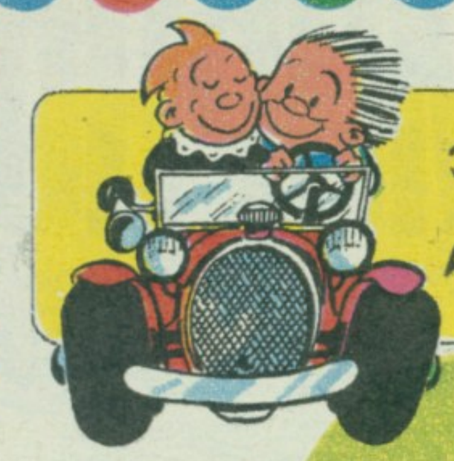
Олимпијске победнике славили су највећи песници, драматичари и филозофи као Пиндар, Еурипид и Сократ. Њихови градови дочекивали су их у тријумфу као полубогове. У градове их нису пуштали кроз капије, него су на заштитним бедемима пробијали рупе кроз које су победници улазили.

— Шта ће бедеми граду који рађа такве хероје? — поносно су говорили њихови суграђани.

Победницима олимпијских игара још за живота дизали су споменике. До смрти су од државе добијали бесплатну одећу, храну и пензију, а понекад и награде у злату и драгом камењу.

У доба чувеног законодавца Солона, иначе великог присталице буџетских уштеда, истакнуте атлете добијале су храну и пензију од 500 драхми, у време кад се за само драхму могла купити овца.

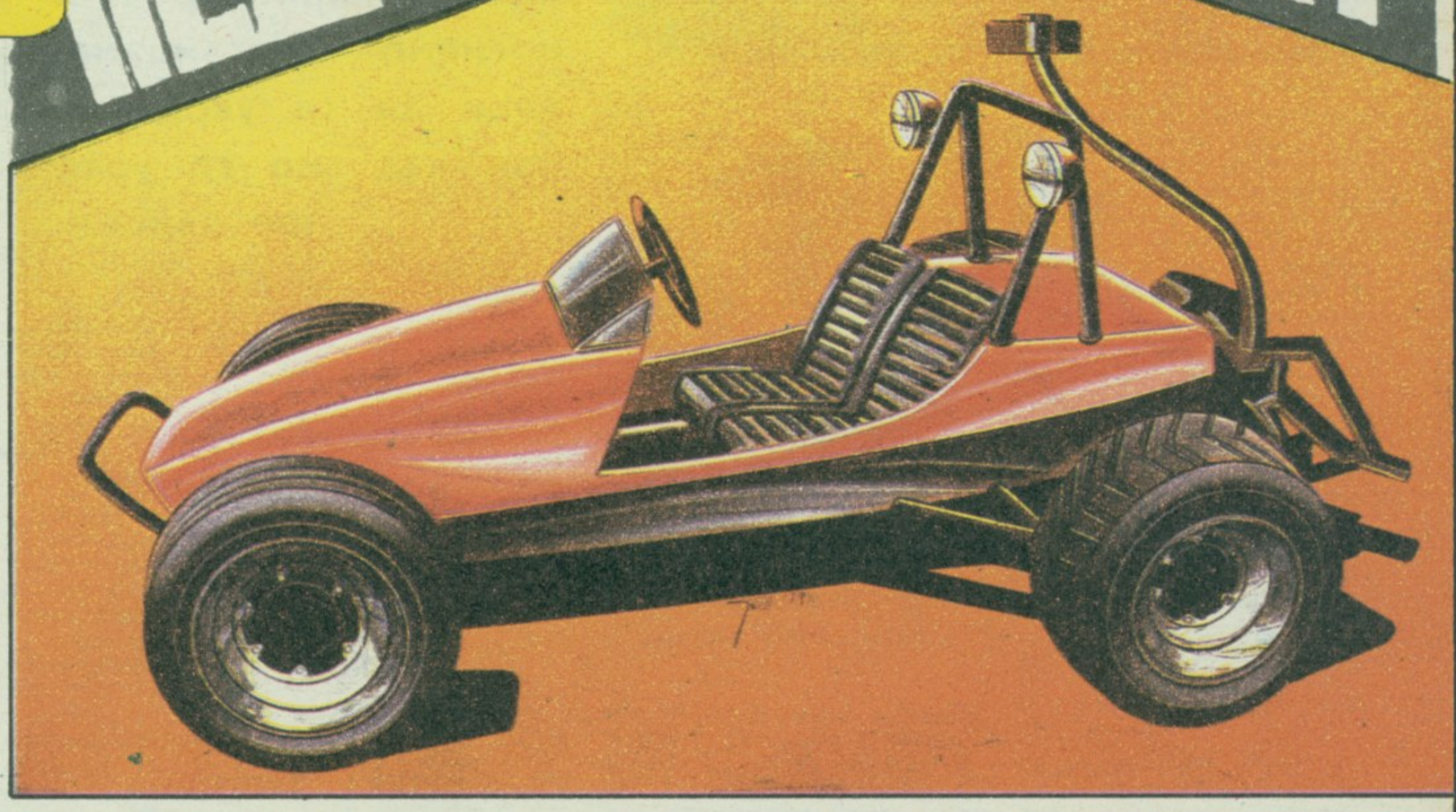
Због награда које је добио ван стадиона, никада није био кажњен ниједан атлета. Расправе о аматеризму нису се водиле у античко доба. И у старој Хелади спортиста је морао годинама да прилежно тренира да би могао да испуни норме и појави се на играма, а строга правила обавезивала су га да непрекидно вежба најмање десет месеци пре такмичења. Разумни Хелени схватали су да за то време и спортиста мора од нечега да живи.

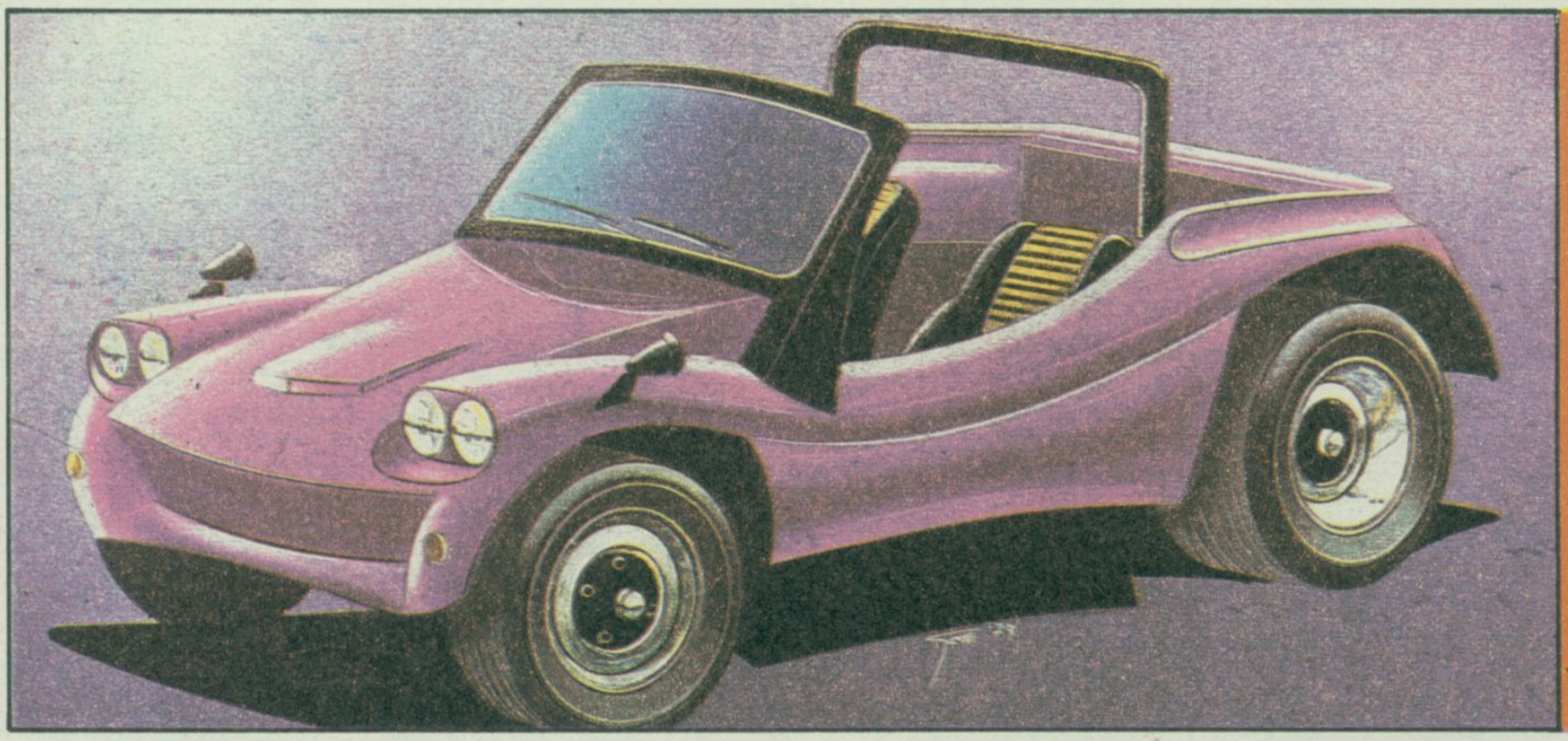
ЗАБАВНИКОВ САЛОН АУТОМОБИЛА

БАГИ 2

ПЕШЧАНИ ИНЈЕКТ

МАЈЕРС БАЈА — Мајерсов баги намењен за трке кроз најтеже терене, назив „баја“ добио је по познатој трци која се одржава у Мексику и убраја међу најтеже на свету. Раздаљину од хиљаду километара треба прећи по пустињи где им, осим кактуса и шакала, друштво праве једино паклени сунчеви зраци. На овим тркама овај баги је ненадмашан. Уграђен је јачи мотор а подвозје је посебно конструисано. Цео доњи део ојачан је по систему рамске конструкције. Задњи точкови изразито су широки са „тракторским“ профилима.

МАПЛЕКС-ДИНГО — Ово је немачки баги израђен по узору на амерички модел „десертер“ Каросерија је израђена из једног дела са врло сложеним облицима, чиме се постиже већа крутост пластичне каросерије, па је зато и израда скупља.

Поред VW мотора може да се угради и „поршеов“ мотор.

АНАДОЛ-БАГИ — Веома интересантан турски баги, израђен у фабрици аутомобила АНАДОЛ из Истанбула. Каросерија је модерно обликована и израђена од полиестера. Мотор „форд ескорт“ од 1300 кубика смешен је напред, а погон је на задњим точковима. Кров је рамске конструкције која уједно служи као заштита при ликом евентуалног превртања а може се монтирати и кров цирада за заштиту од кише.

Текст и цртеж
Г. Гедл

ПРЕД МАЈКОМ У СТАВУ МИРНО

СОЛУНЦИ ГОВОРЕ

Нама млађима речено је да помогнемо избеглицама, женама и деци да се укрцају у лађе. Таман кад смо то урадили, наиђоше авиони.

Тако је то онда било: испење се позивар на брдо, па одозго, колико му грло допушта, викне: „Е-хеј, народе, почела мобилизација, јављајте се војсци!“ Тако је и те, 1912. године, у мојим родним Стапарима, селу код Ужица, позивана војска у рат с Турцима.

И нико није изостао. Сви су чули позив, нико није посебно позиван, није се губило време око тога где ће ко кога да нађе, него позив с брда: „Е-хеј, мобилизација...“ И зна се шта следи: пакује се торба, мајка се љуби у руку и због ом моји мили и драги, ја одох.

Мијат Гредељевић — још увек свежа сећања

ТУЂЕ НЕ ДИРАЈТЕ

Из моје куће Гредељевића кренусмо нас четворица. Рођена браћа: Јован, Тиосав, Сава и ја, Мијат. Био сам најмлађи, тек сам се оженио, а моја браћа су већ имала и децу. Не зна се ко је био бржи од нас четворице. Чинило ми се да смо били готови док се удари длаком о длан... Оца нисмо имали, мајка Злата била нам је све.

Стадосмо пред њом, мајком Златом. Пољубисмо је у руку. Стегло нам се срце, али видимо њено одлучно лице, без суза, и чекамо шта ће да нам каже... А она ће: „Моји синови, моји соколови, оца немате да вас испрати, али не мари. Ви идете у бој са Турцима. Са мртвог ништа не узимајте, туђе не дирајте... Немојте да чујем ружну реч о вама... Не долазите ми покуњена чела! О кући и својим женама не бринте, ја сам ту, водићу рачуна о њима.

Био сам у првој хаубичкој батерији Дринске дивизије. Кретали смо се готово увек уз Четврти пешадијски пук, па смо прошли све оне стазе и богазе којима су се кретали пешаци овога пука.

Јован, мој брат, био је у брдској артиљерији, а Тиосав и Сава пешаци. Виђали смо се често, и у оном рату с Турцима и после с Бугарима, па и са Аустријанцима. Али, кад смо се повлачили — нисмо знали један за другог.

Испред Драча сретнем једног војника из пешадије. Он је неким послом био заостао за својима. Рече ми да су моја браћа прошла и да су се распитивали да ли сам — жив. Добро је, мислим, живи су.

НАЈЗАД НА КРФУ

Носим у себи тужну слику са мостова на Дриму: преко њих смо једва прешли, клизавица, а народ навалио. Неки пужу, котрљају се по леду... Причали су ми уз пут да су се неки с тог моста отиснули у реку. Војска и избеглице су се измешале.

Дођоше на обалу две лађе. Не знам чије су биле. Донеше храну народу и војсци која се растурила по обали, једва се вуче... Речено нам је, нама млађима, здравијима, да помогнемо да се у лађе укрцају избеглице, жене и деца. Таман смо то урадили, кад наиђоше авиони и почеше да бацају бомбе. Настаде паника. Вриште деца, запомажу жене. Али, бомбе све ближе падају и ми пустимо народ да бежи са лађе и крије се по неком камењару... Боже, да ли смо пред вратима пакла!

Кад су авиони отишли, опет смо укрцали онај народ у лађе. Три дана касније дошла нам је још једна лађа са храном. Кад се народ мало нахранио, нагрнуо је на лађу — хоће да уђе силом, надајући се да ће тако избећи друге невоље и да ће учинити крај својим мукама... Нико више не може да заведе ред. Један официр, сећам се, опали неколико метака увис, позивајући народ да напусти лађу. Ко се буде противио — рекао је, убиће га... Али, народ као да је оглувео, ништа више не може да га уразуми.

Ту сам провео неколико дана. Најзад смо се и ми укрцали и потом нашли на Крфу. Био сам доста исцрпљен глађу, али — ходао сам, нису ме носили, а то је најважније... Срећни су они који су могли да воде рачуна о себи.

НЕЋУ ДА ВАС УБИЈЕМ

Кад смо се мало окрепили, одморили и ојачали, опет смо били војска: знао се ред. Али, када сам се најмање надао, разболео сам се, па сам неко време био у болници у Ветеркопу. Из болнице право у битку за Кајмакчалан. Историчари су описали како је то било. Све се то зна, дабоме, али ја ћу вам испричати како сам дошао до једног писма од куће.

Одем да обиђем топове. Ноћ је, снег... Ближим се шуми, опрезно. Знам, ровови непријатеља су близу, на неколико стотина метара. Наједнном, приметим двојицу Бугара. Од оружја имам само бомбе. Наши пешаци су се повукли. Да су ту, лако бих ја. Рекао бих им једноставно да ухвате двојицу Бугара. Овако, шта да радим... Бојим се да ће неки лом да нам направе, па пријем на три-четири корака од њих, дигнем бомбу увис и кажем — предајте се... Они закукаше: „Не, братко, не тепај нас...“ Гледам их, млади су, могао бих бомбом да их искомадам, али зашто да то учиним, нису они криви за овај рат, њих су мобилисали и гурнули на фронт као и све нас... Добро, кажем ја, нећу да вас убијем, али — баците одмах пушке... Бацише они оружје и ја прићох да га покупим, а њих двојицу предам лично командиру Светомиру Мирчићу.

ПИСМО У СНЕГУ

Добро је што их нисам убио. Добро се добрим враћа, мислио сам, и већ следеће вечери био сам у прилици да се уверим у то. Кад сам пошао да обиђем топ и нашао да је све у реду, чујем, с друге стране жице, на две стотине метара, глас бугарског војника... Пита за мене, баш по имену и презимену. Никако ми није јасно откуда зна моје име. Мора да је чуо од војника кад су ме помињали, али није то. „Немој да пуцаш“, каже ми он, „па ћу ти дам писмо... Пишу ти твоји од куће...“ Копка ме нешто, бојим се да је замка, чују и војници наш разговор...“ Бугарин каже да су запленили нашу пошту и да је код њих много писама за наше војнике. Месечина је, све се лепо види... Нећу, кажем, не треба ми писмо, а овамо — боже да ли је истина... „Немој да тепаш наше војнике“, каже ми Бугарин, „па ћу ти дати писмо... Ево га, узми...“

Подигнем се из рова и кренем. Ако ми је судбина да погинем, мислим, нека буде... Дођем близу жице, на петнаестак метара, а Бугарин ми показује коверат... Затим направи грудву и баци је... Мислим: готов сам! Бомба је, сад ће да експлодира! Али, ништа. Узмем грудву, распршим снег, кад оно — писмо... Пише ми мајка Злата. Писмо ишло преко Женеве, преко Црвеног крста. Сад ми је јасно да су Бугари пресрели пошту и запленили. Машем Бугарину руком и захваљујем се. Хвала му по сто пута. То су биле прве вести од куће... Баш ми се добро — добрим вратило.

Кад је пробијен фронт, брзо смо стигли до Ужица. У ставу мирно сва четворица браће најосмо се пред мајком Златом: сви смо преживели рат.

Мијат Гредељевић има 95 година. Живи у Титовом Ужицу, Загребачка 10. Носилац је четири висока одликовања.

(Из књиге Антонија Ђурића „Солунци говоре: Овако је било“)

Истина о чувеном пројекту

Најкраће пловне везе између Атлантског и Тихог океана не би било да поштанске власти у Никарагви нису објавиле једну марку мале вредности.

Познати градитељ Суецког канала Фердинанд Лесепс није имао други избор него да ликвидира „Друштво за градњу Панамског канала". Основао га је с најбољом намером — да прокопа канал преко Панамског земљоуза и да тако прекрати муке морепловаца који су, да би стигли из Атлантског у Тихи океан, морали да обилазе јужноафрички континент .Када је 1881. године Друштво прихватило тај позамашни пројект, у ствари светско чудо, Лесепс је био пун вере да ће успети .Опседнут

владе Клемансо, морали да се привремено повуку из политичког живота.

ЖИЛАВИ ФРАНЦУЗ

Лесепс није скривао тугу, Бино-Варил такође. Али, за разлику од славног градитеља, инжењер није намеравао да се преда тек тако. Панамски канал је био његов сан и посао живота. Наруку му је ишло што су Французи тражили некога ко би купио започети пројект и наставио градњу канала јер је само тако могао да буде извучен новац и враћен власницима акција Лесепсове новчано пропале компаније. Али, како је то тражење ишло трљаво, Бино-Варил је одлучио да преузме улогу незваничног продавца у име Француза. Растрчао се на све стране, трудио,

предлог за прокопавање канале преко Никарагве, Мек Кинли је попустио и формирао комисију за преговоре са Французима. Испрва, они су тражили 100 милиона долара за довршење Панамског канала па су на крају спустили цену на само 40 милиона долара! И та сума је била примамљива. И поред тога, јануара 1902. године. Представнички дом САД једнодушно се определио за канал преко Никарагве. Сви листови широм Америке подржали су про-

свега дигне руке. Корачао је вашингтонским улицама као изгубљен .А онда, нагло је застао. Сетио се да је неком приликом и то недавно негде видео поштанску марку Никарагве, управо те године издату. Напрегао се. Да, тако је: на марки је била слика вулкана. Похитао је у главну пошту и купио целу серију. Грозничаво је тражио ону која му је била потребна.

— Ево је! — ускликнуо је и просто излетео из поште.

Марка је имала малу вредност. На њој је била насликана вулканска купа на планини Момотомбо из које је куљао дим! Планина се налазила поред трасе будућег канала.

Гласање у америчком Сенату обављено је лета 1902. Пре гласања Бино-Варил је свим сенаторима послао фото-копију никарагванске марке а испод ње кратко написао:

ПРОДАЈЕ СЕ КАНАЛ!

њиме, није ни осетио како време брзо пролази. За градитеље канала, међутим, оно као да је стајало .Како и не би: непрестани одрони и поплаве уништавали су готово све што би саградили! Осим тога, нападале су их разне болести, а цео пројект подривала корупција и рђаво управљање.

После осам година Лесепсово Друштво је сабрало урађено и потрошено. Однос је био поражавајући — било је премало урађено, а превише новца утрошено! И не само то, Друштво се налазило пред банкротством! Главни инжењер пројекта Бино-Варил добио је наређење да обустави рад.

Да би Друштво извукли из тешке финансијске кризе, његови водећи људи одлучили су да издају лутријске лозове, а да би француску владу и парламент приволели на то, подмитили су велики број политичара-посланика и министара. Ипак, Друштво је банкротирало 1889. Поведена је истрага и откривено да су били подмићени и сви велики француски листови. Ова афера, позната под називом Панамска, изазвала је велико узбуђење у јавности и нашкодила угледу Треће Републике и многим њеним политичарима, од којих су неки, међу њима и председник

хвалио „робу", али узалуд. Од првог дана било му је јасно да ће купац морати да уложи позамашан новац у завршење започетог посла, па га је зато тражио међу великим државама. Понајпре у Сједињеним Америчким Државама . Американци су, међутим, остали глуви на понуду.

Године су пролазиле, једна, две, пет... Коначно, 1898. огласио се амерички председник Вилијем Мек Кинли глатко одбивши понуду. Хладно се понео и Конгрес, ништа боље ни америчка јавност. Штавише, Американци су у то време озбиљно размишљали о „своме" каналу преко превлаке у Никарагви.

Бино-Варил није посустајао.

— Ја сам жилав Француз! — рекао је пријатељима, спаковао нешто личних ствари и запутио се право у Вашингтон.

ИГРА СЛУЧАЈА

Успео је да се зближи са неколико људи из председникове околине, а они да убеде првог човека САД да би, ако ништа друго, ваљало размотрити понуду. Упркос томе што је једна радна група Конгреса већ сачинила

јект. Остало је још да се изјасни Сенат. Он је могао да потврди, али и да преиначи одлуку Председничког дома.

— Мислим да сам сада изгубио! — с горчином се пожалио Бино-Варил истомишљенику сенатору Марк Хану. **— Сенат ће да каже своју реч кроз неколико месеци, како сам обавештен јуна, а то је кратко време да нешта учиним!**

Колико је живот саткан од игре случаја упорни Француз је схватио веома брзо, тачније 6. маја исте године. Тога дана, наиме, прорадио је вулкан на Мартинику чија је лава однела животе петине становништва . Америчке новине донеле су опширан извештај о катастрофи. Док га ју читао, Бино-Варил се тргао.

— Тако је, како се тога нисам раније сетио! — узвикнуо је.

Пожурио је у Америку и уз помоћ пријатеља опширно и што је могуће драматичније преко новинских стубаца поручио јавности да ће изградња канала преко Никарагве бити кобна. Разлог који је навео одиста је био застрашујући: попут Мартиника, и Никарагва припада геолошкој формацији Малих Антила, односно у њој има вулкана! Очигледно, предност је била на страни Панамског канала, јер је

вој земљи нема никаквог вулкана. То је потврдио и угледни сенатор Џон Морган.

— Немам среће! — закључио је Бино-Варил.

ЗВАНИЧНИ СВЕДОК

Није знао шта даље да ради. Већ је био исцрпљен. Решио је да од

„Званични сведок вулкана у Никарагви и његове активности".

Сенат се нашао у мат позицији. Тако су Сједињене Америчке Државе купиле Панамски канал утрошивши за завршетак радова преко пола милијарде долара. Марка која је допринела тој куповини вредела је само — 1 центавос!

М. Т.

БИМ И БУМ

BABALU стрип

ПОТЕРА ЗА ФАЛСИФИКАТОРОМ

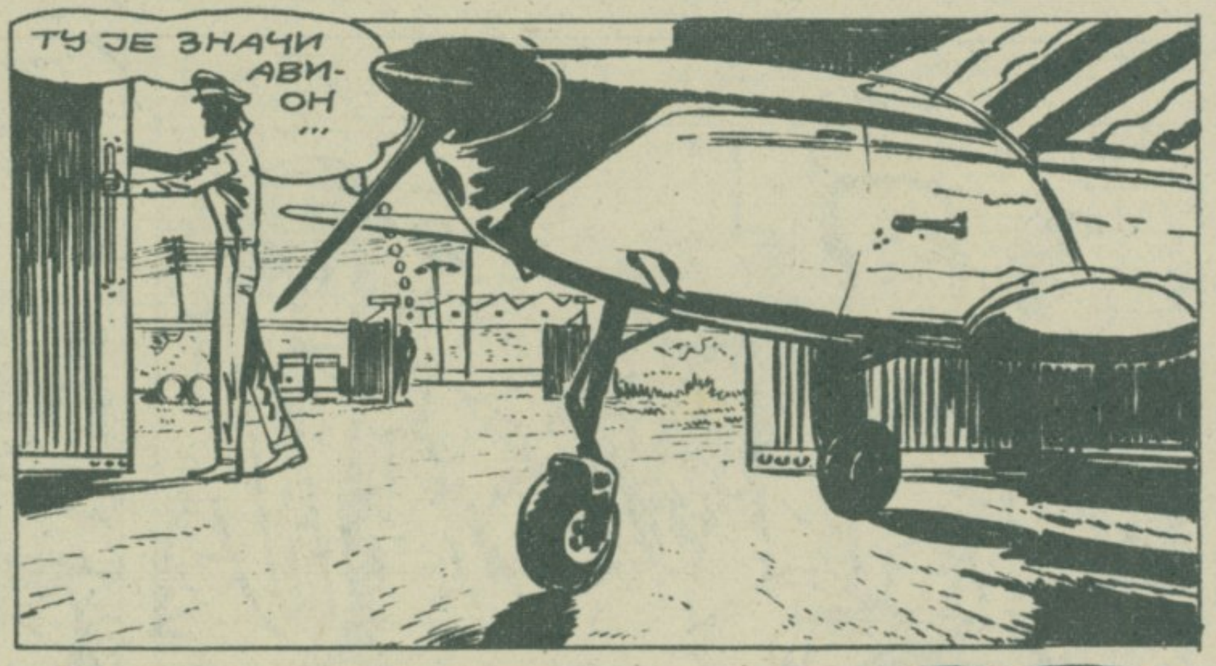

ПОТЕРА ЗА ФАЛСИФИКАТОРОМ

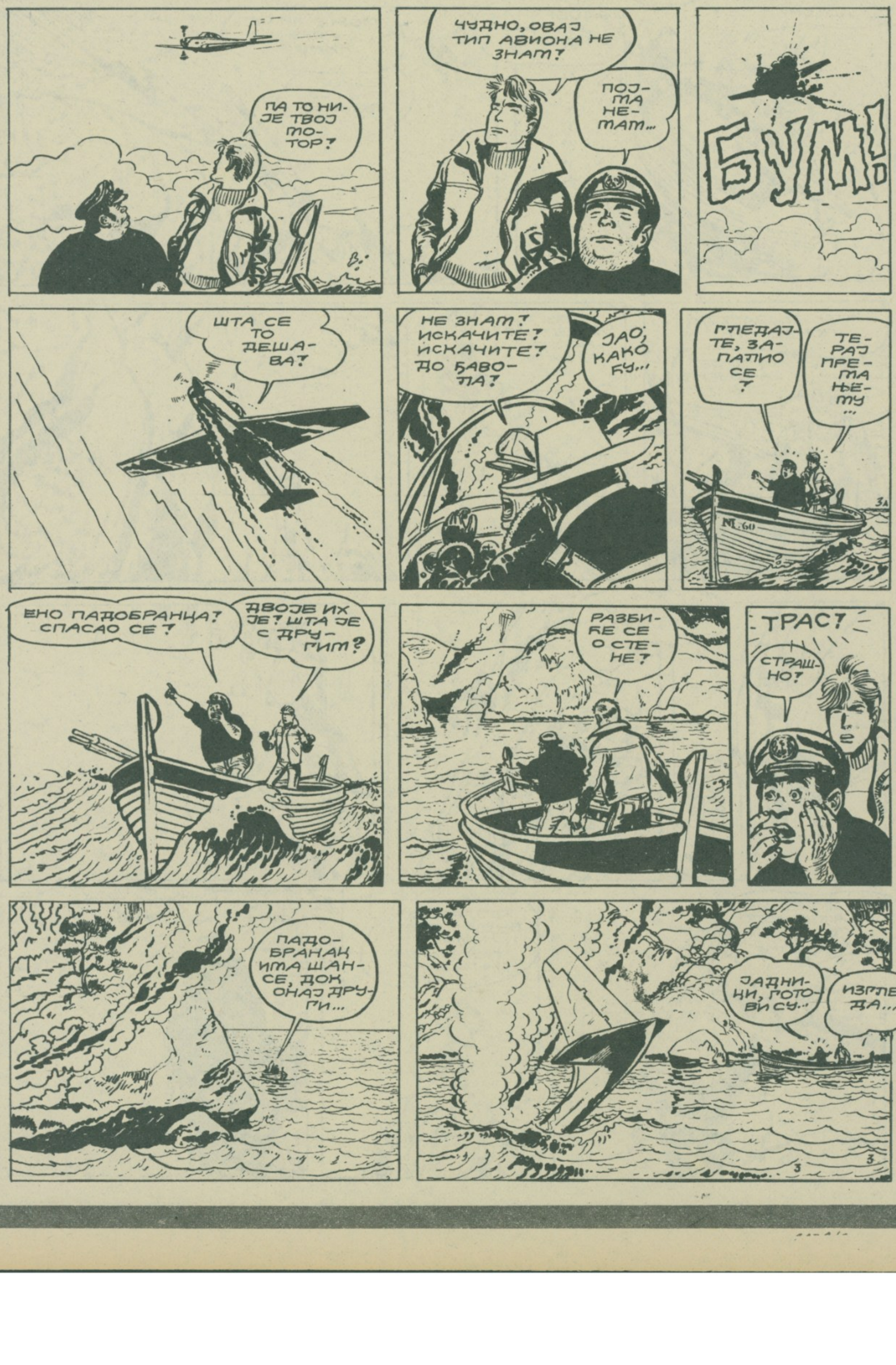

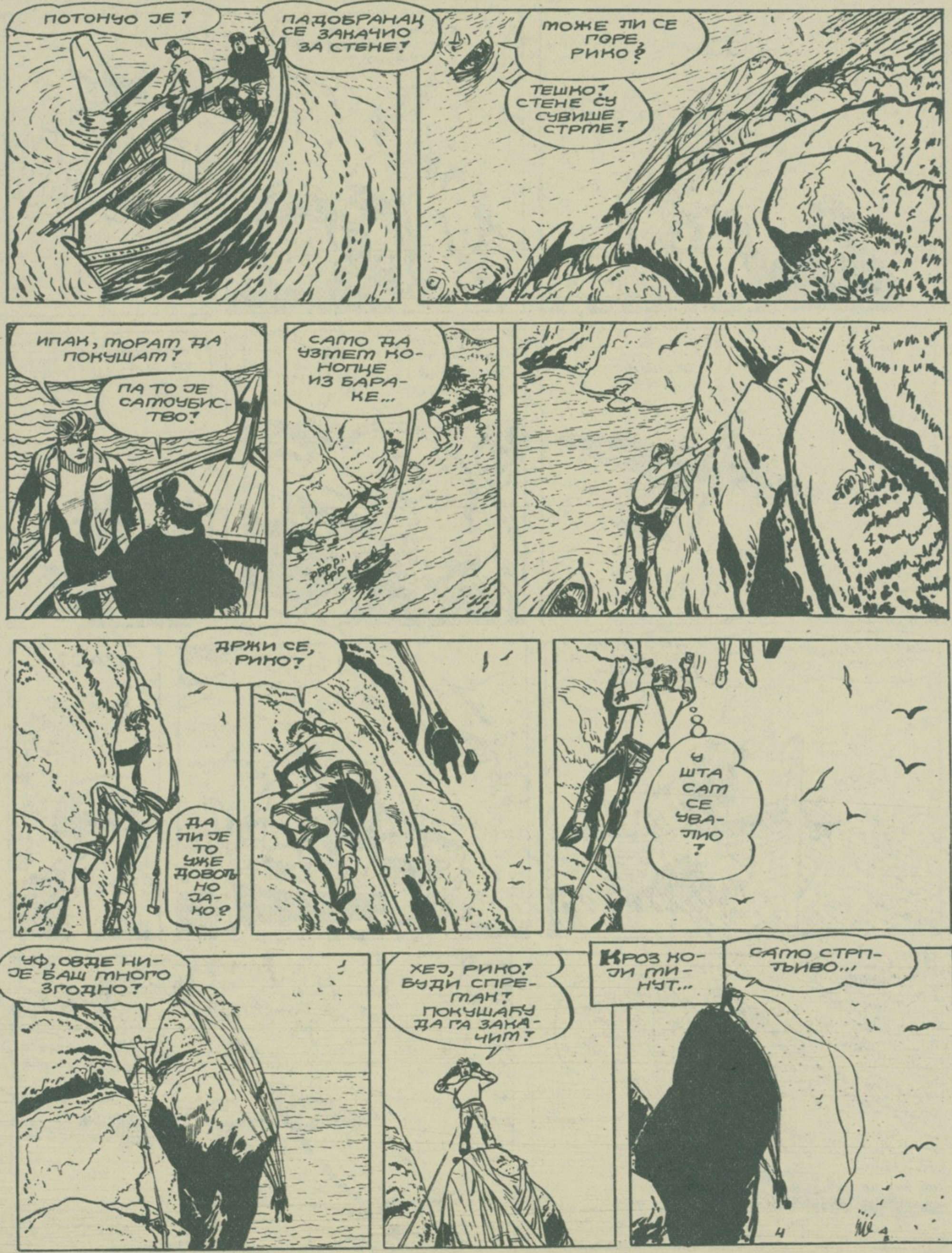

7459/2

ПОТЕРА ЗА ФАЛСИФИКАТОРОМ

ПОТЕРА ЗА ФАЛСИФИКАТОРОМ

ПОТЕРА ЗА ФАЛСИФИКАТОРОМ

1454/5

ПОТЕРА ЗА ФАЛСИФИКАТОРОМ

ПОТЕРА ЗА ФАЛСИФИКАТОРОМ

ПОТЕРА ЗА ФАЛСИФИКАТОРОМ

ПОТЕРА ЗА ФАЛСИФИКАТОРОМ

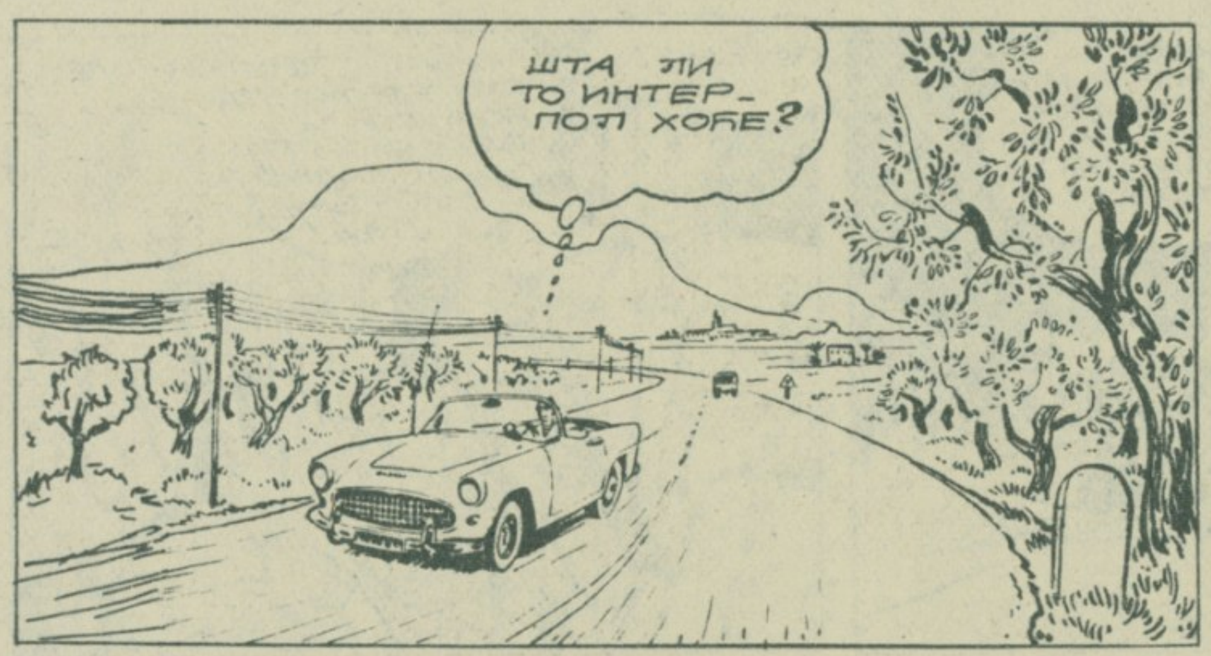

ПОТЕРА ЗА ФАЛСИФИКАТОРОМ

1454/10

ПОТЕРА ЗА ФАЛСИФИКАТОРОМ

ПОТЕРА ЗА ФАЛСИФИКАТОРОМ

1454/12

ПОТЕРА ЗА ФАЛСИФИКАТОРОМ

1454/13

ПОТЕРА ЗА ФАЛСИФИКАТОРОМ

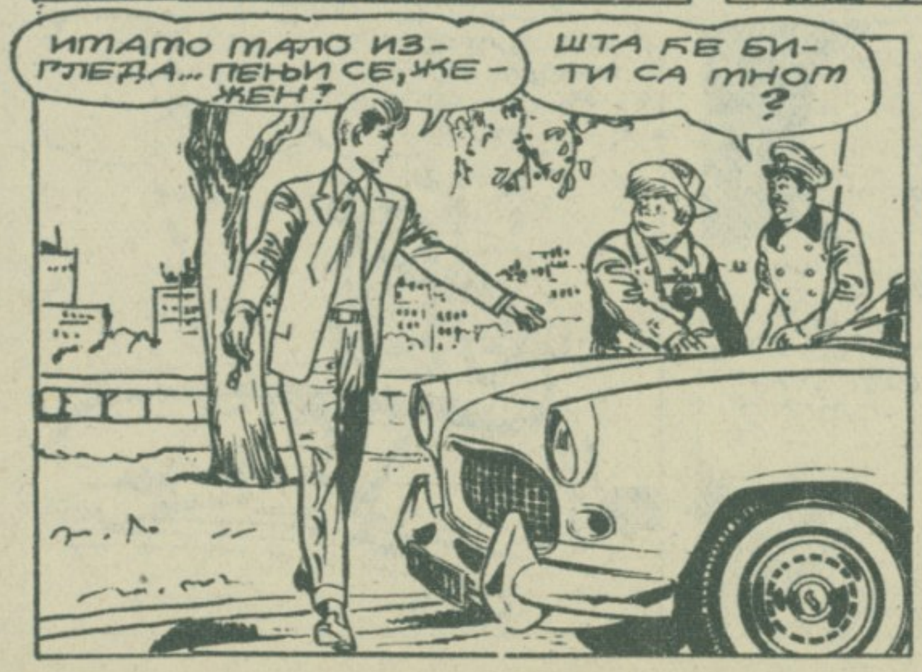

1459/11

ПОТЕРА ЗА ФАЛСИФИКАТОРОМ

МОЖДА ЈЕ ОДАБРАО ОВО МЕСТО ЗБОГ ПУТА ЗА ФОНТЕНБЛО?

АЛИ ЗАШТО НЕ ЗАВИТО ПОЛИЦИЈИ ДА БЛОКИРА ПУТЕВЕ...

... И УХВАТИ СПИНДЕЛА И УЗБУНЕ СВЕ ОНЕ КОЈИ СТОЈЕ ИЗА ОВЕ ДРУГОРАЗРЕДНЕ ЛИЧНОСТИ?

ОТКУД ЗНАШ?

ПРЕТПОСТАВЉАМ ДА ПРИПАДА НЕКОЈ БАНДИ КОЈУ ЖЕЛИМ ДА ОТКРИЈЕМ?

ЗАТО ТРЕБА ДА ГА ПРАТИМО?

ВЕРУЈЕШ ДА ЋЕШ УСПЕТИ?

ДА САМ НА ЊЕГОВОМ МЕСТУ, ИЗИШАО БИХ ИЗ ПАРИЗА И АУТОСТОПИРАО?

МОГУЋНОСТ ЈЕ МАЛА?

ДА, АЛИ НЕМАМ ИЗБОРА?

НЕКА ТИ ЈЕ СА СРЕЋОМ?

ЕВО НАС?

ДА, АЛИ ИЗГЛЕДА ДА СИ ИЗГУБИО?

ЗАШТО? РАСПИТАЋЕМО СЕ КОД УЛИЧНИХ ПРОДАВАЦА ДА ЛИ ГА ЈЕ КО ВИДЕО...

У РЕДУ?

КРОЗ ЧЕТВРТ ЧАСА...

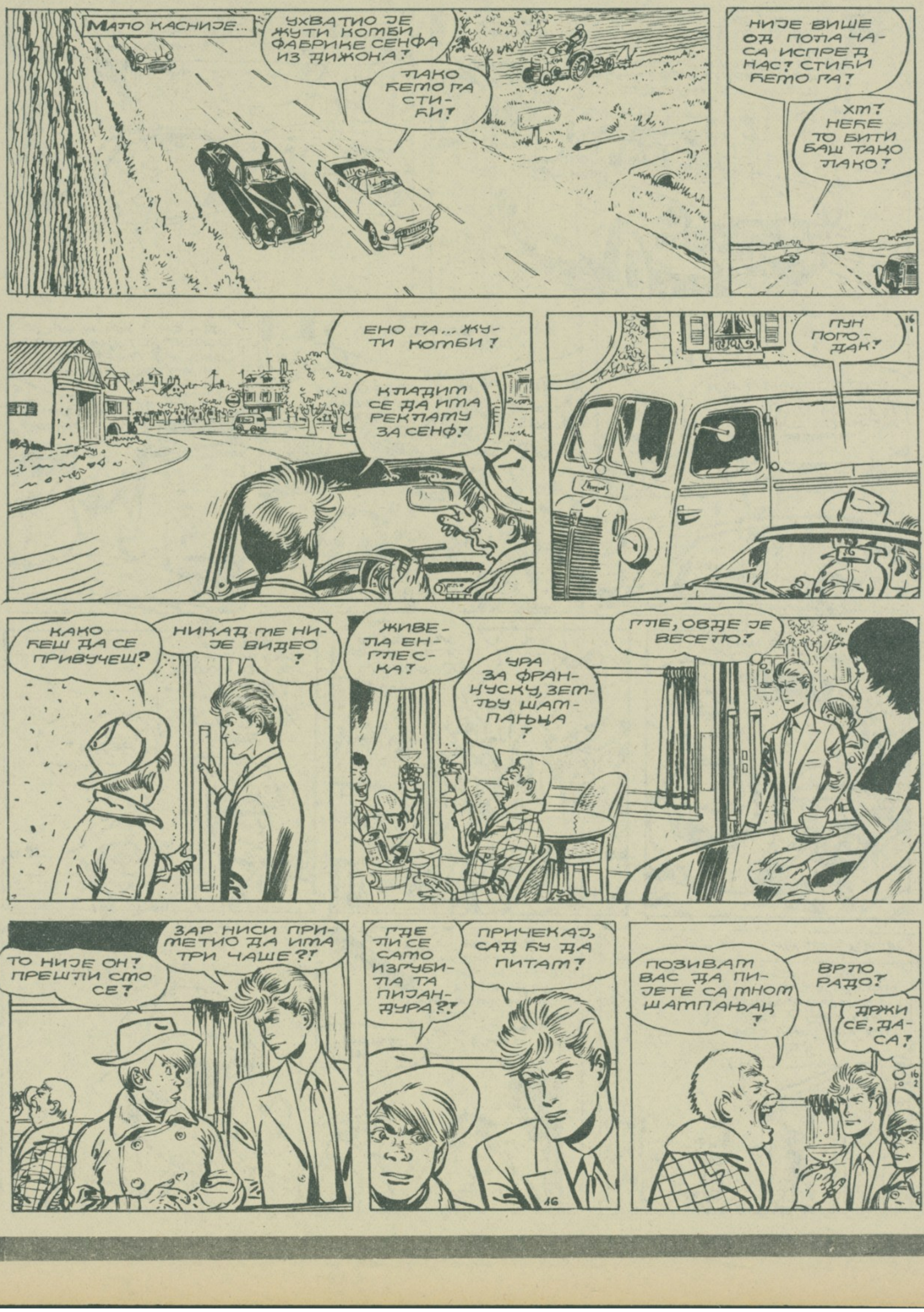
МЛАЂИ ЧОВЕК? АУТОСТОПЕР? БАШ СМО САД О ЊЕМУ РАЗГОВАРАЛИ...

... ЧАК ЈЕ ИМАО И ТОРБУ... И ЗАМАХИВАО ЈЕ НОВЧАНИЦОМ ОД ДЕСЕТ ХИЉАДА ФРАНАКА?

СТВАРНО?!

1459/15

ПОТЕРА ЗА ФАЛСИФИКАТОРОМ

ПОТЕРА ЗА ФАЛСИФИКАТОРОМ

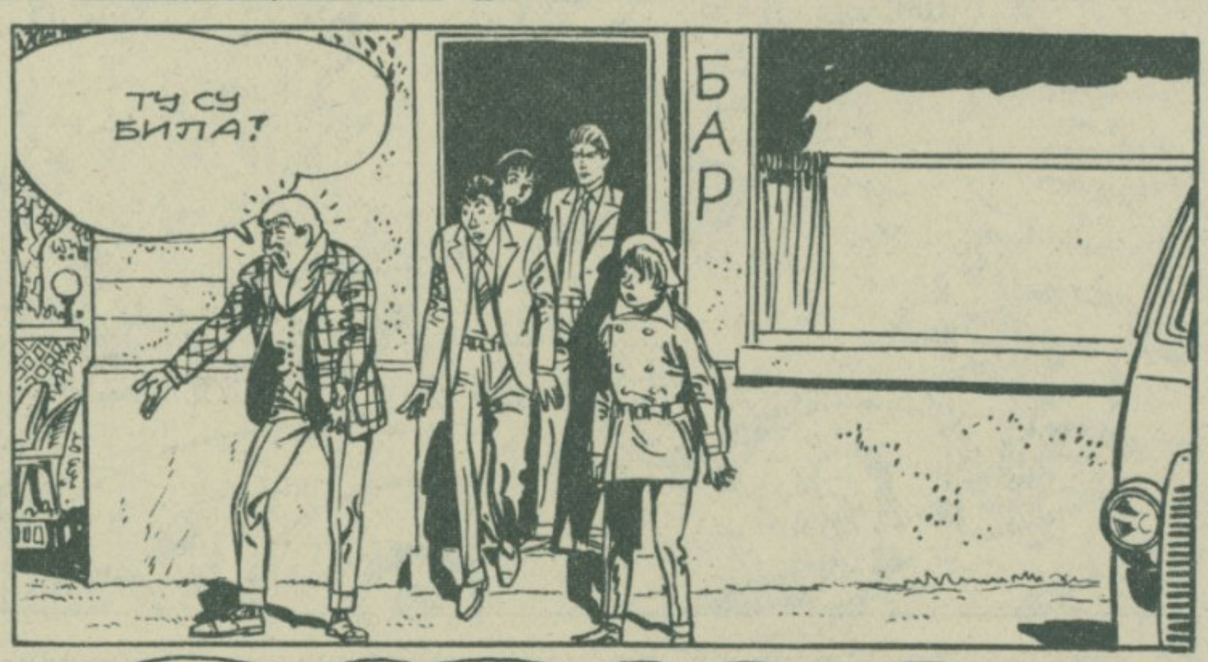

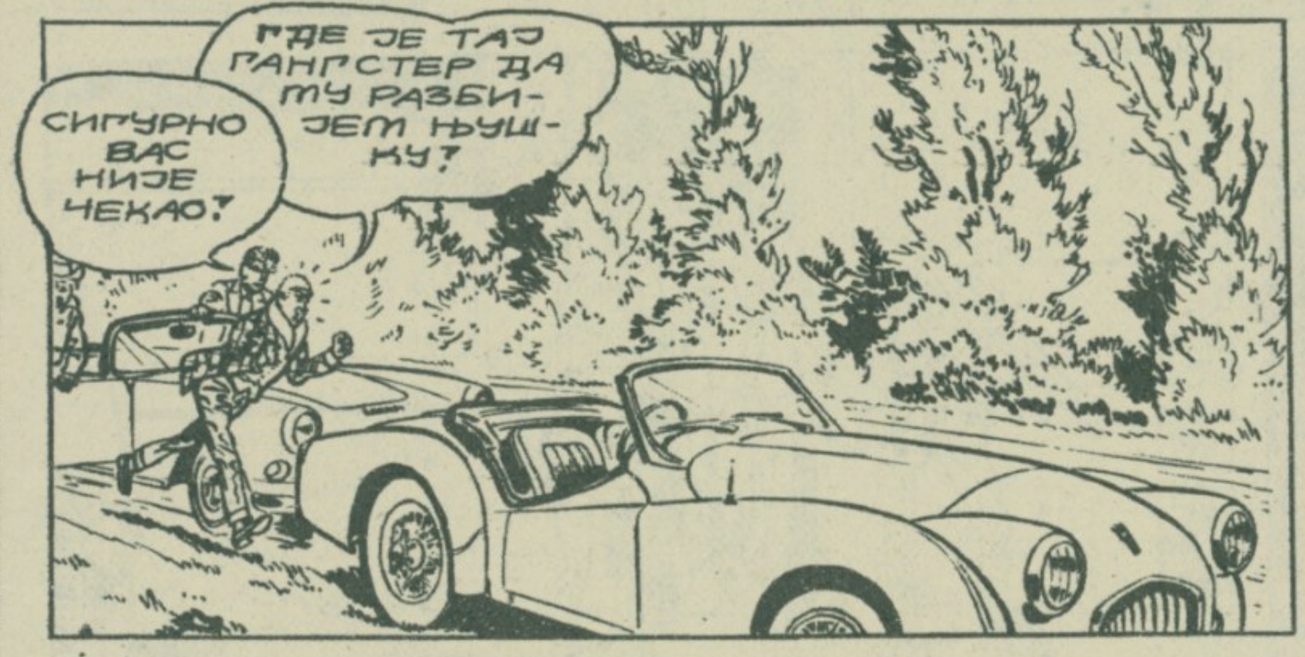
ПОТЕРА ЗА ФАЛСИФИКАТОРОМ

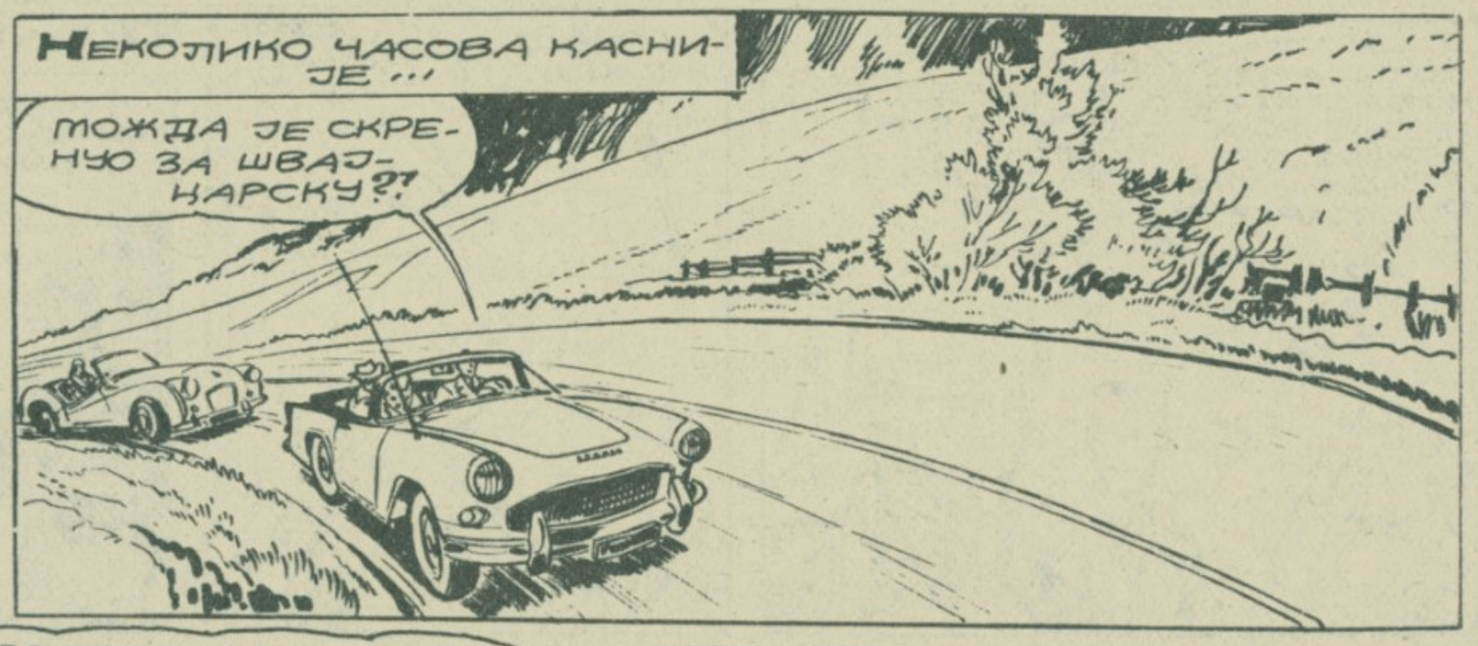

ПОТЕРА ЗА ФАЛСИФИКАТОРОМ

ПОТЕРА ЗА ФАЛСИФИКАТОРОМ

1454/20

ПОТЕРА ЗА ФАЛСИФИКАТОРОМ

ПОТЕРА ЗА ФАЛСИФИКАТОРОМ

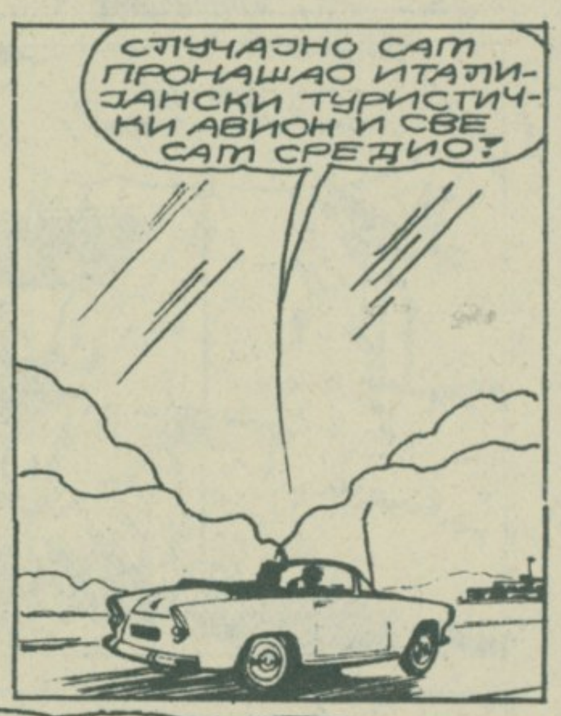

ПОТЕРА ЗА ФАЛСИФИКАТОРОМ

1454/23

ПОТЕРА ЗА ФАЛСИФИКАТОРОМ

НАСТАВАК У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

1454/24

ПОПАЈ

By Bud Sagendorf

ПРСТ ИЗ УСТА, КИ-ЋО!

КАД НЕМАМ ЛИЛИ ХИП!

ПОПАЈ ИДЕ У БАКАЛНИЦУ!

ШТА? ? ?

НЕМА БОЉЕ ХРАНЕ ОД ЛИЛИ ХИПА!

ЈА САМ ТИП ЗА ЛИЛИ ХИП!

БОЉИ ЈЕ ЛИЛИ ХИП НЕГО ОВАЈ СТРИП

ИДЕМ У БАКАЛ-НИЦУ!

ЈЕДАН ЛИЛИ ХИП ЛЕЧИ СВАКИ ГРИП!

ЕХЕЈ, КИЋО!

НОСИМ ТИ НЕ-ШТО ЛЕПО!

УРА!

УПАЛИЛО ЈЕ!

© 1979 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

ТЕГЛУ СПАНАЋА!

СПАНАЋ

? ? ? ?

БУАААА!

ПОПАЈ НИЈЕ СХВАТИО НА ШТА САМ ЦИ-ЉАО!

ФУЈ!

6-24

BUD SAGENDORF

СЛУЧАЈ ИНСПИРИСАО ХИЧКОКА

ОПТУЖНИЦА

За Харија Хофмана није било наде да избегне електричну столицу. Његово суђење, међутим, претворило се у једно од најзанимљивијих које је икада одржано у Америци

Када су се врата ћелије затворила за њим, Хари Хофман се сручио на постељу и загњурио главу међу шаке. Дошло му је да вичe, да урла, али чему. Сад је све било готово. Пред њим је био сасвим другачији живот: двадесет година тешке тамнице због убиства тридесет петогодишње лепушкасте Мод Бауер.

Мод Бауер! Колико је само пута њено име изречено док је трајало суђење. А он га никада раније није чуо, нити је икада срео жену са тим именом. Упорно је то понављао на суду — порота му није веровала. Државни тужилац Алберт Фох био је неумољив. И јавност је била против Хофмана. Новине су редовно извештавале читаоце о току суђења „монструму са Стејтен Ајленда". Монструм је био он — Хари Хофман, а Стејтен Ајленд део Њујорка на реци Хадсон где је почињено убиство Мод Бауер.

Почело је шетњом једног летњег дана 1924. Мод је са мајком кренула аутомобилом по Стејтен Ајленду. Вожња не баш вештом руком, кола су кренула у јарак. Повређена није била ниједна од њих, али аутомобил није могао даље. Девојка је оставила мајку и пожурила до најближе куће да телефоном затражи помоћ мајстора. Код прве кривине наишла је на кола марке „форд". Зауставила их је, а мајци довикнула да ће је возач одвести до аутомеханичарске радионице. Кола су пројурила поред старице. После два часа Мод је пронађена километар даље на неком путељку где су залазили љубавни парови. Била је устрељена са два хица из револвера калибра 6,3 mm. Поред леша су лежале две чауре.

Необориви докази

Девојка се очајнички бранила. Баш то је узбудило јавност. Новине су доносиле опис убице: тамне је пути и смеђе косе, носи браон кишни мантил и наочари са рамом од корњачине кости. Опис су дала два сведока — девојчина мајка и тринаестогодишња девојчица Барбара Фокс која се случајно задесила поред пута када је пројурио „форд".

После месец дана трагања полиција је пронашла убицу. По њој и државном тужиоцу Алберту Фоху то је био Хари Хофман стар 32 године, отац двоје деце, тих, повучен. Живео је у срећном браку и радио као оператер у једном биоскопу. У слободном времену свирао је тромбон у некој црквеном оркестру.

Хофман је порицао да има било какве везе са Мод Бауер и њеним убиством, али су докази против њега били необориви. На саслушању у полицији, на пример, изјавио је да је у време убиства био у Њујорку код човека од којег је изнајмљивао филмове и да је у његовој канцеларији седео неколико часова.

— Јесте, био је — потврдио је изнајмљивач филмова — **али не неколико часова већ кратко време!"**

Даље, Хофман је имао „форда". Полицајац Метју Макорнак додао је тој реченици изјаву:

— Истина је, возио је у време убиства тим путем, добро сам га уочио!

Поред наочара са оквиром од корњачине кости Хофман је поседовао и револвер калибра 6,3 mm. Штавише, дан после убиства Мод Бауер послао га је поштом брату и у пропратном писму написао: „Чувај га и сакриј! Ако чујеш да сам ухапшен, предај га мом адвокату!" Последњи бисер у огрлици доказа тужиоца Фоха била је потписана изјава балистичког стручњака полицијског наредника Харија Бета да је у девојку пуцано из близине, из Хофмановог револвера.

Помозите ми!

Свима је било јасно да државни тужилац Фоховог кова неће имати тежак посао на суду. И одиста: порота се ни часа није двоумила. Ипак, ценила је Хофманово скрушено држање па је квалификацију — убиство са предумишљајем — преиначила у убиство без предумишљања и на тај начин оптуженом заменила електричну столицу тешком робијом!

Хари Хофман је на суду кршио прсте и тврдио да је у новинама прочитао опис убице. Видећи да опис по свему одговара њему и да он има кола марке „форд", револвер калибра 6,3 mm, браон кишни мантил и наочари са оквиром од корњачине кости, ухватила га је паника. Знао је да ће брзо пасти полицији у руке и без алибија рђаво завршити. Престрашен, стао је да упада у лажи.

— Верујте ми, нисам крив! — стално је понављао на суђењу и то је било све што је могао да каже у своју одбрану.

Пресуда га је дотукла. Његов адвокат, међутим, био је више него задовољан јер је Хофман извукао живу главу.

Дани у ћелији текли су једнолично. Хофман је патио. Понекад се чудио како већ није изгубио разум. Живео је у кошмару. „Нисам крив, нисам!" Адвокат га је бодрио. Пријатељи га нису оставили на цедилу: сакупили су новац за трошкове обнављања процеса. Око обнављања се могло порадити, али адвокат је упозорио Хофмана!

— Правимо од готовог вересију! На новом суђењу тужилац Фох неће дозволити да му измигољиш. Електрична столица ти не гине ако не докажемо да си невин, а доказа немамо!

Сломљени Хофман није попуштао, боље и смрт него овако. Ухвативши се за неку формалну грешку на првом суђењу, адвокат је успео да избори нови процес, али је изненада умро! Хофманова жена није имала новаца за другог адвоката. Очајни Хофман обратио се тада најпознатијем америчком правнику Самјуелу Лајбовицу пославши му дописницу на којој је написао:

„Поштовани г. Лајбовицу!

Ови редови су мој последњи крик. Оптужен сам за ужасан злочин који нисам починио. Осуђен сам на двадесет година робије. Већ пет година борим се да докажем невиност. Немам новаца, што је било потрошено је. Помозите ми, преклињем Вас! Хари Л. Хофман."

Лајбовиц, за кога многи у Америци и данас тврде да је био најбољи адвокат кога је та земља икада имала, прочитао је неколико пута необичну дописницу. Дубоко је размишљао. Случај му је био познат из новина. Сматрао га је безнадежним. Ипак, одлучио је да се састане са Хофманом. За време разговора није скидао поглед са кажњеника. После десетак минута био је тврдо уверен да је несрећни човек невин. Обећао је да ће га бранити и пружио му руку.

Сензационалан преокрет

Обновљени судски процес Харију Хофману одржан је у Бруклину. Лајбовиц, лукав, проницљив, упоран и изнад свега бриљантан аналитичар и го-

А АЛБЕРТА ФОХА

ворник, имао је довољно времена да се припреми. Помогли су му сарадници који су радили као кртице. Тужилац Фох радовао се дуелу са Лајбовицем. Потући таквог ривала био је велики успех, а он је веровао да ће овога пута то глатко учинити...

Прво изненађење Лајбовиц му је приредио бирајући пре суђења поротнике. Сваком кандидату постављао је исто питање: „Познајете ли Хораста Шарета?"

Тужилац је протестовао. Какве везе има Хораст Шарет, брат утицајног политичара Клинтона Шарета, са убиством Мод Бауер и шта то Лајбовиц смера? Суд је одбио његов приговор.

— **Има везе!** — објаснио је адвокат. — **И Шарет одговара опису убице, а у време убиства виђен је у близини места злочина! Но, није моје да оптужујем и истражујем, нека се тиме позабаве други!**

Започела је љута борба између Лајбовица и Фоха и једно од најзанимљивијих суђења које је икад одржано у Америци. Новине су на насловним страницама свакодневно доносиле извештај са суђења. Утицајни правници сумњали су у адвокатов успех.

Међутим, стари лисац Лајбовиц припремио је своје адуте. Пошто је прво пороту добро „уздрмао" питањем о Хорасту Шарету, адвокат је позвао тужиочевог сведока Барбару Фокс која је у време првог суђења имала тринаест година. Она је наводно видела убицу кад је протутњао колима. Очинским гласом, али унакрсним питањима, Лајбовиц је од сада осамнаестогодишње девојке вешто извукао истину. А истина је била да је она приликом саслушања у полицији „препознала" Хофмана тек пошто су јој полицајци више дана показивали његову слику.

— **Хоћете рећи да су вас убедили како је Хофман убица?!**

— **Па, тако некако!** — потврдила је девојка.

Други сведок тужбе полицајац Макорнак такође је подвргнут рафалу адвокатових питања. На крају се спетљао и сопствене муке прекратио признањем да му је тужилац Фох наредио да „препозна" Хофмана!

Био је то шамар за тужиоца. Нови је био жешћи. Наиме, Хофманов помоћник из бисскопа Хари Еркинс окуражен Лајбовицевим енергичним држањем дотукао је тужиоца кратком причом.

— **Кад је убијена та девојка, Хофманове наочари биле су на столу у пројекционој кабини. Пошто поседује само те једне једине. Хофман у часу убиства није могао да их има на себи. Ја сам то рекао у полицији, али ме је један полицајац претукао и запретио да ћу проћи још горе ако о томе зуцнем!**

Чланови пороте су се згледали. Међу посматрачима у дворани настало је комешање. Тужилац је протестовао, викао. Новинари су пожурили у редакцију да јаве о сензационалном обрту.

Најтежи хитац Лајбовиц је испалио из најјачег оружја — балистике. Три призната експерта изјавила су на суду да све чауре испаљене из Хофмановог револвера, а извршена је проба са 50 хитаца, носе исту огреботину. Адвокат је донео у судску дворану два микроскопа. Под један је ставио чауру испаљену из Хофмановог револвера а под други једну од две чауре нађене поред убијене девојке. Затим је позвао поротнике да кроз микроскоп погледају огреботине на једној и другој чаури. Огреботине су се разликовале!

Више није било сумње да ће Хари Хофман после пет дугих година тамновања бити ослобођен. Када је дошао кући и загрлио жену и децу — заплакао је.

***

Случај Харија Хофмана ушао је у историју криминалистике и правосуђа. Чувени режисер Алфред Хичкок је на ту тему, и са нешто измењеним садржајем, снимио филм „Невино осуђен" (оригиналан назив — „Криво оптужен"). Улогу Харија Хофмана који се, разумљиво, у филму тако не зове, маестрално је одиграо Хенри Фонда.

М. Тодоровић

УЛТРАЗВУКОМ — ПРОТИВ ПАЦОВА

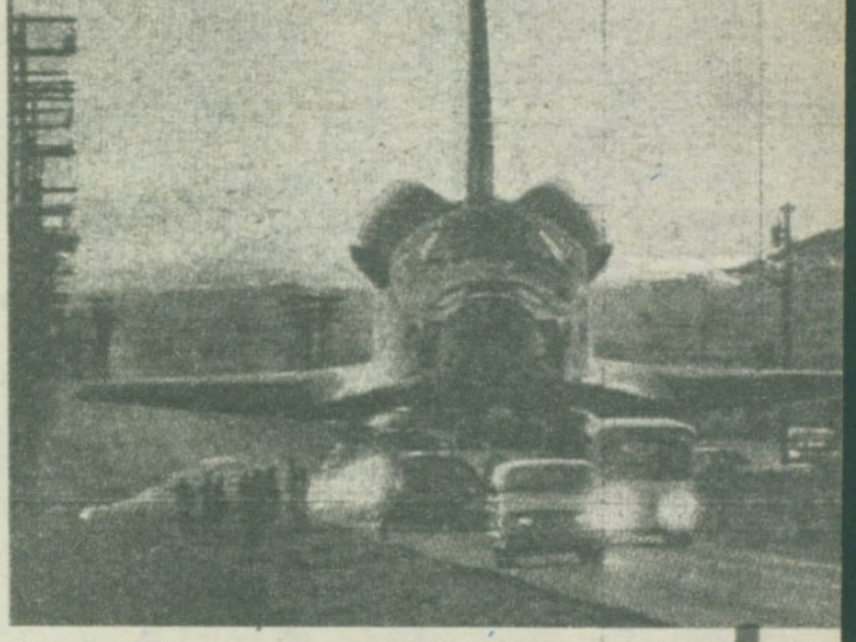
Британски стручњаци конструисали су уређај који зрачи ултразвуке и њима не само што растерује пацове и мишеве, него изазива и физиолошке промене у њиховим организмима, па и смрт. Стручњаци тврде да се коришћењем тог уређаја за недељу дана може дератизовати простор од око 250 квадратних метара. На човека и домаће животиње овај ултразвук нема штетно дејство.

ТАКСИ ЗА КОСМОС

У новембру ове године, помоћу велике стартне ракете, на своје прво путовање по Земљиној орбити, полеће „космички такси". Програмиран је да за свега 90 минута облети нашу планету и, попут једрилице, благом путањом слети на Земљу. У односу на досадашње космичке летелице, велика предност „таксија" јесте у томе што ће моћи вишеструко да се користи.

Међутим, за разлику од огромне брзине којом ће летети космичким просторима, овде на Земљи, док га из фабрике превозе до најближег аеродрома, удаљеног око 60 километара, он се транспортује буквално „пужевском брзином".

На аеродрому Евардс чека велики авион задужен да га отпреми до центра „Кенеди" у Флориди, а одатле га пут води у космос.

У НАЈНОВИЈЕМ, ЈУЧЕРАШЊЕМ БРОЈУ ЕНИГМАТСКОГ ЛИСТА

- ПРЕКО 40 ЕНИГМАТСКИХ РАДОВА НАШИХ ВРХУНСКИХ МАЈСТОРА
- ИСТИНИТА ЉУБАВНА ИСПОВЕСТ СЛИКАРКЕ ГОРДАНЕ ЈОЦИЋ
- ЗАШТО ЈЕ ВУК КАРАЏИЋ БИО РАЗОЧАРАН У СВОГ СИНА
- ЗАНИМЉИВА МЕДИЦИНА: ОПРЕЗНО СА ГРИПОМ
- ВЛАДИМИР ПЕТРОВИЋ ПИЖОН СВЕ О СЕБИ
- ПРИЈАТЕЉИ И САРАДНИЦИ ГОВОРЕ О ПОЗНАТОЈ ГЛУМИЦИ ЏИН СИБЕРГ КОЈА СЕ НЕДАВНО УБИЛА

Политика Мозаик

РАЗНЕ ПРИЧЕ И МНОГО ДРУГИХ ЗАНИМЉИВОСТИ

- МИНИ-ИНТЕРВЈУ СА ДАДОМ ТОПИЋЕМ, ХИТОВИ, ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ, ДИСКО-КВИЗ И ЈЕДНА ПЛОЧА У МУЗИЧКОМ МОЗАИКУ
- ЗАШТО КАСНИТЕ, АКО КАСНИТЕ, И ИМАТЕ ЛИ МЛАДО СРЦЕ САЗНАЋЕТЕ У МОЗАИКОВИМ ТЕСТОВИМА
- ПРЕСУДНИ ДРИБЛИНГ МИЛОША ШЕСТИЋА
- КОЈЕ БИ ИГРАЧЕ НАШИ ФУДБАЛСКИ РЕПРЕЗЕНТАТИВЦИ НАЈПРЕ ДОВЕЛИ У СВОЈ ТИМ

ЈУНАЦИ ЦРТАНОГ ФИЛМА

Популарни јунаци цртаних филмова на полицама твоје библиотеке

ТРИ КЊИГЕ — О ТРИ ВРАГОЛАНА СА ТВ ЕКРАНА

Пустоловине Викија Викинга
Медвед Јоги и његова дружина
Пера Детлић и његови пријатељи

Драга децо,

Ове књиге упознаће вас са необичним згодама и невероватним доживљајима враголастог спадала Пере Детлића, доброћудног и тромог Медведа Јогија и спретног и оштроумног Викија Викинга. Читајући о њима смејаћете се и забављати, али ћете и на њиховим примерима видети колико је у животу важна борба за истину, правду и несебично другарство.

Заједничко издање „Вук Караџић" и „Народна књига"

Комплет од три књиге, ћирилица и латиница, 19,5 x 24,5 см, преко 660 страна, тврди повез, вишебојна штампа, пластифициране корице у боји, украсна поклон кутија.

ЦЕНА 750.— динара

Књиге можете подићи сваког радног дана до 15 часова у ИРО „Вук Караџић", Краљевића Марка 9, тел. 620-371, а можете их купити и у представништвима у Новом Саду — Лазе Костића 22, тел. 20-339; Сарајеву — Симе Милутиновића 10, тел. 22-773; Светозареву — Славке Ђурђевић бб. згр. Б-3, тел. 23-313 и у Загребу — Николе Тесле 14/III, тел. 410-525.

Издавачка радна организација
„ВУК КАРАЏИЋ"
Београд, Краљевића Марка бр. 9

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем комплет од 3 књиге „ЈУНАЦИ ЦРТАНОГ ФИЛМА", по цени од 750 — динара.

ЗА ГОТОВО — ПОУЗЕЋЕМ са попустом од 10% (плаћање поштару приликом пријема књига).

НА ОТПЛАТУ — у 7 месечних рата. Рате ћу отплаћивати редовно сваког месеца, најкасније до 10-ог у месецу, по пријему књига, рачуни и одговарајућег броја уплатница „Вук Караџић".

(Непотребно прецртати)

У случају спора признајем надлежност општинског суда у Београду.

Презиме, очево име и име _____

_____

Место и година рођења _____

_____

Занимање _____

_____

Поштански број и место становања _____

_____

Улица и број _____

Назив радне организације _____

_____

Место седишта _____ Улица и број

_____

_____

Овера о запослењу Телефон

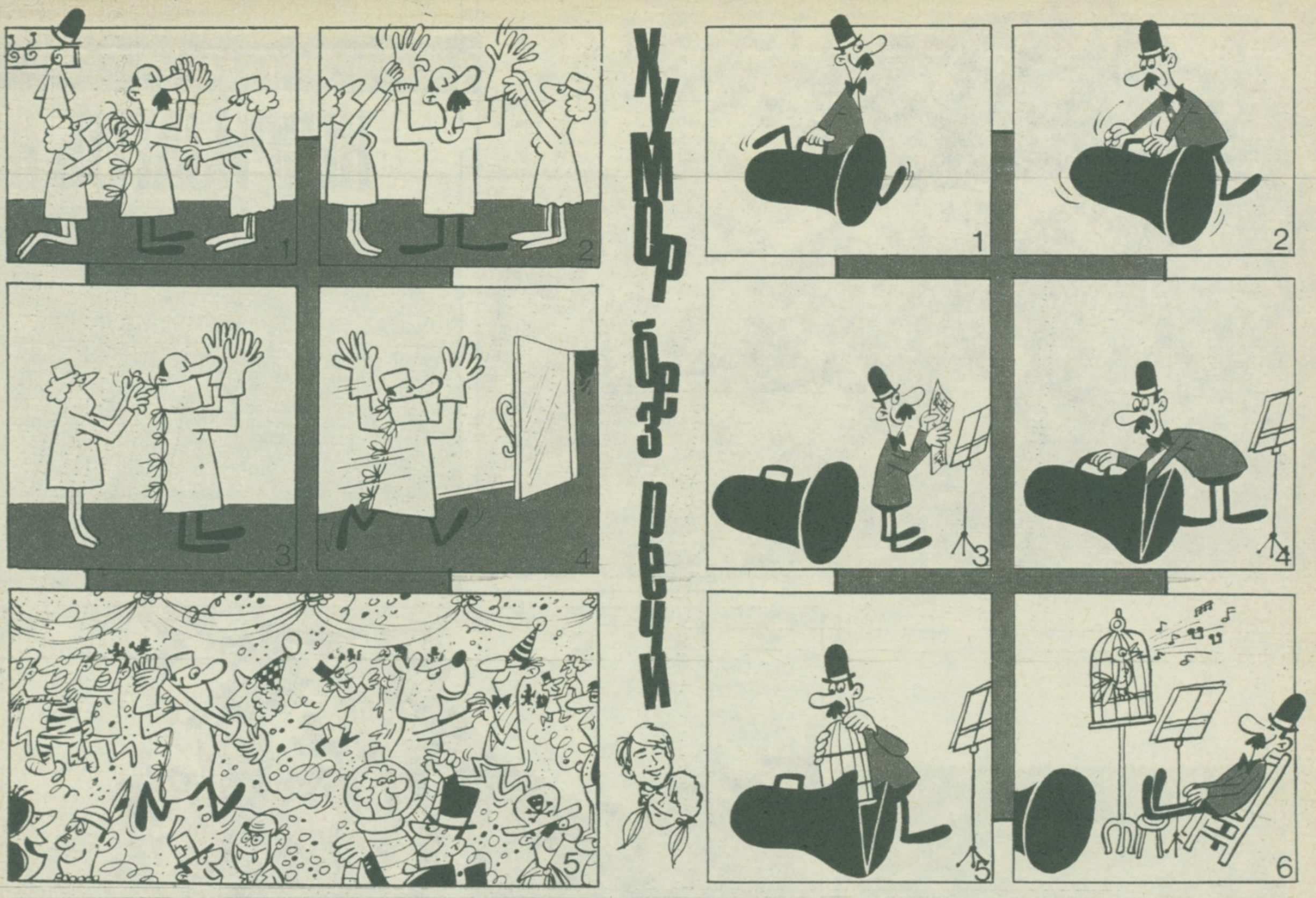
_____

Потпис купца

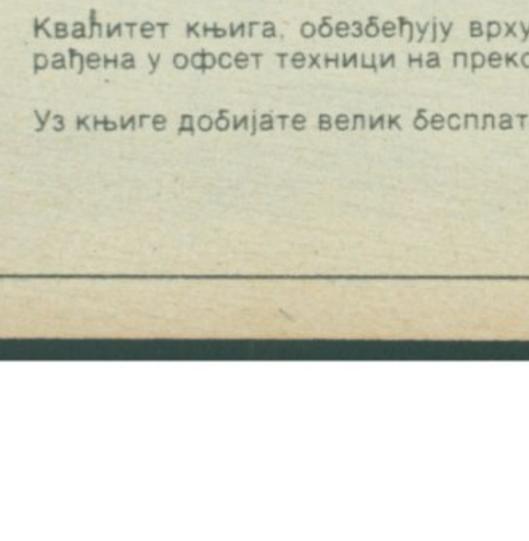
_____

Бр. личне карте издате од СУП-а

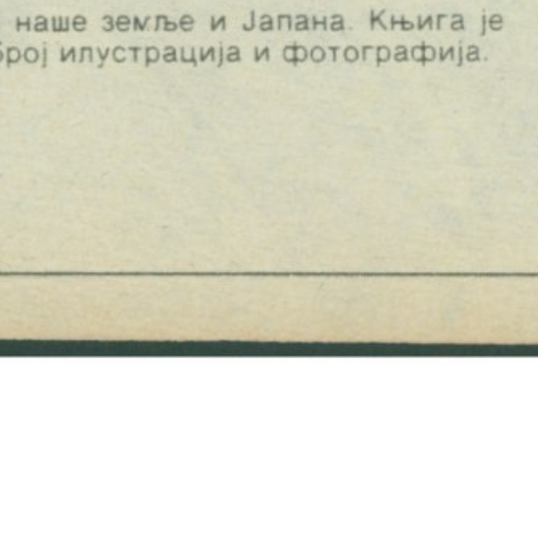
Пензионери прилажу претпоследњи чек од пензије.

ОТКРИВАМО ВАМ СВЕТ БОРИЛАЧКИХ ВЕШТИНА ДАЛЕКОГ ИСТОКА

KENDO,
KIUDO,
IAI,
SAI,
NUNCHAKU,
TONFA,
NIN-JUPSU

AIKIDO,
JUDO,
KARATE,
HAPKIDO,
SUMO,
KUNG-FU,
PENJAK-SIKAT,

XIV борилачких вештина и система земаља Далеког истока: Јапана, Окинаве, Кине, Кореје, Индонезије... са комплетним историјатом технике и принципа ових вештина.

„Борилачке вештине далеког истока" у две књиге дају могућност да савладате неку од вештина и без одласка у клуб, да тако самостално упознате: **JUDO, AIKIDO, KARATE, HAPKIDO, SUMO, KYUDO, IAI, SAI, NUHCHAKU, KUNG-FU...**

Квалитет књига, обезбеђују врхунски стручњаци из наше земље и Јапана. Књига је рађена у офсет техници на преко 500 страна, са безброј илустрација и фотографија.

Уз књиге добијате велик бесплатан постер.

Привредно финансијски водич, 11090 Београд, Патријарха Димитрија 24, тел. 561-765.

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво поручујем (непотребно прецртати):

——— ком. књига Борилачке вештине без оружја I, од Јањића и Грегора по цени 160.— дин. Свега ——— дин.

——— ком. књига Борилачке вештине са оружјем II, од Јањића и Грегора, по цени 160.— дин. Свега ——— дин.

Књиге ћу платити пузећем, а пошаљите их на адресу:

Име и презиме ———

Пошт. број ——— Место ———

Улица и број ———

Дан ——— 1979. Потпис,

(Ову наруџбеницу налепите на дописну карту и пошаљите на нашу адресу)

ЗАБАВНИКОВА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

НЕПРИЈАТЕЉ НА

НЕУСТРАШИВИ ГОСПОДАР ШУМЕ — Медвед је највећи копнени месојед, данас раширен у готово целој северној хемисфери. Од неколико разноликих врста ових сисара најпознатији је мрки или сури медвед, код којег се такође јављају разни варијетети, и по величини и по боји крзна. Могу да буду готово бели, али и сасвим црни, са разним варијантама између ових двеју боја. Мрки медвед може да нарасте до три метра у дужину, метар и по у висину и да буде тежак до 800 килограма, једе готово све, од инсеката и корења до младих птица и крупне стоке. Ова изузетно снажна звер једним ударцем шапе може да сломи кичму волу и необично је вешт риболовац. Претпоставља се да је имун на убод пчела, што му омогућује да ужива у својој посластици — меду, по чему је и добио име. Код нас је под заштитом закона

ВЕЛИКА ЛЕПА КУКАВИЦА — Стари Римљани дуго су покушавали да тигрове искористе за борбе са гладијаторима у арени, али су утврдили да ове велике мачке чине све да би избегле противнике. Тигар се слично понаша и у природи, па чак и онај који се острви на село, односно на људе. Верује се чак да се ова изузетно снажна звер која за један оброк може да поједе око 100 килограма меса и попије огромну количину воде склања и од човековог погледа. Међутим, иако је типичан месождер, лови врло лукаво, изненада и на и на препад, тигар понекад, нарочито у оскудици хране, једе и скакавце, мишеве, рибе и друге ситније животиње. Тигрови су велике луталице и изврсни пливачи. Највећи непријатељи су му, сем човека који га лови ради скупоценог крзна и празноверице, чопори дивљих паса и индијски слонови.

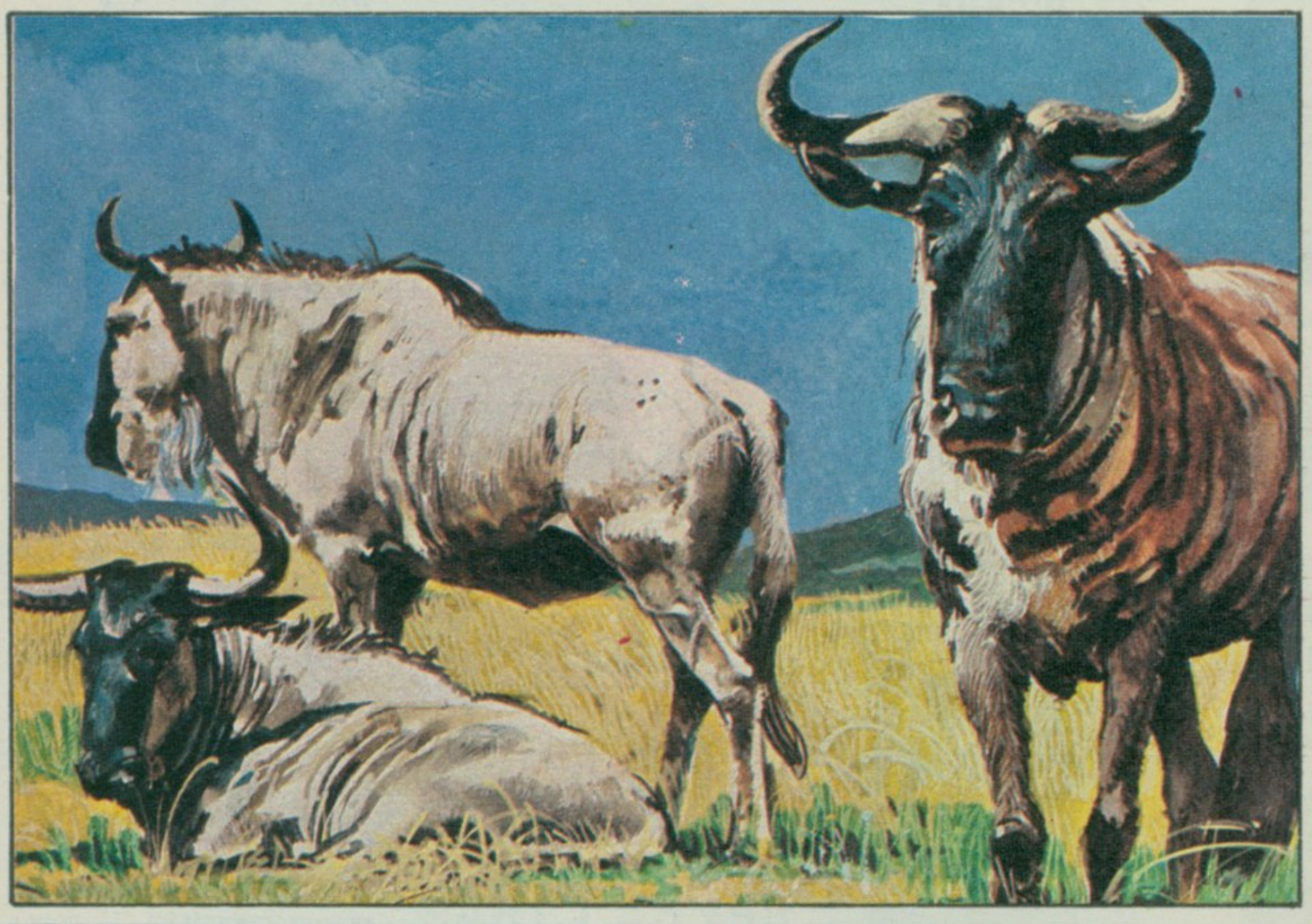
ЈЕЗИК — УБОЈИТО ОРУЖЈЕ — Источноафрички или кафарски биво је један од највећих и најснажнијих од свих бивола. Ту до једну тону тешку грдосију, високу око 170 сантиметара, заобилазе чак и лавови, јер су њени огромни рогови оружје које разноси сваког противника. Међутим источноафрички биво наоружан је и нарочитом врстом — језика. Наиме, пошто нападача најчешће проболе роговима и затим клекне на њега, и тиме буквално згњечи, биво га „олиже" језиком оштрим као турпија који дере кожу заједно са мишићима. Биво ове врсте у неким деловима Африке устукнуо је пред људским насељима и човеком који га је ловио због меса, коже или трофеја. Данас је чест на травнатим равницама од јужног Судана дуж источне стране Африке до јужних крајева овог континента. Живи у крдима која бесно нападају сваког непријатеља.

ДИВЉЕ ЖИВОТИЊЕ 3

РОГОВИМА

ЖИВА ЛОКОМОТИВА — Иако је данас доста проређен, афрички црни носорог је један од симбола богатог животињског царства овог континента. То је миран биљојед наоружан са два рога који су, у ствари, обичне кожне израслине дубоко усађене у кожу. Ова врста носорога, слично својим сродницима, има доста слабо развијена чула, али ипак се увек осећа сигурним. Једини и највећи непријатељ му је човек који га вековима убија због рогова. Међутим, када се разбесни, око две тоне тежак носорог може да трчи брзином од 50 километара на час и тада има мало препрека које могу да га зауставе. Забележено је да је један овакав носорог налетом избацио локомотиву из шина! Његови најближи пријатељи и савезници су црвенокљуни говедари, птице сличне чворцима. Они га чисте од паразита и узлетањем упозоравају на опасност.

ЛУКАВИ СА БЕЛОМ БРАДОМ — Гну се убраја у јеленске антилопе и живи искључиво у Африци. Најпознатији је белобради гну који у крдима лута по отвореним травнатим стаништима. Групу предводи старија, искусна женка. Белобради гну је врло интелигентна и лукава антилопа: када му прилази лав или човек, не иде одмах у паничан бег, него чека да се уљез приближи и онда напада оштрим, истуреним роговима. Понекад је овај напад лажан, јер крдо стоји у месту, замахује главом и трупка ногама. Непријатеља ће изненадити и изненадним галопом и подизањем облака прашине, да би се неколико тренутака појавили, такође ненадано, из неочекиваног правца. Белобради гну разликује се од сродника по карактеристичној белој бради и ресама на врату. Трчи врло брзо, до 80 километара на час, а тежак је око 250 килограма.

ДУГАЉИЈА ИЗ САВАНЕ — Од копита до темена жирафа је висока до шест метара и највиши је сисар на свету. Међутим, иако једним ударцем око 30 сантиметара широког копита може откинути главу чак и лаву, а такви случајеви су забележени, жирафа не може да трчи дуго и истрајно као, рецимо, коњ, јер јој плућа примају само 12 литара ваздуха, док коњ удахне 30 литара. Данас ова карактеристична животиња насељава само афричке саване, а крајем леденог доба била је раширена и у југозападној Азији. Жирафе су мирне и мирољубиве животиње, сем у време парења или када женке чувају младе. За примат у крду или наклоност женке мужјаци се боре жестоко и на необичан начин: као оружје служе им врат који износи четири трећине дужине трупа и глава са малим рожнатим израштајима. Она у обрачуну има улогу својеврсног маља.

ДИСКО-МУЗИКА

Диско-музика је у последњих неколико година доживела популарност неслућених размера. Нема топ-листе на којој се не налази бар једна композиција у том стилу. Зато и није чудо што су многи певачи увидели да је проверен начин за подизање тиража плоча баш скретање у воде диска. Тако се и популарни РОЛИНГСТОУНСИ и Род Стјуарт све више скрећу том правцу.

У овом броју представићемо вам неколико певача и састава који су у овом тренутку носиоци диско-звука.

ЦЕМС БРАУН (JAMES BROWN)

ЦЕМС БРАУН је „краљ" диско-музике. Почетком седамдесетих година он је владао дискотекама широм света. Његова композиција »Sex Machine« непрестано се вртела на грамофонима. Међутим, последњих неколико година о њему се није

много говорило. Недавно се поново вратио на сцену. Издао је изванредан албум „Оригинални диско-човек") (»The Original Disco Man«) са којим ће сигурно повратити старе позиције. Џемс Браун је недавно гостовао у Европи и његови концерти су били права посластица за љубитеље ове врсте музике.

ДОНА САМЕР (DONNA SUMMER)

Ако се за Џемса Брауна каже да је „краљ" диско-музике, онда се за ДОНУ САМЕР може рећи да је апсолутна „краљица". Својим успехом она је премашила многе, можда и талентованије певачице. Њена последња плоча „Лоше девојке" (»Bad Girls«) још се налази на листама популарности. Своју каријеру Дона Самер је започела у

Минхену где је упознала продуцента Мородера који јој је омогућио да постане популарна у читавом свету. Дона тренутно ради на својој новој плочи, а спрема се и за велику турнеју на којој ће снимити албум уживо.

КОМОДОРС (COMMODORES)

Од 1973. године КОМОДОРС су издали осам албума и сви су достигли златан тираж. Највећи успех постигли су композицијом „Три пута дама" (»Three

Times a Lady«). Њихова велика популарност донела им је надимак „црни Битлси". КОМОДОРС се појављују и у филму „Хвала богу, данас је петак" који се и код нас приказује.

БОНИ М (BONEY M)

БОНИ М је састав који не треба посебно представљати. Свима су нам познати њихови многобројни хитови. Гостовали су и у нашој земљи па смо имали прилику да се уверимо да су и на сцени изванредни. Међутим, продуцент, композитор и глава састава је Немац Франк Фариан. Он је написао већину хитова, а његов је и глас који чујемо на плочама. Недавно се појавила и четврта плоча групе „Океани фантазије" (»Ocenas of Fantasy«) за коју сви тврде да је њихово најкомплетније остварење. Са те плоче је скинут и сингл „Морам кући" (»Gotta Go Home«) и он је, као и албум, одмах заузео прва места на листама популарности.

ЛА БЈОНДА (LA BIONDA)

Када ЛА БЈОНДА наступа на телевизији, пажњу публике највише привлаче шармантне певачице и играчице Саманта и Софија. Међутим, најважнији чланови групе су браћа Камело и Микеланђело Ла Бјонда, по којима је састав и добио име.

Камело и Микеланђело су рођени на Сицилији и професионално се баве музиком већ осам година. До

сада су углавном били познати по одличним композицијама које су писали за друге певаче, за Аманду Лир, на пример. Праву популарност су осетили тек када су сами извели своју песму „Један за тебе, један за мене" (»One for You, One for Me«).

Недавно је ПГП РТБ издао последњи албум групе »Bandido«, али то је једно сасвим просечно остварење. ЛА БЈОНДА је на овој плочи задржала свој стари стил, али су композиције далеко слабијег квалитета. ЛА БЈОНДА за сада углавном наступа на телевизији. Чланови састава се управо спремају за своје прве наступе и публика ће тако моћи да чује како ЛА БЈОНДА звучи уживо.

БИ ЏИЗ (BEE GEES)

О БИ ЏИЗИМА се у последње време много писало. Када се на крају године буду сводили рачуни, БИ ЏИЗИ ће се сигурно сврстати у најуспешније групе. Турнеја коју су браћа Гиб недавно завршила такође је проглашена за најбољу у сезони. Међутим,

толики успех довео је браћу у ситуацију да озбиљно размисле о наставку каријере. Бери Гиб је о томе казао: „Постигли смо све што је у свету музике могуће. Дуго смо размишљали о нашој будућности и дошли до закључка да је најбоље да се разиђемо. Свако од нас може наставити соло-каријеру, а публици ћемо остати у сећању као супер група." Ако би БИ ЏИЗИ заиста отишли са музичке сцене, био би то велики губитак.

Песма недеље

ВРУЋА СТВАР (HOT STUFF)

Музика и текст: П. Белоте

Пева: Дона Самер

Sittin' here eatin' my heart out waitin'
Waitin' for some lover to call
Dialed about a thousand numbers lately
Almost rang the phone off the wall
Lookin' for some hot stuff baby this evenin'
Indeed some hot stuff baby tonight
I want some hot stuff baby this evenin'
Gotta have some hot stuff
Gotta have some lovin' tonight

I need hot stuff
I want some hot stuff
I need some hot stuff
Lookin' for a lover who needs another
Don't want another night on my own
Wanna share my love with a warm blooded lover
Wanna bring a wild man back home
Sittin' here eatin' my heart out
no reason
Won't spend another night on my own
I dialed about 100 numbers baby
I'm bound to find somebody home

YU-ГРУПА

Последњих годину дана YU група ради у саставу: Драги Јелић (гитара), Жика Јелић (бас-гитара), Миодраг Бата Костић (гитара), Драгољуб Ђуричић (бубњеви) и Драган Јанковић (клавијатуре). Бивши бубњар отишао је у ЈНА, док се гитариста посветио студијама. И поред нових чланова, у саставу се није ништа изменило. И даље свирају рок који су прихватили још пре девет година када је састав и основан.

У току прошле и претпрошле године наша публика није имала прилике да често слуша и гледа YU групу која је највећи део времена проводила на турнеји по Совјетском Савезу. Ове године остали су у Југославији желећи да буду што присутнији на домаћој поп-сцени. Снимили су свој шести ЛП „Само напред, гурај, гурај" који симболизује девет година постојања YU групе. На плочи се налази осам композиција а аутори музике су Миодраг Костић и браћа Јелић, док је аутор свих текстова Марина Туцаковић. Називи композиција су: „Гурај, гурај", „Удај се добро", „Нешто си уморна и бледа", „Ма, да си М. М или Б. Б.", „Хеј, да ме видиш" ... У

МУЗИЧКИ РЕЧНИК

ОДЕОН — У античко доба одеон је био зграда за музичке приредбе. Највећи сачувани одеон за 8 000 особа налази се на обронку Акропоља. Данас је одеон дворана за позоришне представе, музину и игру.

ОФИКЛЕИДА — Офиклеида је дувачки инструмент с коничном цеви, најчешће са 11 поклопаца и с усником. По облику је сличан фаготу. Офиклеида је била важан басовски инструмент у симфонијским оркестрима и лименим дувачким саставима. Одржала се у неким земљама (Италија, Француска, Шпанија и Јужна Америка) све до почетка 20. века. Употребљавали су је у својим делима Менделсон, Шуман, Вагнер и др.

ОКАРИНА — Окарина је мали дувачки инструмент овалног облика. Производи се у различитим величинама (дужине до 15 cm) од печене глине, порцулана или метала. Прототип окарине је флаута. Тон се добија дувањем кроз отвор на цевчици која је налик на гускин кљун. За мењање висине тона служи десетак рупица. Тон је мекан и пригушен.

ОКТАВА — Октава је интервал од осам тонова.

ОПЕРА — Опера је музичко-сценско дело у којем се радња изводи певањем уз пратњу оркестра. Првобитни облици налазе се у литургијској драми, мистеријама, пасијама и мадригалској комедији, док је стварни почетак опере, заснован на античкој драми, настао крајем 16. века у Италији.

ОРАТОРИЈУМ — Ораторијум је врста музичке драме с рецитативима, хоровима, оркестром и др, намењена концертном извођењу. Један од најзначајнијих композитора ораторијума је Г. Ф. Хендел.

ОРГАНИСТРУМ — У средњем веку органиструм је назив за жичани инструмент налик на данашњу виолу.

ОРГУЉЕ — Оргуље су музички инструмент који је по димензијама и обиму тонова највећи од свих. Главни саставни делови су: клавијатура, педале, свирале, мех за дување са вентилима, регистри и др. У примитивном облику оргуље су постојале још у старом веку; у средњој Европи су у употреби од почетка 19. века.

ЏИ ГЕЈЛС БЕНД (THE J. GEILS BAND)

Сви љубитељи блуза, ритам и блуза и рок-ен-рола сигурно су већ одавно чули за ЏИ ГЕЈЛС БЕНД. Ова америчка група већ дуго важи за састав од којег се много очекује. Међутим, време пролази а они не успевају да испуне очекивања. Њихов највећи проблем је у томе што своју енергију са концерата не могу успешно да пренесу на плочу. Иако важе за једну од најспектакуларнијих америчких група, њихове плоче продају се у веома малим тиражима.

Састав је основан почетком 1967. године. Тада се звао ЏИ ГЕЈЛС БЛУЗ БЕНД (THE J. GEILS BLUES BAND) и свирао је искључиво блуз. Међутим, нешто касније група се постепено окреће модернијем звуку што су многи љубитељи састава окарактерисали као њихов покушај да се комерцијализују. Гитариста и вођа састава **Џи Гејлс** то тумачи другачије: „Многи нам замерају што више не свирамо чисти блуз, али за нас је то сасвим нормално. Битлси и Ролингстонси су такође у почетку свирали рок-ен-рол, да би касније од тога направили своју варијанту рока. Управо то и ми покушавамо да урадимо".

ЏИ ГЕЈЛС БЕНД окупља шесторицу музичара. Поред Гејлса, ту су још изванредни вокални солиста **Питер Вулф** (Peter Wolf), басиста **Дени Клејн** (Danny Klein), бубњар **Стивен Џо Блад** (Stephen Jo Bladd), клавијатуриста **Сет Џастмен** (Seth Justman) и мајстор на усној хармоници **Мецик Дик** (Magic Dick)

Састав је до сада само неколико пута гостовао у Европи. О тим својим наступима чланови групе имају веома лоше мишљење, највише због бројних техничких проблема. На овогодишњој турнеји по Европи први пут је све прошло у најбољем реду, а њихов нови албум »Sanctuary« публика је изванредно примила.

њима нема фолклора што је раније карактерисало YU групу, али по начину певања то је онај њихов стари стил. Све композиције отпевао је Драги Јелић, а помогли су му женски вокали Драгана Шарић и Слађана Милошевић. Као испомоћ појављује се и Лаза Ристовски на синтесајзеру.

Група је први пут јавно наступала у земунској Синагоги 29. новембра, пре девет година, под радним називом ИДЕЈНИ ПОСЕД. На том првом наступу група је требало и да добије име. Сваки посетилац је уз улазницу добио и листић на коме је могао да предложи име групи. Члановима састава највише је одговарао назив YU група. Прихватили су га јер су желели да буду народна, југословенска група. Зато у својим рок-композицијама користе изворни, народни мелос. Епитет народни састав им одговара и због тога што имају одличан контакт са публиком, свирају тамо где желе да их чују и ниједан позив још нису одбили.

Група већ увелико ради на новом ЛП-ију који би требало да се појави почетком 1980. године. „Досад смо обично правили велику паузу између две плоче", каже Драги Јелић, „али да бисмо остали у жижи интересовања и популарности, мора да постоји континуитет, зато смо и одлучили да одмах почнемо с радом на седмом албуму. Што се тиче плоче „Само напред, гурај, гурај" сви у групи мислимо да ће то бити хит-плоча, али видећемо која ће се песма највише допасти публици. Са претпоследњег албума, према реаговању слушалаца и водитеља радио-програма, композиција „Опасно, опасно те волим" била је хит, иако ми на њу нисмо рачунали." Свакој песми са најновијег албума посветили су довољно времена. Мењали су је и допуњавали тако да је уласком у студио већ имала коначан облик.

Прва промоција албума „Само напред, гурај гурај" одржана је 21. октобра на мото-тркама у Београду јер су чланови YU групе заљубљени у моторе. Једна од промоција одржаће се и у земунској Синагоги 29. новембра, на истом месту и истог дана када се YU група први пут појавила пред публиком и ево, већ девет година, не силази са лествице популарности.

** БЕРЗА ПЛОЧА **

Мијењам и продајем сљедеће албуме: »Animals« (PINK FLOYD), Saturday Night Fever« (BEE GEES), »Miss Broadway« (BELLE EPOQUE), „Шта би дао да си на мом мјесту" и „Ето, баш хоћу" (БИЈЕЛО ДУГМЕ).

Сенад Хасановић,
М. Трифуновића — Уче 30,
71000 Сарајево

Купујем све плоче Питера Грина и Џона Мејла.

Дарко Цветковић,
Партизанска 37/VIII — 33,
11090 Београд

Продајем добро очуване ЛП плоче група: ТАКО, ДАРТС и Шејле.

Зоран Ђурић,
Заменхова 10,
16310 Бела Паланка

Мењам синглове „Жено моја" (Душко Локин), „Ти си била, увјек била" (Здравко Чолић), „Екскурзија" (COD), »She's a Lady« (THE BEATLES) и »My Guns Are Loaded« (Bonnie Tyler) за било који ЛП ВИЈЕЛОГ ДУГМЕТА (сем плоче „Кад бих био бијело дугме") или за ЛП ВАТРЕНОГ ПОЉУПЦА „Ох, што те волим Јој".

Јован Стојанов,
М. Тита 40,
26344 Парта

Мењам или продајем око 100 ЛП-ија и 300 сингл-плоча.

Горан Шево,
Албертова 79,
23300 Кикинда

Продајем ЛП плоче: »No 2« (XTC), »Real Life« (MAGAZINE), »Are We not Men« (DEVO), »Calling Card« (Rory Gallagher) и »Love You Live« (ROLLING STONES).

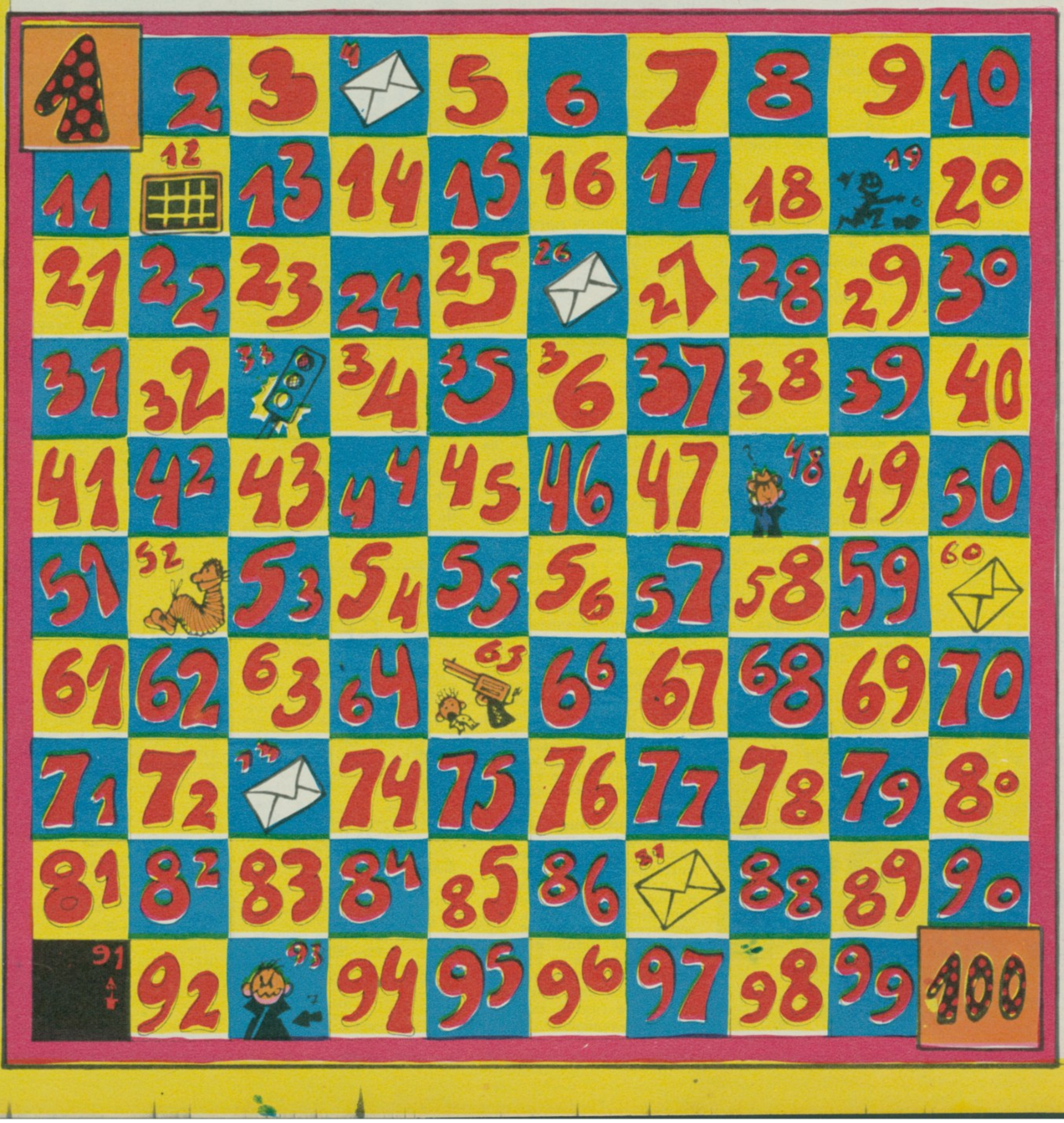
Златко Чеко,
Главна 28, 59222 Скрадин

Исеците таблу и залепите је на картон. За сваког играча потребна је једна коцкица и дугме (или пион из игре „Не љути се, човече"). Могу да играју 2 до 4 играча. Још вам је потребно 10 картончића исте величине на којима ћете исписати: **1.** Завирај траг па промени ципеле — леву на десну ногу, а десну на леву; **2.** Маскирао си се у келнера — донеси чашу воде; **3.** Сакриј се испод стола и пропусти један круг бацања коцкице; **4.** Прљав си — опери руке; **5.** Маскирао си се у певача — отпевај једну песму; **6.** Жмурећи помери пион за онолико колико је коцкица показала — ако промашиш, бацање не важи; **7.** Тајанствен си — вежи мараму преко носа и тако играј два круга; **8.** Возио си брзо — иди у затвор (поље 12). **9.** Стао си на семафор са зеленим светлом — иди на поље 33; **10.** заробљен си — иди на поље 65.

Може да се игра на два начина. **Први:** баца се коцкица и пиши се помера онолико колико коцкица покаже (полази се са броја 1). Картончићи са наредбама се окрену тако да се не види шта на њима пише, па кад се стане напоље где је нацртано писмо извлачи се један картон и поступа према наредби. На пољу **12** је „затвор" — ако се ту стане, пропушта се један круг бацања коцкице. Ако се стане на поље **19**, играч има право да се помери још за **6** поља без бацања коцкица. Кад се нађе на пољу **33** (семафор са зеленим светлом) играч има право да баца још једанпут. На пољу **48** жмурећи баца коцкицу и погађа шта је пало — ако погоди, иде даље, а ако не погоди, остаје на том пољу до следећег бацања. Кад станете на поље **52** заробљени сте, па пропуштате три круга бацања. На пољу **65** раде вам о глави, па морате брзо да се вратите на поље **1**. На пољу **91** је мрак и не видите ништа — зато треба да сачекате да вас пртекне најближи играч да би вам осветлио пут, па тек онда можете да играте даље. Ако сте на пољу **91**, а последњи сте играч, онда настављате игру без чекања. Кад се нађете на пољу **93**, вратите се 7 поља натраг. Победник је онај који први стигне до броја **100**.

Други начин: треба да записујете сваки број поља на које сте стали, па да на крају саберете све те бројеве. Ко први стигне на циљ, добија **500** наградних поена, а победник је онај који има највећи збир, што значи да онај који први стигне не мора бити и победник.

НЕ ДАМ ТИ МАРУ!

Адел је, додуше, био леп осамнаестогодишњак, син богатог трговца са Клиса, али био је — друге вере.

Мара се с оцем и сестром Иваницом с муком пробијала кроз гужву на сплитском тргу, а све време мотрила је испод ока неће ли под неком од шатри где су трговци нудили своју робу приметити Адела. Када га је коначно угледала, онако високог, витког и лепог, девојка се насмешила. Адел ју је заљубљено гледао. Али, њен отац је приметио и бесно је повукао за руку.

Отац није могао све време да мотри на своју мезимицу: свила је одвратила његову пажњу. И док је водио трговачке разговоре, девојке су могле саме да прошетају по тргу. Мара је искористила прилику да макар и накратко буде с Аделом.

Кад је стари Ворнић нашао кћери пред младићевом шатром, позеленео је од беса и одмах одвукао девојке кући. Да се његова кћер састаје с Аделом — била је срамота за целу породицу! Адел је, додуше, леп осамнаестогодишњак, син је богатог трговца са Клиса, али је — Турчин!

ЗАРОБЉЕНИЦА

Средином шеснаестог века Сплит се налазио под млетачком влашћу, а Клис је био гранична тврђава турске царевине. На градски трг у Сплиту долазили су трговци из свих крајева. Тако је и овог празника светога Дује 1573. године на сплитском сајму било трговаца с обе стране границе.

Богат и угледан сплитски пучанин Марин Ворнић још раније је начуо да се у његову кћер Мару загледао неки млади Турчин — а и Мара у њега. Али Мара је имала само четрнаест година и отац то није схватао озбиљно. Кад је овога сајма затекао кћери пред Турчиновом шатром — Ворнић се разгневио као никад.

Код куће је настао лом. Ворнић је викао на своју жену:

— Ти си крива што се Мара заљубила у Турчина! Ниси је васпитала као праву хришћанку!

Мара више није смела из куће. За дугих месеци које је провела у кућном затвору једина радост били су јој ретки Аделови доласци под прозор. Али, капци су увек морали да буду спуштени и двоје заљубљених нису се од оног сајма више видели.

Једне вечери, док су сестре, као и обично, причале о Аделу, чуле су глас свог брата Ивше.

Кад је ушао у њихову собу, Ивша им је прстом дао знак да ћуте. Иза њега ушао је — Адел.

НОЋНА ПТИЦА

— Морао сам га довести, — рекао је Ивша Мари. **— Данима ми прича о својој љубави. Каже да је спреман да пређе и у хришћанску веру да би се могао оженити тобом.**

Те су вечери Адел и Мара дуго шапутали. Заклели су се на љубав до гроба. На растанку Адел је молио Ившу:

— Говорите с оцем. Реците му да ћу се одрећи и своје вере, само да будем с Маром.

Отац се разбеснео при самом спомену Аделовог имена. Није хтео ни да чује за женидбу! А тек кад је сазнао за младићеву ноћну посету — одлучио је да Мару пошаље у самостан и остави је тамо док не заборави „тог проклетог неверника".

СМРТ У МАНАСТИРУ

Неколико дана касније уплакану девојку у тајности су одвели у манастир. Заједно с њом отишла је и старија сестра Иваница. Узалуд је мајка плакала, узалуд су браћа молила Марина оца да не шаље кћер у мрак манастирских ћелија.

Стари Ворнић био је непопустљив:

— Нека остане тамо док не заборави Турчина и Сплит не заборави срамоту коју је нанела нашој кући!

Мара се у манастиру разболела. Од туге је одбијала да једе, нагло је слабила и најзад пала у постељу. А кад је дошла и тешка прехлада, видели су да она више неће изаћи из манастира. Једина утеха била јој је писмо које је Адел кришом упутио у манастир и које јој је сестра стално читала.

Видевши да му кћер умире, стари Ворнић се поколебао. Попустио је пред навољивањем жене, браће и познаника и пристао да његова Мара пође за Адела, ако он пређе у хришћанство.

Али очев благослов стигао је прекасно — девојка је била на самрти. Издахнула је тихо у загрљају вољеног младића, док су око њене постеље у мрачној манастирској ћелији плакали отац, мајка, сестра, брат и стричеви. Најнесрећнији је био стари Ворнић. Склопивши очи умрлој кћери, загрлио је Адела и заплакао:

— Сине мој . . .

Мара је покопана у манастирској гробници, а Адел је, бесно мамузајући коња, изјахао из града. Нико га више није видео.

Тако се у хроникама шеснаестога века завршава прича о Ромеу и Јулији из наших крајева.

В. Г.

НАРОДНА КЊИГА препоручује вам своја издања из библиотеке

КЊИЖЕВНОСТ ЗА ДЕЦУ И ОМЛАДИНУ

1.

ЈУНАЦИ ЦРТАНОГ ФИЛМА

Сарадња са „Вуком Караџићем"

— **НЕОБИЧНЕ ЗГОДЕ ПЕРЕ ДЕТЛИЋА И ЊЕГОВИХ ПРИЈАТЕЉА**
— **МЕДВЕД ЈОГИ И ЊЕГОВА ДРУЖИНА**
— **ПУСТОЛОВИНЕ ВИКИЈА ВИКИНГА**

Књиге су у тврдом повезу са четворобојним илустрацијама у заштитној кутији од картона у боји. Писмо: ћирилица — латиница.

СА КЊИГАМА БИБЛИОТЕКЕ „ЈУНАЦИ ЦРТАНОГ ФИЛМА" ПРУЖИЋЕТЕ ПРАВО ЗАДОВОЉСТВО ВАШЕМ ДЕТЕТУ У СВАКОМ ТРЕНУТКУ.

Цена: **750.—** динара

2.

РОМАНИ АРСЕНА ДИКЛИЋА

УЖИВАЛИ СТЕ У ТЕЛЕВИЗИЈСКОЈ СЕРИЈИ „САЛАШ У МАЛОМ РИТУ" — УЖИВАЈТЕ САДА У КЊИГАМА ПРЕМА КОЈИМА ЈЕ СЕРИЈА СНИМЉЕНА!

— **САЛАШ У МАЛОМ РИТУ**
— **ЈЕСЕН У МРТВАЈИ**
— **МОРИШКИ СНЕГОВИ**
— УЖИВАЛИ СТЕ У ФИЛМУ „НЕ ОКРЕЋИ СЕ СИНЕ" — УЖИВАЈТЕ САДА У КЊИЗИ **„НЕ ОКРЕЋИ СЕ СИНЕ"** ПРЕМА КОЈОЈ ЈЕ СНИМЉЕН ФИЛМ.

ТЕЛЕВИЗИЈСКА СЕРИЈА И ФИЛМ СУ ЕМИТОВАЛИ И ПРОШЛИ — КЊИГЕ ОСТАЈУ ВЕЧНО

ДРУГУЈТЕ СА ВАШИМ ОМИЉЕНИМ ЈУНАЦИМА УЗ КЊИГУ!

Књиге су илустроване фотографијама из телевизијске серије „САЛАШ У МАЛОМ РИТУ", из филма „НЕ ОКРЕЋИ СЕ СИНЕ" као и илустрацијама одабраним на дечјем конкурсу „ПИШИ И ЦРТАЈ САЛАШ" у организацији ревије „Студио".
Ћирилица, формат 14x20, повез: тврди.

Цена: **600.—** динара

3.

ПОЕМЕ ДОБРИЦЕ ЕРИЋА

Ерићев поетски свет јединствен је у нашем савременом певању и детињству непосредност, хумор и питак стих — ето врлина ове Ерићеве поезије, блиске колико малом читаоцу толико и публици свих генерација.

— **ВАШАР У ТОПОЛИ**
Цена 65.— дин.
— **ТОРТА СА ПЕТ СПРАТОВА**
Цена 85.— дин.
— **ДОЛИНА СУНЦОКРЕТА**
Цена 90.— дин.

Формат 13,5x20,5, повез: броширан — ћирилица
Цена Комплета: **240.—** дин.

4.

ИЗАБРАНА ДЕЛА ЏЕКА ЛОНДОНА

Сарадња са БИГЗ-ом и РАДОМ

Изабрана дела садрже шест књига:

— **БЕЛИ ОЧЊАК — КРАЉ АЛКОХОЛА**
— **ПРИЧЕ СА ДАЛЕКОГ СЕВЕРА — ГЛАС ДИВЉИНЕ**
— **ЏЕРИ СА ОСТРВА — ПРИЧЕ СА ЈУЖНИХ МОРА**
— **ЉУДИ СА ПОНОРА — ГВОЗДЕНА ПЕТА**
— **МАРТИН ИДН**
— **МОРСКИ ВУК**

Књиге су штампане ћирилицом и латиницом, у тврдом повезу са заштитним, вишебојним омотом, формата 13x20.

Цена: **1.200.—** дин.

ИРО „НАРОДНА КЊИГА", Београд, Шафарикова 11

НАРУЏБЕНИЦА Пз. 9. 11. 1979.

ОВИМ НЕОПОЗИВО НАРУЧУЈЕМ КЊИГЕ ПОД БРОЈЕМ 1, 2, 3, 4 (заокружите бројеве које наручујете)

1. ЗА ГОТОВО — по цени од бруто динара _____ уз попуст од 10%, тако да ћу износ од динара _____ платити поштару кад ми уручи књиге.

2. НА ОТПЛАТУ — по цени од динара _____ коју ћу вам суму отплатити у _____ месечне рате. (Најмања рата је 100.— динара). Уколико износ од динара _____ отплатим у 6 месечних рата неће ми се зарачунавати камата од 6%. Рате ћу уплаћивати до 10-ог у месецу до исплате целе суме.

У случају спора надлежан је I општински суд у Београду.

_____
(Презиме, очево име и име)

_____
(Поштански број, место, улица и број)

_____
(Радна организација у којој је купац запослен)

М. П.

_____ _____

Овера радне организације за купце на отплату) (Потпис купца, бр. л. к. и где је издата)

Купци на отплату оверавају наруџбеницу у радној организацији где раде а пензионери при куповини на отплату прилажу последњи чек пензије.

Књиге можете поручити:

— **Код издавача, 11000 Београд, Шафарикова 11**
— **У Салону „Народне књиге", Цетињска 6. У Сервису „Народне књиге", Николе Спасића 2. Члановима Клуба читалаца „Народне књиге" уобичајени стални попуст од 20%.**

У нашим пословницама у:

— **Новом Саду, Фрушкогорска 4**
— **Смедереву, Липе, Маршала Тита 50**
— **Лесковцу, Балканска 15-а**
— **Ченти, Жарка Зрењанина 64**
— **Скопљу Бит Пазар бб**
— **Сарајеву, Синђелићева 1**

У ОКВИРУ МЕСЕЦА КЊИГЕ СВИМ КУПЦИМА КОЈИ КЊИГУ КУПУЈУ ЗА ГОТОВО ОДОБРАВАМО ПОПУСТ ОД 20%

ПОРОДИЦА КРЕМЕНКО

СТВАРНО, КРЦКО... ВЕЛИКИ СИ ПЕСИМИСТА!

МА, КАД ТИ КАЖЕМ: ДАНАС НЕ ТРЕБА НИКОМ ВЕРОВАТИ!

БАШ СИ ТИ НЕКИ НЕВЕРНИ ТОМА, КРЦКО!

ЈЕ Л' НАМ ДАНАС ДОЛАЗЕ БАРНИ И БЕТИ ЗА ВЕЧЕРУ?

КАЖЕ СЕ НА ВЕЧЕРУ!

ЗА ВЕЧЕРУ ЗВУЧИ КАО ДА ЋЕМО ИХ ПОЈЕСТИ!

МЕНИ НИКО И НЕ ДОЛАЗИ НА ВЕЧЕРУ, САМО ЗА ВЕЧЕРУ!

ТРАНСФОРМАЦИЈА

★ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА★ МАРГАРЕТ ЈАНГ★

Роберт Вобертон чуо је усред ноћи неке чудне звуке и скочио. Пробудило га је кључање воде у купатилу. Никада раније није то чуо из своје собе — купатило је удаљено двадесетак метара!

А онда је осетио раздражујући мирис свог пса Ахила који је спавао у башти, и то је, зачудо, изазвало у њему и бес и страх.

— Шта се то догађа са мном? — пролетело му је кроз главу.

Прешао је погледом преко своје собе и застао ужаснуто: мада је лампа била упаљена, сви предмети били су црни и сиви. Није могао да види ниједну другу боју! Шта се то десило с његовом собом?! Хтео је да протрља рукама очи и на лицу је осетио длаке. Па он више нема руке — то су шапе! Праве вучје шапе! Завриштао је — али из његовог грла изишло је само језиво завијање...

Петнаесторо деце

Кад се завршило рођенданско славље, отац је позвао Роберта у библиотеку на разговор. Дечак је осетио страх пре но што је изговорена и једна једина реч: отац је тако ретко разговарао с њим. Шта ли је сада желео да му каже?

— Можда се отац љути што сам позвао толико деце? — размишљао је идући ка библиотеци. Тог поподнева у њиховој старој кући играло је петнаест дечака и девојчица, деца из његовог разреда која из пристојности нису могла да одбију позив. Роберт, у ствари, никада није ни имао правих пријатеља. Није знао зашто, али остала деца су га се клонила.

Ако се отац љути што је позвао толику децу, објасниће му да не може више стално да буде сам. Отац је увек био одсутан и виђао га је само два-три пута месечно, а њихове дебеле домаћице Марије одувек се плашио. Једино пријатно лице које је могао да види у овој кући био је стари баштован који је долазио свакога јутра.

Када је сакупио храброст и ушао у библиотеку, Роберт је затекао оца како седи налакћен за својим радним столом. Чим је дечак осетио на себи очеве сиве и хладне очи које су му још од детињства уливале неки чудан страх — схватио је да отац жели да разговара о нечем много значајнијем него што је бучан дечји рођендан...

— Данас си напунио десет година и време је да ти нешто кажем... — почео је отац чим је дечак сео наспрам њега.

— Слушам те, оче — прошаптао је Роберт, покушавајући да сакрије страх.

— Роберте, ти ниси дечак као остали. Ти си жртва трансформације — лупус.

Пас је подигао уши и почео да цвили, а онда је, подвијена репа, нестао међу црним жбуњем и црним дрвећем. Роберт-вук није га пратио...

— Ш... шта?

— Преображавања у вука. Претвараћеш се повремено у звер са зверским особинама — независно од своје воље. Ум ће ти остати човечији, али бићеш вук. То је наше страшно наслеђе...

Отац је луд

Дечак га је гледао разрогачених очију. Отац је наставио:

— Морао сам да ти кажем сада, јер преображаји већ пет генерација почињу прве ноћи после десетог рођендана. Сигурно ћеш се уплашити. Али, навићи ћеш се...

Роберт је ћутао. Отац никада није оволико дуго разговарао са њим. Одувек је био чудан човек. Али, сада је увидео да му је отац луд.

— Да ли си ме разумео, Роберте? — настављао је отац. — Заспаћеш као дечак, а пробудићеш се с телом вука. Имаћеш осетљив вучји њух и слух и распознаваћеш мирисе и звуке које као дечак ниси могао. Као и вук, нећеш разликовати боје. Али, свест ће ти остати људска. На жалост, нећеш моћи да говориш. Схваташ ли ме, Роберте?

— Схватам те, оче — рекао је Роберт тихо. Али није схватао.

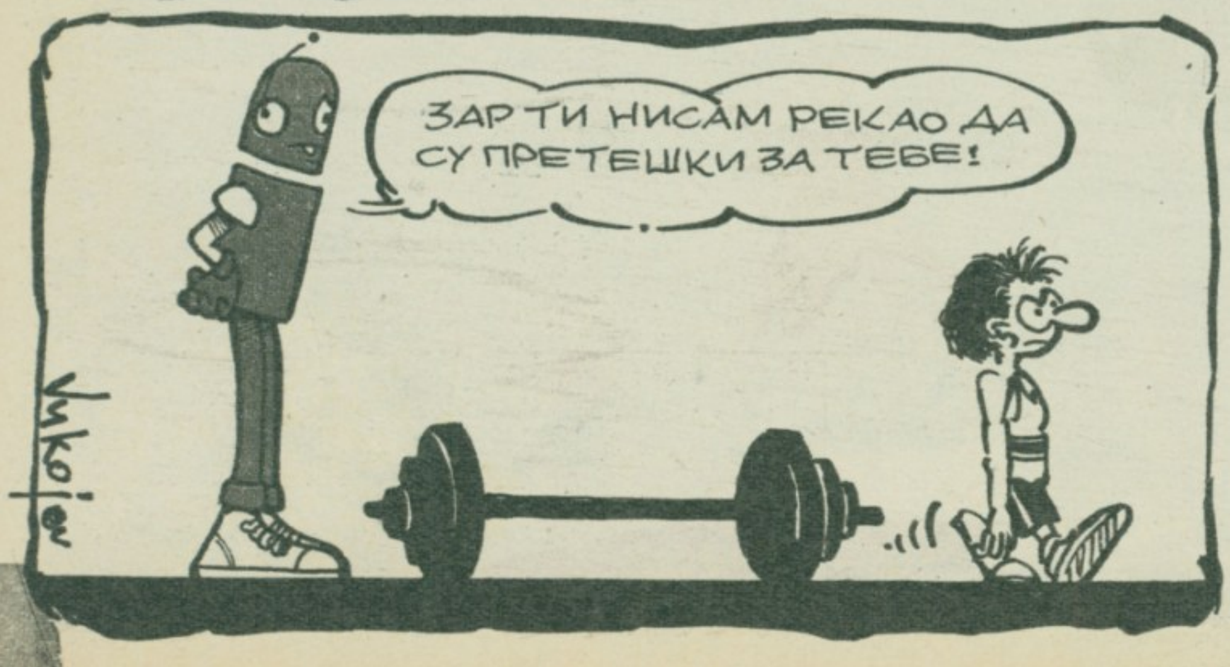
Отац га је нетремице посматрао:

— Ти очигледно мислиш да сам луд. Разумем те: ни ја некада нисам веровао свом оцу кад ми је први пут причао о наследној лупус — трансформацији... — закључио је уморно отац. — У почетку се преображај догађа једном-двапут недељно, а временом све ређе. Кад одрастеш, то ће се дешавати једном у неколико година. Као мени...

Отац је устао, показујући тиме да је разговор завршен. Последње речи изговорио је гласом од кога се Роберту ледила крв у жилама:

— Сада иди у своју собу и запамти: нико не сме да те види у обличју вука! Никада! Сваке вечери закључаваћу врата твоје собе!

шрафко

ЛУПУС

Када се те ноћи пробудио и на свој ужас открио да се заиста претворио у вука, Роберт се сетио разговора с оцем.

Убица у петој генерацији

Уместо руку, гледао је длакаве шапе на свом прекривачу. Осећао је пљувачку како му се слива низ шиљату губицу. Покушао је да се покрене — и осетио како му се истовремено померају све четири шапе.

Неко време лежао је непомично, а онда, не знајући ни сам зашто, скочио с кревета. Није му много требало да научи да координира покрете. То га је изненадило: кретао се лако и тихо, а као дечак био је тром и незграпан.

Лаким корацима отишао је до врата и покушао да их отвори њушком. Била су закључана. Али, прозор је био широм отворен. Не размишљајући шта ради, хитро је скочио на кревет, с њега на прозор и нечујно се спустио у башту. Руже, дрвеће, ограде — све је било само црно и сиво. Није се више чудио — већ се навикао да гледа вучјим очима.

Пришао је на неколико метара свом псу Ахилу чији га је мирис раздрживао. Пас је подигао уши и почео да цвили, а онда је, подвијена репа, нестао међу црним дрвећем. Роберт-вук није га пратио.

Упутио се према отвореном прозору очеве спаваће собе. Лако је скочио на прозорски рам и тихо се провукао између два окна.

Није се више плашио оца. Скочио је на његов кревет и завукао њушку под покривач тражећи очево грло.

Пробуђен вучјим режањем отац је скочио.

— Проклет да си! Проклет да си! — вриштао је покушавајући да заклони врат.

Дечак-вук осетио је како му се очњаци заривају у очеву шаку. А онда се пробудио делић његовог људског мозга и с ужасом „посматрао" зверско понашање свог вучјег тела.

— Убица! Убица у петој генерацији! — вриштао је отац.

Дечак-вук је застао. Осећао је затегнуте мишиће свог гипког вучјег тела које се спремало на нови напад. Мирис крви га је опијао.

— Не, Роберте, не! — бубњало је у његовом полуљудском мозгу. Ти ниси звер! Ти си човек! Само ти је тело зверско!

У једном скоку винуо се кроз прозор и, крзна умрљаног крвљу и исплаженог језика, ушуњао се у своју собу. Заспао је истог тренутка кад се увукао у кревет.

Заиђај

Било је већ десет сати кад се Роберт пробудио сав мокар.

— Какв језив сан! — стресао се.

Зачуо је окретање кључа у брави. Врата су се нечујно отворила и на њима се појавио отац.

— Јести ли добро, Роберте? — упитао је меким гласом, каквим се никада досад није обраћао сину.

— Добро сам, тата — прошаптао је Роберт и обиснуо му се око врата. Први пут у животу!

А онда је с ужасом приметио завој на очевој руци. Значи, оно ипак није био ноћни кошмар!

Отац је приметио да Роберт зури у завој и ужурбано је објаснио:

— Јутрос сам се спотакао и повредио руку. Ништа озбиљно.

Роберт је ћутао и даље нетремице зурећи у завој.

Зачуло се куцање и у собу је ушла дебела домаћица.

— Ах, господине, тако сам се уплашила кад сте јутрос пали. Јесте ли сигурни да вам није потребан лекар?

Отац се насмејао.

— Ма шта вам је, Марија! То су само огреботине, довољно је што сте ми ви превили руку.

Роберт је одахнуо ...

Живошиње

Тога дана за време ручка у трпезарију је ушао стари баштован.

— Господине Ворбертоне, нигде не могу да нађем Ахила. Тражио сам га по целој башти ...

Домаћица, која је у том тренутку уносила тањир с месом, ошинула је старца погледом и збуњени баштован изишао је погнуте главе.

— Вратиће се Ахил. Сигурно јури неку мачку у суседству. Није му то први пут да нестане ...

Отац као да није ни приметио баштованов долазак. Мирно је рекао гледајући у свој тањир:

—Марија, дајте ми још један одрезак, али не много запечен.

Стављајући месо пред господина Ворбертона домаћица је мрмљала:

— Животиња једна! Не можете од тог старца ни да ручате на миру.

Отац се насмејао подижући само један крај усана.

— Не љутите се на њега, Марија. Сви смо ми помало животиње.

Наредне ноћи Роберта су опет пробудили чудни звуци. Из собе његовог оца чуло се тихо вучје завијање ...

Дечак се усправио и зурио у шарени тапет на зиду. Није се много изненадио кад су боје почеле да бледе пред његовим очима. Све око њега је, као и претходне ноћи, постајало само црно и сиво ...

укрштене речи

ЗАШТИТИМО ПРИРОДУ!
Наша околина је сваким даном све опаснија по живот. Загађења разних врста неумољиво атакују. Биљкама, плућима градова, онемогућен је хемијски процес без којег не могу да опстану. Који, треба уписати под бројем **1**, а шта га, између осталог, онемогућује, треба да кажу квадрати испод бројева **2** и **3**.

ДУТОРЕ-МАК	1		ПОКРЕТАТИ / ТОРЕАДОР	2	C_3H_8		100 m² (мн.)	ШКОЛСКИ РАСПУСТ	ЧУВЕНИ ЕП ХОМЕРА
КОЈИ СЕ БАВЕ ФОТОГРАФИЈОМ									
ОМОТАЧ					ГРАД У СССР-У / МУШКО ИМЕ				
ТВРДИ КАРТОН ПРЕМАЗАН КАТРАНОМ									
ПОЛУБОЖАНСТВО, НИМФА							ЧВО ЈАМ / ОСОБА КОЈА ИСПИТУЈЕ		
ОСТРВО У ИТАЛИЈИ									
УНИВЕРЗИТЕТСКИ ГРАД У ЕНГЛЕСКОЈ					АУТО-ОЗНАКА ЗАЈЕЧАРА	БЕЛЕ КОСЕ			
ЗНАК НИКЛА			ГРЧКИ БАСНОПИСАЦ / КОМЕДИЈА Б. НУШИЋА					МЕСТО КОД ТОПОЛЕ	
ТОНА		ЈЕДНОЦИФРЕН БРОЈ / ДЕО ВОЈВОДИНЕ				ИВАН ТОПЛАК 3			МУШКО ИМЕ
РЕКА У ШПАНИЈИ					СТРИЈЕКА, СТРНИШТЕ				
ПРЕДЛОГ			ВРСТА ИГРЕ / ЛОВАЧКИ ПАС						
					ДОМАЋА ЖИВОТИЊА / ВРСТА ПЕРИЧНА				
НОВЧАНА УСТАНОВА (мн.)	ПРВИ И ДРУГИ САМОГЛАСНИК / СУМПОР			СРЕДОЗЕМНА БИЉКА					
СТАБЛОИКА НИСКЕ БИЉКЕ						ДРЖАВА У ТРОПСКОЈ АФРИЦИ			

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: Лепезасто, евидентан, тарантела, сне, ора, НС, знатан, соба, цица, квантитет, Пи, кист, т, грм, бод, КРАЉЕВ, На, нечитак, м, ик, везати, Но, оралан.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" — ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Директор НО „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" Живорад Стојановић. Помоћник главног и одговорног уредника Александар Б. Костић. Уредник: Бојана Дожић, телефон 324-483. Ликовно-графички уредници Владимир Горбунов и Соња Јашовић, телефон 326-620. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 8 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ

3 месеца	88,00 динара
6 месеци	176,00 динара
1 година	352,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО

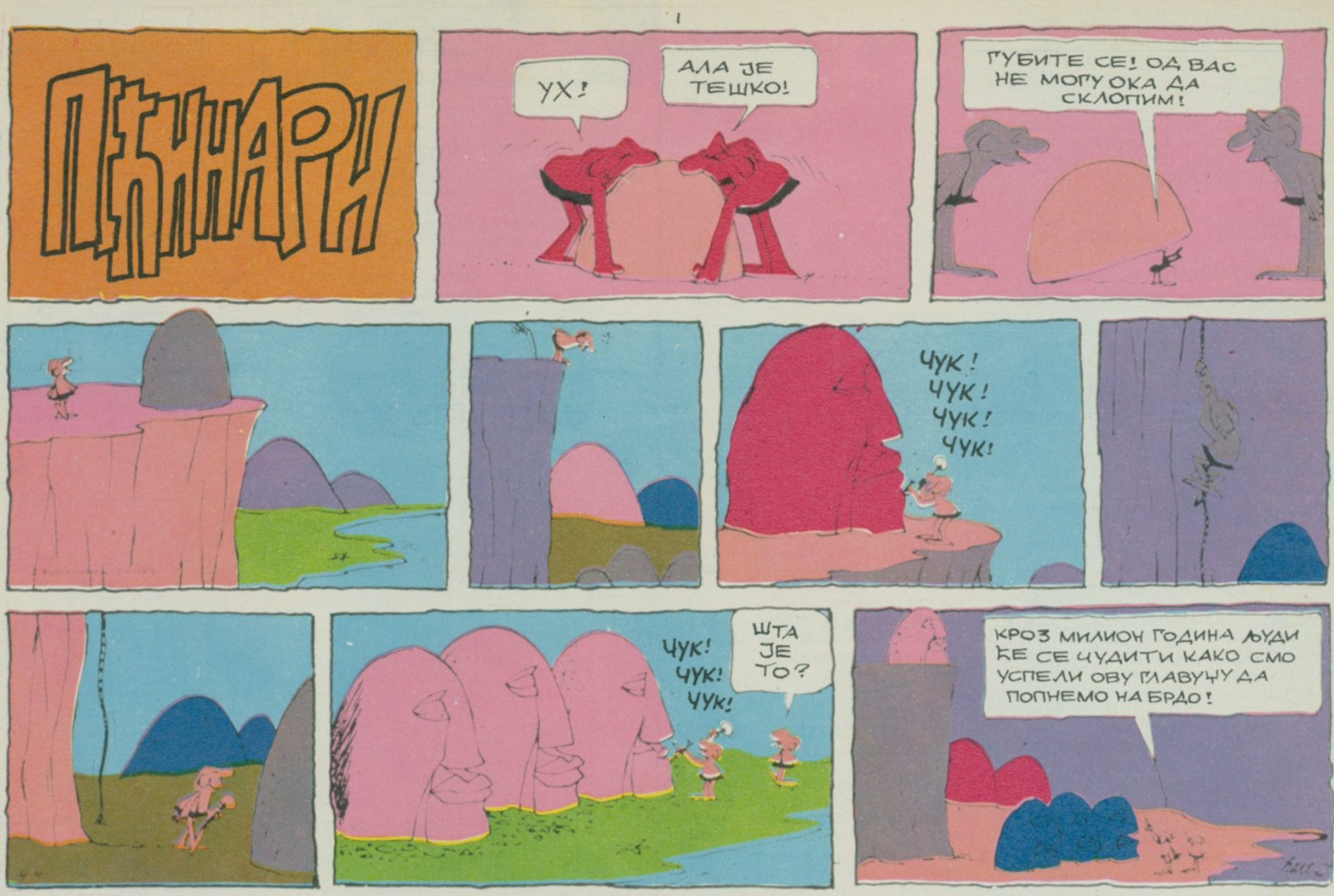
3 месеца	176,00 динара
6 месеци	352,00 динара
1 година	704,00 динара

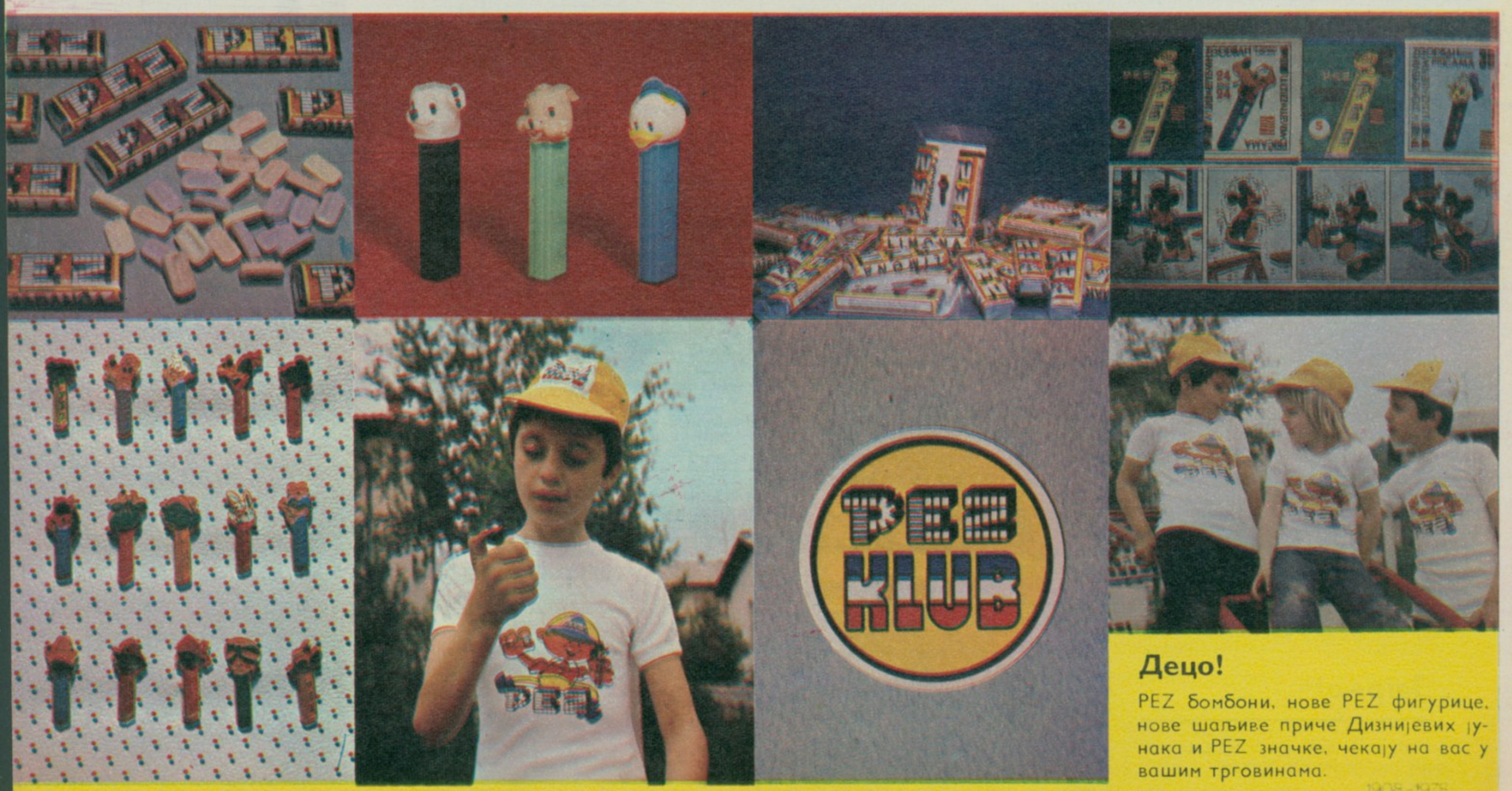
Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-16915 НО „ПОЛИТИКА" — са обавезном назнаком претплата на лист „Политикин забавник".

ПРЕТПЛАТА У СТРАНОЈ ВАЛУТИ

САД	$	38.—
СР НЕМАЧКА	DM	76.—
ШВЕДСКА	Skr	167.—
ФРАНЦУСКА	Ffr	164.—
ШВАЈЦАРСКА	Sfr	64.—

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „ПОЛИТИКА" код ИНВЕСТ БАНКЕ БЕОГРАД број 60811-620-63-822700-999-00054, са обавезном назнаком претплата на „Политикин забавник".

ПЕЋИНАРИ
УХ!
АЛА ЈЕ ТЕШКО!
ГУБИТЕ СЕ! ОД ВАС НЕ МОГУ ОКА ДА СКЛОПИМ!
ЧУК! ЧУК! ЧУК! ЧУК!
ЧУК! ЧУК! ЧУК!
ШТА ЈЕ ТО?
КРОЗ МИЛИОН ГОДИНА ЉУДИ ЋЕ СЕ ЧУДИТИ КАКО СМО УСПЕЛИ ОВУ ГЛАВУЉУ ДА ПОПНЕМО НА БРДО!

PEZ
PEZ KLUB
Децо!
PEZ бомбони, нове PEZ фигурице, нове шаљиве приче Дизнијевих јунака и PEZ значке, чекају на вас у вашим трговинама.
1908-1978
Kolinska
Играјте се - сладите се
За чланове клуба „PEZ пријатељи већ припремамо нове погодности за куповину предмета са ознаком PEZ

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

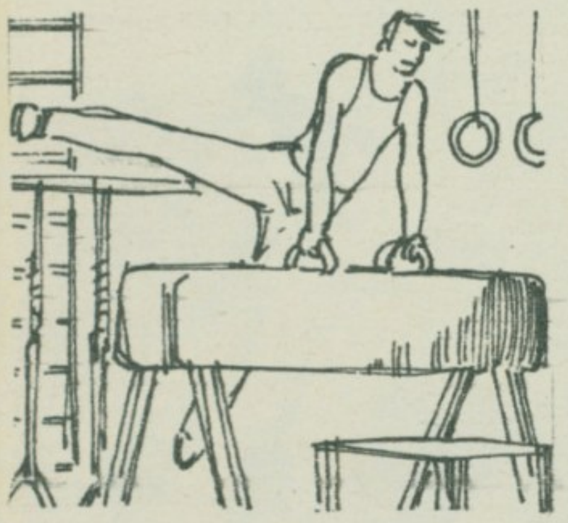
11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

ШКОЛА ЗА АСОВЕ

Жељела бих да сазнам шта значи скраћеница ДИФ и да ли она има неке везе са физичким васпитањем? **Анђелка,** Бабушница

Године 1939. у Београду је основана Школа за телесно васпитање из које су изишли први дипломирани стручњаци. Радила је само две године а онда је избио рат и њене учионице остале су празне. Убрзо по окончању рата, већ 16. јула 1946, донесена је Уредба о оснивању Државног института за фискултуру, скраћено ДИФ-а, коју је потписао лично Јосип Броз Тито. Школа је трајала три године а они који су је похађали, захваљујући скраћеници ДИФ, постали су познати као „дифовци". Надимак настао у тим првим послератним годинама задржао се и до данас, мада је Институт у међувремену, 1956, прерастао у

Високу школу за физичку културу. Дванаест година касније, тачније 11. децембра 1968, донесен је Указ о проглашавању Закона о Факултету за физичко васпитање који је потписао тадашњи председник Скупштине Милош Минић. Многи наши асови, тренери и селектори били су студенти ове школе кроз коју су прошли и многи предавачи на сличним школама у целој земљи.

НАЈБРЖИ ПИСАЦ

Ко је најбрже успео да напише и објави роман? **В. Петровић, Нови Сад**

Више писаца је познато по невероватној брзини којом су објављивали књиге. Међу њима се истичу Едгар Валас и Џон Криси којима је полазило за руком да напишу роман за мање од три дана.

Међутим, најбржи романописац на свету био је Ерл Стенли Гарднер (1889—1970) који је створио лик Пери Мејсна. Гарднер је могао

да издиктира чак десет хиљада речи на дан и да, уз помоћ својих сарадника, истовремено објави седам књига!

ВРАЏБИНЕ — ПРСТИМА

Каква су то тајанствена значења имали специјални положаји и покрети прстију код старих Кинеза? **Маја Обрадовић,** Пожаревац

За старе Кинезе извесни покрети руку значили су и неку врсту врачања, јер је у њиховој магији сваки прст на руци имао симболично значење. Кажипрст је представљао ветар, прстењак понор, средњи ватру, мали прст мајку док је палац означавао оца. Тако, на пример, ако би се, изузимајући средње чији врхови остају одвојени, спојили прсти обе руке,

значило је врачање очишћења (пурификације) помоћу ватре. А да би отерали демоне, стари Кинези су спајали палчеве и мале прсте док су остали били раширени.

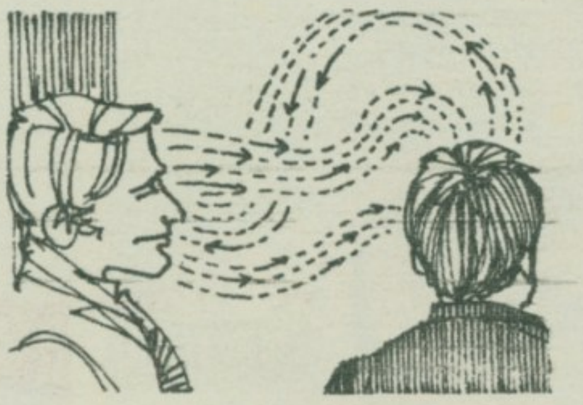

ШИФРЕ НА ГЛАВИ

Интересује ме када су настале шифре помоћу којих се могу слити тајне поруке које разуме само онај коме су и намењене? **Р. Ст.** Нишка Бања

Шифроване поруке су настале веома давно и углавном припадају свету шпијунаже. Да би дошли до важних обавештења, тајни агенти су се служили врло замршеним и компликованим системима, а Кинез Су Це још 600 година пре. не. написао је трактат о шпијунажи. Чак су и Спартанци знали за невидљива мастила. Стара германска племена на необичан начин слала су тајне поруке. Обријали би главу неком робу и на лобањи ватром урезали садржај поруке. Пре него што би је „упутили", чекали су да коса поново израсте. Наравно, то није био баш брз начин одашиљања, али зато безбедан.

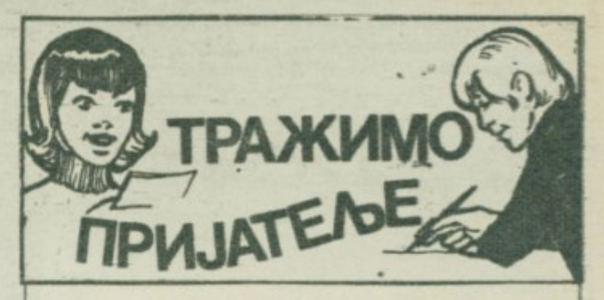
Проучивши читав систем како би онемогућио непријатељу да разуме поруку, Јулије Цезар је створио такозвани „метод померања" — слова абецеде била су померена за једно место.

ХАЛО, ОВДЕ МОЗАК!

Да ли је тачно да су научници открили да се два човјека могу споразумјети помоћу можданих таласа, а да не проговоре ни ријеч? **С. Ђ.** Титоград

Да би испитао биострује мозга, амерички научник др Деуен конструисао је апарат који се електродама причвршћује на главу и тако региструје електричне таласе. После њиховог појачавања и филтрирања у стању је да издвоји само фреквенцију названа **ритам алфа.** Управо тај ритам може да се укључи и искључи човечјом вољом, како тврди Деуен, па у случају да два човека науче да њиме управљају (као што то чине телеграфисти помоћу Морзеове азбуке) онда ће моћи да се споразумевају а да и не говоре. Тако ће бити откривен пут за биолошку радио везу која ће помоћи људима са поремећајима у говору.

Сања Жупан, 72000 Зеница, Првомајска 34б — 14 година, сакупља значке и маркице

Љиљана Буда, 71000 Сарајево, Адема Буће 18 — 13 година, воли забавну музику, сакупља салвете

Сузана Николова, Вере Ципривири 29, и Кристина Бумбарева, Гоце Делчева 27, 92000 Штип — две другарице имају по 16 година и желе нове пријатеље

Весна Рашковић, 37230 Венчац — 14 година, навијач „Црвене звезде", воли Здравка Чолића

Ангела Станић, 71270 Фојница, Козлоградска бб — 15 година, воли кошарку

Силвана Дивац, 31300 Пријепоље, Валтерова 165/3 — 11 година, воли спорт и музику, навијач „Партизана"

Ромина Инђић, 54000 Осијек, Шумадијска 5а — 13 година, воли све што воле млади

Бранислава Илић, 18000 Ниш, Ст. Власотинчанина 28 — 11 година, сакупља салвете и значке

Мирко Јовишевић, 21400 Бачка Паланка, Димитрија Туцовића 3/6 — 13 година

Гордана Илић, 72000 Зеница, Др Мујбеговића 10 — 14 година, воли музику

Предраг Спасић, село Баба, 18330 Бабушница — 20 година, воли забавну музику и навија за „Црвену звезду"

Златица Тешић, 25250 Оџаци, Светозара Марковића 43 — 12 година, сакупља салвете, маркице и лутке

Будимирка Кандић, 81400 Никшић, Страшевина — 13 година, воли музику

WALT DISNEY

МИКИ

ДОБИ КОД МЕНЕ НА ВЕЧЕРУ!

ВЕЋ КРЕЋЕМ!

САД САМ НА ПОЛА ПУТА!

МИКИ МЕ ЗОВЕ НА ВЕЧЕРУ!

А ЈА?

ОСТАВЉАШ МЕ САМОГ С ОВОМ МАЧКЕТИНОМ?

БУДИ ДОБРА, МАЦО!

ФРРР

ЈАДАН ЈА! ЈАДАН ЈА!

МОЈА КРВ НЕК' ПАДНЕ НА ТВОЈУ ГЛАВУ !

Copyright © 1979 Walt Disney Productions World Rights Reserved

ЗБОГОМ ЛЕБИ СВЕТЕ! ЗБОГОМ!

ШТО РЕК'О ШЕКСПИР!

ДЕКЛАМОВАО ЈЕ ШЕКСПИРА САМО ДА ГА ПОВЕДЕМ!

7-15